

97/120
A eșit de sub tipar *Calendarul bisericesc* pe 1908 în format de perete și broșură. Se vinde cu 15 bani foaia și un leu exemplarul. La cerere de mai multe exemplare se acordă rabat 30%. De vânzare la P. P. C. C. Protoierei din țară și la Tipografia Cărților Bisericești.

BISERICA ORTHODOXĂ ROMÂNĂ

Revistă Periodică Eclesiastică

A

SĂNTULUI SINOD AL S-TEI BISERICI AUTOCEFALE ORTODOXE
ROMANE.

ANUL AL XXXI-lea, No. 10.

IANUARIE.

TABELA MATERIILOR

	Pag.
1 Anul 1908	1091
2 Despre suferintele creștinilor în Turcia în secolul al XVIII-lea	1097
3 Ciprian	1108
4 Câteva cuvinte asupra ideilor supersti- tioase intrate în popor	1120
5 Hrisostom ca învățător al adevărilor Bisericii.	1128
6 Catagrafia Bisericilor Bucureștene.	1135
7 Rugăciune	1149
8 Virtuțile cardinale.	1151
9 Obiceiuri vechi bisericești.	1163
10 Evangelia sau viața și învățătura Dom- nului nostru Iisus Hristos.	1172
11 Cronica Bisericească	1180
12 Publicație	1202
13 Bibliografie	1203
14 Donațiuni	1206

BIBLIOTECA
SECȚIA ISTORIE
ACADEMIEI R. P. R.
BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESTI
1908.

A apărut Calendarul Bisericesc pe 1908 format de perete și broșură.

A N U L 1 9 0 8

— — —

E un vechiu obicei să se serbeze cu deosebită solemnitate începerea anului nou civil. Și se serbează și la orașe și la sate, căci așa-i legea din bătrâni, din bătrâni din oameni buni, după cum se spune într'un colind! Bine înțeles, că la orașe se serbează ceva mai civilizată, iar la sate ceva mai superstițios, însă caracteristica acestei serbări e una și aceeași: *bucuria sau veselie*, produsă de așteptarea unor zile mai bune și fericite, de realizarea tuturilor aspirațiilor.

Iată ce ne spune p. S. Fl. Marian: «dintre toate serile de `peste an, cea mai bogată în datine și credințe, cea mai misterioasă și totodată una dintre cele mai plăcute pentru poporul român este *Seara sfântului Vasilie* sau a *Anului nou*. În această seară, toată suflarea românească, începând dela copiii ce deabia pricep și rostesc câte un cuvânt, până la cel mai bătrân moșneag, își are partea sa de petrecere, distragere și bucurie». ¹⁾ Acum avem *Colindul, Plugușorul, Sorcova, Vasilca, Vergelul cu ursi-*

¹⁾ Sărbătorile la Români, Vol. I, pag. 1.

torile. Tot acum își întocmește țăranul român *Calendarul* sau mijlocul de a ști cum va fi anul viitor. Credințele și datinele poporului nostru rural din această seară a Anului nou sunt îmbrăcate în cea mai frumoasă și bogată poezie. Totul pare că formează o clipă dintr'o vieță fericită!

*

Multe din datinile și obiceiurile acestea sunt de origină păgână; sunt dela vechii Greci și dela Romani. La Roma și în întregul imperiu roman se serbau cu o deosebită pompă Calendele lui Januar (*Calendae Januariae*). Prima zi a anului trebuia să fie un bun augur pentru întregul an. Se împodobeau casele cu flori și cu verdeață și oamenii 'și urau reciproc an vesel și fericit. Prietenii 'și dăruiau unul altuia prăjituri și monede vechi ca simbol de un an plin de plăceri și de ataceri. Darurile acestea se numiau *strenae* dela zeița *Strenua*, curagioasa sprijinitoare la orice întreprindere. Ziua întregă se petrecea cu cântări și jocuri, mai mult sau mai puțin morale. Băutura jucă de asemenea un deosebit rol. Noaptea întregă și ziua, atât bărbații, cât și femeile umblau beți cu paharele în mână, pe strade și prin localurile publice.

*

Numai încape nici o îndoială, că asemenea obiceiuri, izvor de desfrânare, nu puteau să convină Bisericii creștine cu moravurile ei rigide și pline de sfințenie. De la început, creștinii s'au ținut departe de asemenea serbări. Când numărul lor s'a înmulțit și când s'a observat că iau parte la aceste serbări și creștinii, părinții Bisericii țineau cuvântări de penitență în ziua de 1 Ianuarie și îndemneau pe creștini să nu ia parte la asemenea serbări satanice și le recomandau să facă pomană, în loc să dea

daruri de anul nou, să postiască în loc să petreacă, să citească din sfintele cărți, în loc să cânte cântece lumești și imorale.

Avem cuvântări foarte frumoase ținute în contra acestei sărbări păgânești a anului nou, de la sf. *Ambrosie*, de la fericitul *Augustin* și de la sf. *Ioan Chrisostom*. În deosebi sf. Ioan Chrisostom atacă cu toată energia obiceiul de a jucă pe strade, de a împodobî casele, de a ilumina orașul. «Voi ar trebui, nu să împodobiți casele și piața, ci sufletul vostru, pentru ca îngerii să vă admire și Stăpânul îngerilor să vă recompenseze cu darurile sale». Și încă: «N'ați auzit ce spune Pavel Galatenilor?» IV. 10 ¹⁾.

Altfel e o nebunie în cel mai mare grad, ca după veselie și fericirea unei singure zile, să așteptăm fericirea în tot anul. Și nu numai nebunie ci e chiar un ce diavolesc o asemenea judecată, care face ca împrejurările vieții noastre, să atârne, nu de la propriile noastre stăruințe, ci de la circulația zilelor. Anul întreg îți va fi fericit, nu dacă vei fi beat la începutul luni dintâi, ci dacă în această zi și în fie care zi vei face ceea ce place lui Dumnezeu. Fie care zi e rea sau bună, nu prin propria sa natură, ci prin stăruința sau neglijența noastră. Dacă faci binele, atunci ziua 'ți e bună, iar dacă păcătuești ea e reă și condamabilă. Dacă judeci astfel, vei avea tot anul fericit, fiindcă vei petrece fie care zi cu rugăciuni și cu bine-faceri. Dacă însă neglijezi virtutea și 'ți încredințezi bucuria sufletului începuturilor lunilor și numărării zilelor vei fi părăsit de tot binele». Și mai departe: «Creștinul nu trebuie să serbeze luni și zile, ci toată vieața sa, să-i fie o sărbătoare cum i se cuvine». Și care este această sărbătoare, o putem afla de la Pavel: «De aceea să sărbătorim, nu în aluatul cel vechiu, nici în aluatul răutății și al vicleniei,

¹⁾ Zilele păziți și lunile și vremile și ani.

ci în azimele sincerității și ale adevărului. Așa dar, dacă ai o conștiință curată, ai totdeauna sărbătoare, fiind-că ești vesel în așteptarea bunurilor viitoare. Din contra: când conștiința nu 'ți e împăcată, atunci chiar de a-i avea mii de sărbători și de adunări sărbătorești totuși nu vei putea să apari de cât trist». Și în cele din urmă: «Dacă vezi că a trecut un an mulțumește Domnului că te-a conservat, numără timpul vieții tale și zi către tine însuși: zilele trec, anii curg, o mare parte a drumului am terminat-o. Am făcut oare vre un bine? Nu voiu plecă de aici lipsit de ori ce bine? Judecata lui Dumnezeu e aproape; vieța noastră aleargă spre bătrânețe... 1).

*

Pentru asemenea vederi, Biserica creștină, în Orient și în Occident, din cea mai adâncă vechime a stabilit, să se serbeze în ziua de 1 Ianuarie «*Tăerea împrejur a Domnului nostru Iisus Hristos*» și mai în urmă în Orient, amintirea unuia din cei mai mari Ierarhi a Bisericii, ai «Sf. Vasile cel mare», protectorul tuturor mănăstirilor de bărbați și femei și a instituțiilor de binefacere.

«Tăerea împrejur a Domnului nostru Iisus Hristos» e un însemnat moment de vederi și reflexiuni creștine. E un moment de îndrumare spre perfecționare creștinească! Hristos 'și dat trupul Său să fie tăiat împrejur, mai întâi pentru ca să arăte că are trup adevărat și S'a născut ca 'și toți oamenii. Al doilea, pentru că legea veche prevedeă tăerea împrejur și Hristos s'a tăiat și el pentru ca să nu pară jidovilor că este călcător de lege și vrăjmaș lui Dumnezeu, Cel ce a dat legea veche. Al treilea a făcut aceasta Hristos, ca să ne libereze pre noi, din robia cea grea a legii jidovești precum și suntem liberi de tăerea împrejur a

1) Ortodoxul, an II-lea pag. 3—4.

legii. Al patrulea să ne dea nouă chip de ascultare, căci după cum El s'a plecat legii, așa și noi să fim ascultători învățăturilor Lui ¹⁾.

Ce pildă mai frumoasă poate avea cineva pentru viața sa decât aceasta? Supunere, ascultare, ordine, iubire și devotament, iată ce rezultă din această faptă a Domnului Nostru. Tot în această zi se serbează și amintirea lui Vasile cel mare, *cinstea și podoaba bisericii*, marele teolog și orator, iubitorul săracilor și bolnavilor, pentru că în această zi a încetat din viață.

Câte nu se pot învăța de tineri și bătrâni, de bărbați și de femei din viața acestui mare bărbat al bisericii creștine! El n'a fost decât inimă și suflet pentru binele general! El s'a jertfit pentru biserica și poporul său!

*

Anul 1907, trecut în sânul vecinicieii, a fost pentru noi României, un an de durere. Am avut în luna lui Martie o mișcare în satele noastre, cum n'a mai fost cândva. S'au ars case, s'au distrus averi, s'au omorât frați de aceeași limbă și lege! Și acum curg lacrimi șiroaie după urma acestei nenorociri naționale! Când mă gândesc la cele petrecute, mi se segetează sufletul, căci am avut noi României din Regat mari pagube și materiale și morale. A fost un moment, în acel înspăimântător vârtej, când numai puteam ști, ce se va petrece și cum se vor termina lucrurile!

*

Intrăm în anul 1908. Ne rugăm lui Dumnezeu, ca în acest an, să și reverse darul și bunătățile Sale asupra poporului și țării noastre. Ne rugăm încă ca între toți fiii acestei țări să domniască pace și bună înțelegere, căci

¹⁾ Cazanii, Tip. cărților bisericești, 1898, pag. 522.

numai acolo, unde e bună înțelegere și pace, poate să fie voie bună și progres. Cei cu mintea luminată să lumineze pe cei neluminați; cei sănătoși să ajute pe cei bolnavi; cei puternici să sprijiniască pe cei slabi. Să ne silim cu toți să producem o solidaritate mântuitoare pentru neam și țară. Să ne tăiem împrejur sufletește biruind toate patimile ce înjosesc pe om și să nu ne călăuzim decât de principiile celei mai desăvârșite dragoste pentru tot ce e bun, frumos și adevărat. Să ne înălțăm mai mult sufletește, căci numai așa ne vom apropia de cele dumnezeiești.

G...

Despre suferințele Creștinilor în Turcia în secolul al XVIII-lea

Descoperirea au vedenia monahului Daniil, dintre Otomani (Turci), în Eparhia Dîrahiului, din Albania. A fost un bogat cu numele Alli-beiu, într'o țară ce se cheamă Galipoli, tiran aspru și crâncen asupra creștinilor și pedepsind fără milă și îndurare pe creștini, Dumnezeu cel prea înțelept a arătat mare minune.

Acesta și la mucenicia fericitului martir Anastasie, despre care am scris mai înainte, mari lucruri și minunate văzându-le, mai ales răbdarea și suferința sf. martir Anastasie, fiul tiranului Alli-beiu, Ahmet-aga, luminat de la D-zeu și îndulcindu-se inima a crezut în Hristos. Și condus de îngerul Dumnezeesc, a plecat în Venetia și botezându-se s'a numit Dimitrie, și făcându-se călugăr, s'a numit Daniil, trăind la Corf, la bătrânul său pe care'l îngrijă până acum.

Vedenia de sus a prea cuviosului Daniil, foarte foloșitoare.

«Eu cel mai mic între monahi Daniil trăind la Corf, într'un chinoviu opt ani, pentru sfântul și de minuni făcătorul nostru Spiridon, am dorit să mă învrednicesc de cununa martirică. Și mi se topeau ziua și noaptea cele

din lăuntru ale mele. Și căutam chipul cum să întru la luptă, pentru că și ispita este împedicată, după legile Dumnezești. Având dar în inima mea un ast-fel de zel Dumnezeesc, am plecat de la Corf, cu ajutorul lui Dumnezeu și am venit în Constantinopol. Și văzând un atât de mare oraș dominat de necredincioși și pe turci mâniindu-se asupra Creștinilor, s'a aprins sufletul meu ca să mi fac mărturisirea credinței la Turci, adică numele lui Hristos în contra împăraților și a tiranilor. Sfătuindu-mă deci cu părinții duhovnicești și comunicându-le lor scopolul meu, despre martir, ei mi-au poruncit să mă închin și să mă rog lui Dumnezeu cu zdrobire de inimă, și dacă se va părea plăcut lui Dumnezeu dorința mea, mi se va descoperi prin vre-o videnie dumnezească. Și încă mi-a mai poruncit duhovnicul meu: se adaug nevoițelor mele post preste post și luptă preste luptă și să mă rog lui Dumnezeu neîncetat, ca ast-fel să mă învrednicesc de ceea ce doresc. După ce au trecut șaptesprezece zile din luna lui Noemvrie, la optsprezece m'am dus la Pendapol și am cumpărat două lumânări și m'am întors la casa mea, nevoindu-mă după deprinderea mea. În acea noapte rugându-mă mai îndelungat, până în al noulea ceas al nopții, dar cu lacrimi și cu zdrobire de inimă, și obosindu-mă din șiderea aceea, am adormit. Atunci aducându-mi aminte de Dumnezeu, am văzut un tânăr strălucind, care mă întrebă, zicându-mi: Ce ai Daniil de te întristezi? când trebuie mai ales să te bucuri, iar eu răspunzându-i i-am zis: Cine ești tu care-mi zici să mă veselesc? Și tânărul a zis: Nu mă cunoști, prietene, cine sânt eu, care-ți vorbesc. Și eu i-am răspuns, nu te cunosc. După aceea îmi spune mie tânărul: Eu sunt Anastasie care sânt trimis de părintele tău cu mucenicia spre împărăția cerurilor. Atunci eu am zis cătră martir: Și cum omule a lui Dumnezeu te-ai înjosit să vii la mine, om păcătos și netreb-

nic? Iar matirul mi-au răspuns zicându-mi: Că din ceasul de când ai fugit din casa părintelui tău, n'am încetat că să rog pe milostivul Dumnezeu pentru tine. Veselește-te dar și te bucură, că astăzi te-ai învrednicit să vezi cu ochii tainele cele mari ale lui Dumnezeu. Și luându-mă martirul de mână mi-au zis: vină lângă mine, și preumblându-ne împreună amândoi îndestul pe cale, am ajuns la o geamie de ale turcilor, și vorbind martirul 'mi spune: vezi această geamie? Intr'o vreme a fost Biserica tuturor sfinților, mă uitai și văd că iese de pe o ușă un om și îmi zice, dar după ce ne-am apropiat: Veniți și vedeți minuni curioase, și deci mi s'a părut lucru făcut ca să intrăm în lăuntru și intrând vedem mulțime de oameni tineri și bătrâni. Am zis cătră Anastasie: Cine sânt aceștia? și mi-a spus: Aceștia pe carii vezi sânt toți sfinții despre carii auzi. Și unul dintre dânșii m'a întrebat: ai venit Daniile? Și eu i-am răspuns: am venit păcătosul. Atunci au început să iasă doi câte doi și așa urmându-i și noi ne preumblam cu ei și m'am dus la altă geamie. Și îmi zice mie martirul: Această Biserică este a sf. Apostoli Petru și Pavel, și apropiindu-ne s'au deschis ușile și au ieșit doi tineri ținând câte o lumânare, și alți doi diaconi cu cadelniți și stând înaintea ușei tămâea pe sfinți ce intrau înlăuntru, apoi după toți sfinți am intrat și noi. Și atunci am văzut pe cei doisprezece Apostoli și pe sfântul Constantin împreună cu mumă-sa Elena ținând Sfânta Cruce, strălucind mai puternic de cât soarele. Și iată că iasă sfântul Marcian împărțind lumânări. Și iasă și sfântul Constantin cu muma lui, având cinstitul lemn al Crucii în mâinile lui, precum și sfinții Apostoli și toți sfinții urmându-i pe ei, și mergând înainte cinstita Cruce, toate insigniile lunei s'au cufundat. Plimbându-ne în deajuns am ajuns la Fanar am trecut pe lângă o casă în care locuia un Dascăl cu numele Chrisant. Și-i zic mucenicului: Slugă a lui Dum-

nezeu, aicea locuește un prietin al meu, care de multe ori m'a însuflețit și m'a miluit, voești să-i spun ca să văză și el aceasta? iar mucenicul îmi zice: îl cunosc eu, dar taci și mă urmează. Și ducându-mă drum îndeajuns vedem pe purtătorul de biruinți Gheorghie ce spune sfinților: veniți la Biserica mea, care acum este geamie, pentru ca să se afunde insigniile Lunii. Deci înainte de a sosi noi s'a dus Marele Gheorghe și găvind Turci în lăuntru, luând un ciomag i-a alungat afară și aruncând rogojinile și așternuturile lor, a zis cătră ei supărat: nu pot să sufăr mai mult necurățenia Voastră nerușinaților.

Sosind cinstita Cruce s'au cufundat blestematul semn al Lunei și ieșind de acolo am auzit o cântare foarte dulce și înveselitoare, iar cântarea eră aceasta: Bucură-te, împărăteasă etc. și ducându-ne drept înainte am aflat Turci ce strigau zicând: Vai, vai, vai de noi, au venit Creștinii și Romeii și apropiindu-ne la Baiazeti, ce se numește geni-geami și intrând înlăuntru curței și pornind cinstita Cruce drept, cântând doxologia, și când să se termine cântarea s'a ridicat vrăjmașul să strige, și sculându-se Marele Constantin cu ochii spre el zice cu mânie: Blestematele, nu vezi Crucea ridicându-se și tot te tânguești blestemând, și înălțând cinstita Cruce au căzut turlile geamii împreună cu vrăjmașul și neintrând înlăuntru, ne-am dus la sfânta Sofie și ajungând acolo în templul sfintei Sofii s'au deschis ușile. După acea s'a deschis o prea frumoasă ușă, au intrat doi diaconi, purtând vesminte sfințite, și ținând două cădelnițe înfrumusețate și aurite și mucenicul îmi zise: Vezi pe acel despre dreapta, acela-i întâiul martir Ștefan; iar celalalt ce-i din stânga este Arhidiaconul Laurențiu, și au tămâiat cinstita cruce și pe toți sfinții. După acea am intrat înlăuntru și ne-am apropiat de sfânta masă. Și în părțile dea stânga eră o ușă închisă ce mi s'a părut că s'ă deschis deoparte și a intrat sfânta Cruce și toți

sfinții. Ducându-ne înlăuntru am văzut minune înfricoșată. Eră un tânăr foarte frumos și demn de văzut, aveà icoane, candelă, tetrapode, și alte lucruri de aur. La care, unde eră să fie icoana Născătoarei de Dumnezeu, eră un om. Alături de acesta stă Fecioara Maria Născătoarea de Dumnezeu și în jurul lor eră mulțime de îngeri. În partea stângă, mai jos de oameni eră pe un alt tron eră stând un bătrân, treaz s'au dormind, nu știu, care aveà o diademă pe cap și Evanghelie în mâni înfrumusețată și închisă și în prejurul templului eră alte tronuri. Ș'am întrebat cu martirul: Cine sânt acestea tronuri? Sunt în care stau Arhierii și au ținut sinoadele și acum s'au pregătit ca să stea iarăși, ca să unească sf. Biserică și se împrăștie toate schizmele și să rămână apoi nesupărate de nimeni. Și așa au pus cinstita Cruce în mijloc și Maria luând de la noi lumânări se au pus îndată la Cruce și deschizând numai o ușă, cea mai de pe urmă a Altarului au ieșit tineri îmbrăcați în alb, având în mâni tron strălucit și curios și l'au pus în locul Arhierului. După aceasta vedem pe stăpânul Hristos ce a ieșit cu mulțime de îngeri, îmbrăcat cu vestminte arhieresti, minunate, având pe cap o coroană prea strălucită și s'a dus la tronul preparat. Și atunci se arată că sf. Iacob fratele Domnului, a aflat vreme și a început liturgia, iar la întâiul isod intră în lăuntru la Altar Iisus Hristos cu toți sfinții cei prezenți. Iar când a venit timpul Apostolului a cetit sf. Laurențiu apostolul și a fost acesta: Fraților sfinții s'au luptat... Iar Evanghelia a cetit'o din Amvon sf. și întâiul martir Ștefan și eră aceasta: Eu sânt vița cea adevărată și voi ramurile et. Și venind alt isod, a stat Hristos și a bine-cuvântat sfintele, când ieșau, și iarăș când le-au pus pe sf. Masă le-au bine cuvântat și cântându-se chinonicul a ieșit protomartirul Ștefan zicând acește: Cu frica lui Dumnezeu cu Credință și cu Dragoste să vă apropiați. Și luând sf.

potir Domnul Hristos a stat în ușa treptei altarului. Și atunci sfințitul Hrisostom și sf. Mitrofan ai Constantino-polului ducându-se au trezit pe bătrân ce dormea în tron. Și sf. Mitrofan a luat diadema, iar sf. Hrisostom a luat Evanghelia și sculându-se s'au dus la Născătoarea de Dumnezeu și sărutându-i sfintele veșminte a venit ast-fel la ușa unde erà Domnul și închinându-se oa împărtășit stăpânul Hristos din sfântul potir, și atunci ia Coroana din mâinile lui Mitrofan și a pus'o pe capul său. Ia și sfânta Evanghelie din mâinile lui Hrisostom și o ține în Mânile sale. După ce s'au săvârșit sf. liturgie, Is. Hristos s'au dus la tronul său, unde erà mai dinainte, iar sfinții toți plecând își pleacă genunchiul cătră el, strigând cu toții: Doamne, noi toate slugile, toate ne rugăm nemăsuratei tale îndurări și milei tale cei nemărginite și puterei stăpânirii tale, ca să miluești pre Creștini, pentru că poartă numele tău, din mâinile necredincioșilor. Răspunzându-li stăpânul Hristos li-a zis: Nu numai să nu-i eliberez ci și în jug mai greu săi pun, pentru că sânt nevrednici, așa le trebue și toți sfinții au tăcut. Atunci să duce și sf. Ioan Teologul și sf. Ioan Hrisostom cătră sfânta fecioara și i s'a închinat zicând: Doamna Noastră Născătoare de Dumnezeu, ne rugăm ție noi robii tăi, ca se mijlocești la Fiul tău și Dumnezeul nostru, ca să elibereze neamul Creștinilor, din mâinile necredincioșilor. Atunci s'a ridicat din tronul ei Născătoarea, Crucea și toți sfinții și s'au închinat Domnului Nostru Iisus Hristos, atunci zice Născătoarea de Dumnezeu: Vezi Fiule prea iubite al meu pe credincioșii servii tăi cu câtă frică și evlavie stau înaintea ta, cerând milă pentru eliberarea Creștinilor. De aceea mă rog și eu bunătăței tale să-i miluești eliberându-i de cumplitetele sclăvii. Domnul zice cătră Născătoarea: Cunoaște-o Maica mea, că încă pe timpul acestui necucernic Impărat Sultan Mahomet eram să-i eliberez. Aceștia sânt

nemulțămitori cătră bine-făcătorii lor și nu s'au pocăit pentru păcatele lor, și pentru acea și eu am lăsat și pe Impăratul de acum și le-am poruncit să se îmbrace în negru, văzându-se în negru îmbrăcați își vor veni în simțiri. Dar aceștia nici măcar nu se simțesc, ci mai ales mă supără cu rușinoasele lor păcate. Atunci însă zice iarăș cea în totul împărăteasă: Fiul meu prea iubit, pedepsacă-i bunătatea ta cum scie, dar nu-i lasă să se constrângă de Turci. Atunci zice cătră Născătoarea de Dumnezeu Hristos: Fiind-că Maica mea, mijlocești cătră mine pentru acești nemulțămitori, pentru dragostea ta și a sfinților mei îi voi eliberă peste puțin timp și îndată căzând Născătoarea și toți sfinții i s'au închinat, și Născătoarea s'a dus la tronul ei, iar sfinții sculându-se în ordine, închinându-se au sărutat ipogonatul Stăpânului Hristos. La urmă de toate ne-am dus și noi cu marturul Anastasie. Și eu nevrednicul, duple cum m'am apropiat de Hristos am strigat: Doamne ajută-ne. Atunci 'mi zice: Nu te' apropia Daniile acum, că te va urmări mare primejdie. Atunci eu am zis: Fie voea ta, și curând vin doi tineri îmbrăcați în alb, de la sf. Oltar, și s'au sfășiet acoperemântul Bisericei în două părți și l'au răpit pe stăpânul Hristos și s'au înălțat la Ceruri. Iar Născătoarea a poruncit unuia dintr'aceia ce stau lângă ea că să-mi spue mie și lui Anastasie, să ne ducem la ea. Și ducându-ne amândoi am mulțămit Născătoarei de Dumnezeu că m'a învrednicit să văz prezența Fiiului ei și a sa. M'am întristat însă pentrucă n'am căștigat ceea ce doream. Și'mi zice cea întru tot sfântă: Fiiul meu, nu te întrista pentru acesta, pentrucă au urmat mari persecuții în Biserici și la toți creștinii. Dacă erai să te prezinți nu erai să scapi de vicleniile lor, pentrucă aveau de gând să te închidă într'o casă cu fete ca să te spurce blestemații. Și în anul trecut tatăl tău a fost aicea și făcând deosebite magii, a auzit că te-ai făcut creștin și mai

ales călugăr și că erai să te duci în Constantinopol și nu știa unde te-ai botezat, zicând nu cumva ai luat botezul în Ungro-vlahia și te caută mai ales. A trimis mai ales un om, prefăcându-se că-i creștin ca se cerceteze despre tine, lăsând și un om aicea în Constantinopol ca să cerceteze, nu cum-va te va găsi. Dar ce-ți trebuiește martirul? Dacă păzești poruncile Fiiului meu, vei câștiga și așa împărăția sa. Iar eu am zis: Doamna mea Născătoare de Dumnezeu, voesc să aduc și pe părinții mei la Evsevie, și Născătoarea de Dumnezeu ia zis: Fiiul meu, nu te îngriji de loc de ei, pentru că mama ta din anul trecut și prin cerirea ei ș'a luat liniștea, iar pentru părintele tău, nu te rugă de loc, pentru că nu crede în învierea morților și multe răle au făcut la creștini și face. Și eu iarăși zic: Doamna mea Născătoare de Dumnezeu, un lucru încă-ți cer dela milostivirea ta, să mă lași aici să aprind lămpile și se servesc în Biserica ta. Iar Născătoarea 'mi răspunde: Știi fiul meu, că aceste candelile sunt aprinsă de 300 de ani. Și iată că ard cum vezi și aici nu poate să stea om, ci te du acolo iarăș unde ai fost și la Muntele Atonului să nu te duci, pentru că au urmat și vor urmà multe ispite. Pentru aceea aceste ce le ai văzut spune-le celui al Ptolomaidei, care este servitor Fiiului meu sincer, și pornind am văzut un om care a intrat înlăuntru în Biserică, și-mi zice: Spune Impărătesei Născătoarei de Dumnezeu că împăratul are se ucidă pe Arhieri și pe boeri prin puterea sa. Și îndată Doamna Născătoarea de Dumnezeu s'au sculat de pe tronul seu și toți sfinții au urmat'o și ducându-se sau afundat insigniile Lunei, cu privirea numai a Născătoarei. Și ducându-ne înlăuntru în Bisanț am găsit pe Arhieri și pe boeri cu mâinile legate înapoi și trei Arhieri și doi boeri tăindu-li-se capetele. Și după ce au văzut Născătoarea acestea, face semn sf. Chrisostom și martirul luând cuțitul calăului iau tăeat capul, și lăsându-i Născătoarea pe ceilalți acolo,

s'a dus înlăuntru în Bizanț la tiran, care șidea pe tron, și-i spune Născătoarea: Necucernice și călcătorule de lege, cum ai îndrăznit de ai omorât pe arhierii și pe boeri? Iar tiranul au respuns cu îndrăzneală cătră Născătoarea zicând: Cine ești tu, care ai venit așa de fără loc și vorbești așa de cu îndrăzneală spunând astfel de cuvinte? Atunci acei sfinți ce erau lângă Născătoarea iau zis: Ateule, nu vezi pe Împărăteasa Cerului și a pământului, care a venit aicea. Și îndată răpidu-l sfântul Christofor l'au asvârlit din tronul său și s'a pus Născătoarea de Dumnezeu împărăteasă și zice cătră tiran supărată: Pentru care pricină ai ucis, călcătorule de lege, pe arhierii și pe boeri? Și-i zice împăratul și pe ceilalți am voit să-iucid. Și-i spune Născătoarea: Ce rău țiau făcut tirane și respunzând a zis cătră ea: pentrucă au scris vrăjmașului meu să vie asupra mea. Născătoarea-i zice lui: N'au scris aceștia nimic asupra ta, ci eu îi aduc asupra ta ca să te afanisască și pe tine și tot poporul tău, pentrucă nu pot suferi mai mult rălele nenorociri și nedreptăți ce faci creștinilor. Acestea zicând Născătoarea a trecut pe la toate casele unde erau în palatul său, împreună cu alți sfinți, ținând Sf. Ioan Chrisostom tronul; apoi am ajuns la o ușă situată, care s'a deschis la un semn făcut de prea sfânta Născătoare Maria, acolo am văzut că eră un templu cu candelile aprinse și trei arhierii îmbrăcați în veșmintele lor arhieresti, cari văzând pe Născătoarea, au salutat, zicând: Vă mulțămim Doamnă de Dumnezeu Născătoare, a cerului și a pământului, pentrucă voești să eliberez pe creștini. Pe când Arhierii ziceau așa, au rămas iarăș acolo, și noi părăsind tronul înlăuntru în Biserică, ne-am dus acolo, unde erau arhierii și boerii legați și a poruncit Născătoarea și iau deslegat pe toți Sf. Christofor și căzând s'au închinat Născătoarei zicând: Îți mulțămim ție Stăpână prea slăvită pentrucă ne-ai izbăvit și ne-ai scos

din ușile Iadului și ne-ai eliberat de marea primejdie. Și Născătoarea a zis cătră ei: Sunteți nemulțămitori și ați uitat binefacerile ce v'am făcut. Nu sunt eu care am eliberat acest oraș de atâtea și atâtea ori de mari primejdii? Duceți-vă dar în calea păcei și nu fiți cătră binefăcătorii voștri nerecunoscători. Atunci Ioan Teologul zice cătră Născătoarea de Dumnezeu: Doamnă împărăteasă, cum lași pe cei ce duc aicea trei Arhierii să se ucidă pe nedreptul de tiran? Atunci Născătoarea zice: Vezi pe acești credincioși, n'au lăsat în liniște nici pe Dumnezeu, nici pe mine, maica sa, și n'au încetat a ne mâniă. Și nu numai că ș'au nimicit trupul lor, ci au luat și pedeapsa cea vecinică. Și ieșind Stăpâna Născătoarea de Dumnezeu dela palat, ne-am dus la Sf. Sofie și strigă pe martirul Anastasie și zice cătră el, fiule: ia pe Daniil și te du în Biserica împăratului Constantin ca să se închine și acolo. Și așa Născătoarea cu toți sfinții au intrat în Sf. Sofie, iar eu cu martirul Anastasie, mergând drum îndeajuns, ne-am dus la Biserica, acum geamie. Și făcând martirul semnul cinstitei cruci la uși, s'au deschis și intrând înlăuntru am găsit o parte din vrăjmașii turci și luând martirul un ciomag ia alungat afară. După ce noi am intrat, am văzut o icoană a Născătoarei foarte frumoasă aruncând scânteii minunat și strălucind, apoi am salutat'o, și ne-a zis martirul: Vezi această icoană, când vor luă creștinii împărăția va săvârși mari minuni la privitori și va învia morți. De aceea creștinii vor zidi un mare templu și prea minunat pe numele Născătoarei. Acestea spunând și închinându-se sfintei icoane am ieșit și ne-am dus la casa mea. Atunci îmi zice martirul: Dute la Biserica ca se apuci utrenia și eu am silit pe martir să mergem împreună la sfântul cel al Ptolomaidi ca să povestim acestea lui, cum a zis Născătoarea. Și martirul mi-a zis: Dute singur tu și-i spune cele ce știi și eu mă duc la treaba mea. Eu iarăși am silit pe martir

să mai stea cu mine puțin timp și mi-a spus: Iată timpul că s'a sfârșit și deschizând ochii am văzut timpul că a trecut și așa mărintd pe Dumnezeu și pe servul seu, m'am dus la Biserică și iam găsit unde citeau psaltirea. Sfârșit și lui Dumnezeu mărire. Amin.

După această vedenie urmează notele următoare pusă de scriitor:

În anul 1794 Martie 16 am văzut eu nevrednicul această vedenie, cel mai mic între monahi Daniil. Apoi urmează alta:

1792 Septembrie 12. S'a prescris presenta (videnie) de pe prototip și iarăși la 1806 Iunie 22 în Moldova s'a transcris de mine Agatanghel Arhimandrit din Cefalonia spre cunoștința urmașilor nostri.

(Traducere din grecește. Manuscript în Biblioteca mea).

Această vedenie, ce-i un forclor religios, reprezintă e-vident ideile grecești despre nădejdea ce hrăneau pururea de a se eliberă de Turci și a formă în Constantinopol iarăși Capitala Imperiului Bizantin. Pentru a aveă influință în popor au îmbrăcat această legendă cu vesmânt religios. Pentru importanța faptului în sine am imprimat această vedenie religioasă.

C. Erbiceanu

CIPRIAN

(Vezi Biserica Ortodoxă Română. Anul XXXI-lea No 9).

În urma pestei ce lovise toată împărăția Romană, dar mai ales a foametei celei mari în care se află Africa de Nord, păgânii, în loc să se reculeagă și să înțeleagă, că vina acestor îngrozitoare timpuri se datorește necredinței și purtării lor, merg cu răutatea mai departe. De aci o altă prigonire și încă mai înverșunată contra creștinilor. Acestora le imputau păgânii nenorocirile venite asupra împărăției și cătră ei îndreptau toată furia, în socotința lor bolnavă că zeii vor fi mulțămiiți și vor luă deasupra-le răul, trimițându-le bunuri și favoruri. În orbirea lor, păgânii considerau pe creștini vinovați, căci, ziceau ei, creștinii desprețuesc pe zei, deci zeii se răzbună pe păgâni, pentru că tolerează pe creștini de a'i desprețui. Ei nu'și dau seama, nici în mizeria în care căzuseră, că zeii, niște închipuiri ale unor minți bolnave, n'au nici o existență și că deci nici nu poate fi vorba de vr'o putere a unor ființe ce nu există. Ci, înverșunați și gata de a lovi în tot ce nu eră pe placul lor, păgânii se pornesc contra creștinilor și le aduc numai lor acuzațiuni de toate rălele ce suferiau.

Contra unor așa acuzațiuni, Ciprian ridicându-se, dete la lumină scrierea:

«Cătră Demetrian».

Această lucrare, după părerea mai multora a eșit la

iveală între anii 252—253, în timpul domniei lui Gallus. Ea este adresată unui oarecare Demetrian, asupra căruia n'avem date sigure. S'au emis două păreri. Prima, care pare mai sigură, că acest Demetrian ar fi fost un sofist, pe care Ciprian 'l cunoștea depe când a învățat împreună cu el retorica, și căruia 'i scrie ca unuia ce conducea prigonirea creștinilor. Acest Demetrian prin discursuri publice întărase pe păgâni contra creștinilor. Secunda, după care Demetrian ar fi fost un Proconsul și că în această calitate i s'ar fi adresat lui Ciprian. Dacă însă ne gândim, că în interesul creștinilor eră de a se atrage asupra-le bună-voința unei autorități, ca să nu invoiască prigonirea, atunci Ciprian, după felul cum scrie și după tonul său ironic, nu putea să se adreseze unei autorități.

Dacă în lucrarea aceasta, cum vom vedea, pe lângă altele, întrebuițează adesea autoritatea sfintei Scripturi, nu trebuie să ne surprindă. Căci zelosul părinte, voește nu numai a combate pe păgâni, ci și de a aduce liniștea creștinilor și de a'i întări în credință.

Scrierea aceasta se compune din 26 capitole și tratează în cele 10 capitole dela început: 1) Despre cauza pentru care Ciprian n'a băgat în seamă până acum pe Demetrian și faptele lui; 2) Că tăcerea nu este un motiv de a acuză pe creștini; 3) Arată că sfârșitul lumii este aproape, de aceea nici nu mai produce cele necesare pentru lume; 4) Tot vechimea lumii este cauza că totul se pierde înainte de timp; 5) Vina pentru nenorocirile venite nu este a creștinilor, ci a păgânilor; 6) Aceste nenorociri sunt trimise de Dumnezeu pentru că lumea s'a abătut dela el; 7) Nenorocirile sunt trimise ca să nu lasă răul să crească peste măsură; 8) Pedepsă ce le-o trimite Dumnezeu se asemănă cu pedeapsa la care un stăpân supune pe servitorul său necredincios; 9) Dacă aceste pedepse nu vor servi oamenilor, vor suferi altele mai grele și eterne, și

al 10) Ciprian arată că vițiile oamenilor fac mai mult rău și aduc pagube mai mari decât nenorocirile pricinuite de pestă și de foamete.

O Demetrian, zice Ciprian, am lăsat neobservat strigătul tău neîncetat și ocările tale adesea îndreptate contra cel unuia și adevăratului Dumnezeu cu gura ta păcătoasă și cu cuvinte blasfematoare, pentrucă țineam de mai corect și mai bine de a trata cu tăcere necunoștința unui om căzut în eroare, decât prin ripostare a întărită nebunia unui deșuchiat. Și nu făcui aceasta fără de autoritatea învățaturii dumnezeiești, căci scris este la Proverbi 23, 9: *„La urechea celui fără de minten nimic nu zice, ca nu cumva să răză de cuvintele tale cele înțelepte“*; și la 26, 4: *„Nu răspunde nebunului după nebunia lui, ca să nu fi asemenea lui“*. Și nouă apoi ne este poruncit de a păstră cele sfinte în inima noastră și a nu le aruncă porcilor și câinilor, după cum zice Domnul la Matei VII, 6: *„Nu dați sfânta câinilor, nici lepădați mărghăritarii voștri înaintea porcilor, ca nu cumva să-i calce cu picioarele lor, și întorcându-se să vă rupă și pe voi“*.

Căci tu adesea veniai la mine mai mult din manie de a contrazice decât cu dorința de a învăța ceva, și cu sgomot umplând urechile mai bine voiai a te fuduli cu nerușinare cu părerile tale, decât a ascultă cu răbdare pe ale noastre; de aceea mi se părù nepropriu a mă lăsa cu tine în ceartă. Căci ar fi mai ușor și mai fără osteneală de a aduce la liniște valurile iritate ale unei mări cu strigăte, decât a împedica furia ta printr'o conversație inteligentă. Cu siguranță e o silință zădarnică și fără de folos a prezentă lumină orbului, cuvântare mutului, înțelepciune nebunului, căci nici nebunul cugetă, nici orbul nu vede lumina, nici surdul nu poate auzi.

Pe cât timp cugetam adesea la aceasta, am tăcut și am învins pe cel mânios prin lăsare, căci nu eram în stare a învăța pe cel neînvățat, nici a înfrână prin teama de Dumnezeu pe cel ce n'are Dumnezeu, nici a împedica pe cel înfuriat prin blândeță. Cum însă tu acum, dnpă cum singur spuși, aduci prea multe acuzații, și ne mai aduci învinuirea că din cauza noastră se fac adesea războaie, că moli-ma, foametea pustiesc, și că seninătatea continuă a cerului reține roua și ploaia; de aceea eu nu mai pot tăcea, pentrucă nu, în cele din urmă, tăcerea noastră în loc de a dovedi rezerva, să trădeze neîncrederea. Și noi întru cât desprețuiam aceasta, să indice învinuiri false, să pară a recunoaște crima. De aceea îți răspund ție, De-

metrian, și cu norocire și celorlalți pe cari i-ai dobândit în număr mare ca adepți și pe cari tu poate i-ai asmuțat și cu cuvinte defăimătoare, sămănând ura contra noastră, prin rădăcina încolțită de aci și acea a neamului tău. Cred totuș că aceștia sunt accesibili pentru motivele vorbirii noastre, căci cel ce s'a hotărât la rău prin minciună, se va decide mai mult la bine prin puterea constrângătoare a adevărului.

După aceste cuvinte introductive, prin care Ciprian motivează și tăcerea sa de mai înainte și scrierea de acum, și ne dă și indicațiuni asupra lui Demetrian, autorul trece la examinarea acuzațiilor aduse creștinilor. Prima acuzare eră că zeii se supărară pe păgâni și trimisesă atâtea răle, din cauza creștinilor cari nu'i onorau și nu se închinau lor. Tu ai zis, spune Ciprian adresându-se lui Demetrian, că este vina noastră și că nouă ar trebui pusă spre povară toate acele greutăți, care în prezent sgudue lumea, de oarece zeii voștri nu sunt onorați de noi. Acitu, care ești necunoscător de cunoștința divină și strein de adevăr, trebuie să afli pentru cea dintâi dată, că lumea deja s'a învechit, că ea nu se mai află în acea putere, în care se află mai înainte, nici nu se mai bucură de acea vioiciune și putere, prin care se arată până acum. Aceasta o spune deja lumea însăș și căderea ei o dovedește starea ce se vede a lucrurilor, chiar dacă noi tăcem și n'aducem pentru aceasta nici o dovadă din sfintele Scripturi și din proorociile dumnezeiești. Nu mai este în iarnă mulțimea ploi așa bogată ca până aci pentru hrana sămănăturilor, nu mai este în vară așa de mare căldura soarelui, spre a crește bucatele, nu mai sunt în primăvară sămănăturile așa de vesele, nici iarna nu mai este așa de mănoasă pentru fructele pomilor. Se scoate mai puțină marmoră din munți, se procură mai puține bogății de argint și aur din groapele ce se exploatează și vinele mici se fac din zi în zi mai scurte și se micșorează, scade câmpul agricultorului, marea pentru marinar, soldatul în lagăr, dreptatea în for, la judecată, armonia în prietenie, puterea artistică în arte, purtarea în moravuri toate nu mai sunt cum erau. Și crezi tu că s'ar putea da la un lucru vechiu puterea îmbelșugată a vieții, în care ar eși ca mai înainte în timpul tinereții puternice și noi? In mod necesar trebuie a scădea totul, ce este supus decăderii și sfârșitului, căci sfârșitul este deja cu totul aproape. De aceea soarele aruncă dela sine la apusul său razele cu mai puțină strălucire luminoasă și focoasă, tot așa luna devine mai subțiatecă și pomul care eră verde și fructifer, primește după aceea o vedere urâtă, când ramurile sale se usucă,

în etatea nefructiferă, și isvorul, care eșia abondent cu vine ce împroșcau peste tot, abea mai curge cu puține picături. Această hotărâre s'a pronunțat lumii, aceasta este legea lui Dumnezeu, ca tot ce apare să decadă și tot ce crește să îmbătrânească și că cel tare va fi slab și cel mare mic, și când a ajuns slab și mic i-a sosit sfârșitul.

Tu pui în sarcina creștinilor, că totul scade acum, când lumea a îmbătrânit. Cum, de ce și bătrânii n'ar pune în sarcina creștinilor, că nu se mai află tot așa de bine, că nu se mai bucură de auz tot în aceeaș măsură ca mai înainte, nici de picioare iuți, de ochi ageri, de putere continuă, de sucuri sănătoase ale corpului, de membre ce cresc, și că de unde înainte, lungimea vieții mergeă până la 800 și 900 ani azi abea poate aduce un număr de 100 ani? Azi vedem cu peri albi și între tineri, perii cad mai înainte de a crește și timpul vieții nu se sfârșește cu etatea bătrâneții, ci începe cu această etate. Astfel ceea ce se naște, chiar la început se grăbește spre sfârșit, astfel se preface totul ce apare în prezent, în urmarea chiar a etății lumii, că nimeni nu trebuie a se miră, că totul începe a dispărea în lume, căci deja lumea a început a se pierde și a sosit la sfârșitul ei.

Dacă acum se succede mai des război după război; dacă ne-productivitatea pământului și foamea grămădește măsura îngrijirilor; dacă sănătatea este lovită prin boale teribile; dacă neamul omenesc se extermină prin molime pustiitoare, tu trebuie să știi, că și aceasta a fost proorocit, că în ultimele timpuri răul se va spori și cazurile de povară vor fi diferite și la apropierea zilei judecării, asprimea lui Dumnezeu se va aprinde din ce în ce mai mult, neamul omenesc va fi lovit cu plage. Iar aceste cazuri nenorocite nu se ivesc pentru ceea ce spune falșa ta acuzare, că zeii voștri nu sunt onorați de noi, ci pentru că Dumnezeu nu se onorează de voi. Căci cum El este Domnul și Conducătorul lumii și totul se întâmplă după voința și după dirijarea sa și nimic nu se poate produce în afară de ceea ce el însuș face sau învoește, atunci cele ce se petrec nu sunt din cauza noastră, cari onorăm pe Dumnezeu, ci se datoresc păcatelor și greșalelor voastre, căci de cătră voi Dumnezeu, nici nu este căutat nici temut, nici nu se recunoaște adevărata religione prin părăsirea necredinței. Căci aud pe aceia, după cum însuș vorbește, după cum singur ne învață și ne sfătuește cu glas dumnezeesc la V Moisi VI, 13: „*De Dumnezeul tău te teme și lui singur slujește*“. Și la II Moisi XX, 3: „*Să nu ai alți Dumnezei atară de mine*“. Iar la Ieremia XXV, 6:

„Nu mergeți după dumnezei străini, ca să slojiți lor, și ca să vă închinați lor, ca să nu mă porniți pe mine spre mânie ca faptele mânilor voastre, ca să vă fac vouă rău“. De asemenea arată și vestește și proorocul Ageu, plin de sfântul Duh, mânia lui Dumnezeu, când zice la I, 9—11: „*Acestea zice Domnul atot-țitorilor: pentru că casa mea este pustie și voi vă duceți fie care în casa sa Pentru aceea va încetă cerul a da rouă și pământul își va trage odraslele sale, și voi aduce sabie pe pământ, și peste munți, și peste grâu, și peste vin, și peste untul-de-lemn, și peste toate câte scoate pământul, și peste oameni, și peste vite, și peste toate lucrurile mânilor lor*“. Acestea le repetă alt prooroc Amos IV, 7—8 și zice: *Și am oprit ploaia dela voi cu trei luni mai înainte de seceriș, și voi ploua peste o cetate, iar peste o cetate nu voi ploua, o parte se va uda și partea peste care nu voi ploua, se va usca. Și se vor adună două, și trei cetăți la o cetate, ca să bea apă, și nu se vor sătura, și nu v'ați întors către mine, zice Domnul*“.

Vezi, mâniat și iritat este Domnul și el amenință pentru că voi nu v'ați întors la el. Și tu te minunezi sau te acuzi în această împetrire și nerespect a lui Dumnezeu, dacă cade rar ploaie de sus, dacă pământul este învârtoșat de murdăria prafului, că bulgărele nefructifer mai dă erburi fără sucuri, că viața este păgubită de piatra ce-o strică, că isvorul e săcat de uscăciune, aerul este stricat de miasme, omul pierdut de boale și molime, când tot ce este vine numai pentru că păcatele voastre cer aceasta, ele supără din ce în ce mai mult pe Dumnezeu. Căci ceea ce se întâmplă, este sau pentru îndreptarea celor îndărătnici sau pentru pedeapsa celor plini de vișii, după cum același Dumnezeu spune la Ieremia II, 30: *In deșert am bătut pe fiii voștri, învățătura n'ați primit*“. Și cucernicul și de Dumnezeu sfințitul prooroc răspunde tocmai la aceasta și zice la V, 3: *I-ai bătut pe ei, și nu i-au durat, i ai slărșit pe ei, și n'au voit să primească învățătura*. Vezi, plagile depind dela Dumnezeu și totuș nu se află teamă de Dumnezeu. Observi, nu e lipsă de bătăi de sus și de lovituri și totuș nu se vede teamă nici înfricoșare. Dacă n'ar veni cel puțin astfel de pedepse pentru lucrarea oamenilor, cât de mare ar fi nerușinarea la oameni; căci ar fi sigure faptele rușinoase de lipsa de pedeapsă. Tu te acuzi că nu mai sunt azi izvoarele îmbelșugate și aerul bun și ploaie deasă și pământ roditor, și că elementele nu'ți mai sunt așa spre serviciu în folosul și plăcerea ta. Tu de sigur servești pe Dumnezeul prin care ție totul îți este spre serviciu, tu ascultă

de el, de a cărui poruncă ascultă de tine toate lucrurile. Tu singur ceri de la servul tău supunere și constrângi ca om pe un alt om ca să asculte de tine și să-ți urmeze, și deși are ca și tine după naștere aceeaș soartă, o aceeaș urmare cu privire la moarte, deși corpurile voastre sunt din aceeaș materie și capacitatea sufletelor voastre este comună; deși după aceleași legi și sub aceleași cerințe vin în lume și se despart de ea, totuș tu te iriți dacă nu ești servit după plăcerea ta, dacă nu face și ascultă de tine așa cum voești, atunci ceri supunere într'o formă exagerată, biciuești, lovești, tiranizezi și martirizezi cu foame, cu sete, cu goliciune, adesea cu legături de fier și cu carcere. Și tu ticălosule nu recunoști pe Domnul, Dumnezeuul tău, când tu exerciți însuș domnia ta în acest chip?

Dacă vin plage, ele vin cu dreptul și nu lipsește în biciuiri și lovituri din partea lui Dumnezeu. Și dacă acestea de aci n'aduc nimic și indivizii nu se întorc către Dumnezeu prin marea groază a nenorocirilor, atunci va urmă închisoarea eternă și focul cel nestins și pedeapsa cea nesfârșită, și acolo nu se va ținea seamă de suspinul celor cari se roagă, cum este scris la proorocul Osie IV, 1, 4: *Ascultați cuvântul Domnului fiu lui Israil, că va să judece Domnul pe cei ce locnesc pământul că nu este adevăr, nici milă, nici cunoștința lui Dumnezeu pe pământ. Blestem, și minciună, și ucidere, și furtișag, și prea curvie s'a vărsat pe pământ, și sânghiuri cu sânghiuri se amestecă. Pentru aceea va plânge pământul, și se va imputina cu toți cei ce locnesc pe dânsul, cu fiarele țarinii, cu cele ce se târăsc pe pământ, și cu pasările cerului, și peștii mării se vor imputina. Ca nimeni nici să judece nici să mustre*". Dumnezeu zice, este el desgustat și supărat, căci nu este nici o cunoaștere a sa pe pământ, și Dumnezeu nu este nici cunoscut nici respectat. Despre crimele minciunii, patimii, înșălăciunii, cruzimii, ateismului și a rălelor porniri ale pasiunilor rădică Dumnezeu invinuirii și la adevăr nimeni nu se întoarce. Observă, se întâmplă ceea ce a fost proorocit de cuvântul lui Dumnezeu, și nimeni nu se inspiră de groaza prezentului de a purtă grijă pentru viitor. Ba chiar în mijlocul neplăcerilor, sub care sufletul constrâns și închis abea poate a mai răsuflă, se permite a fi vițios și în așa mari pericole, în loc de a țineă mai mult la sine mai bine ar fi a țineă la judecata viitoare. Voi sunteți indignați că Dumnezeu se mânie, ca și cum voi în viața voastră vițioasă dobândați ceva și cași cum toate aceste nenorociri n'ar fi cu mult mai mici și mai ușoare decât păcatele voastre.

După aceste răspunsuri date celor cari acuzau pe creștini de a fi vinovați și răspunzători pentru nenorocirile venite asupra-le, și după ce cu dovezi din sfânta Scriptură arată cauza tuturor rălelor, autorul trece a expune alte adevăruri, care susțin cu temei tema ce desvoltă. În primul loc sfântul Părinte presintă adversarilor săi dovezi că nenorocirile, venite asupra lumii, sunt cu urmări mult mai mici și mai neînsemnate ca acelea ce sunt provocate de vițiile în care trăesc oamenii. Cu aceasta autorul, după ce spusesă că și acele nenorociri trimise de Dumnezeu sunt rezultatul purtării inimicilor credinței în Dumnezeu, voește a închide gura adversarilor, cari se rădicau contra creștinilor, arătându-le că în loc a se înfuria contra adoratorilor adevăratului Dumnezeu, mai bine s'ar ridică contra lor, de oarece ei, prin purtarea lor cea rea supără și pe Dumnezeu, care'i pedepsește, și se pierd și pe ei, căci vițiile 'i consumă fără încetare. Dar păgânii nu văd răul. Ochii lor stau închiși, urechile astupate, mintea lăncezește și nu pricepe adevărata cauză a stării în care se află. Așa se explică că cu toate nenorocirile în care se găsesc, vițiul crește zilnic. Și în starea de decădere în care se află, păgânii nu numai că nu pot înțalege care este adevăratul Dumnezeu și a se închina lui; ci nu lasă nici pe creștini în pace, ci 'i urmăresc și prigonesc în modul cel mai crud.

Credința lor absurdă și viața vițioasă în care trăesc, le-a luat orice posibilitate de a discerne adevărul de neadevăr. De aci, în loc de a'și da seama de credința și de faptele creștinilor, ei se rădică contra lor; și în loc de a luptă pe căi legale și a'i combate cu argumente, recurg la toate nelegiuirile și luptă cu tortura și schingiuirea. Păgânii se rădică contra creștinilor, spune apoi Ciprian, spre a apăra pe zei contra creștinilor, cari nu le dau nici o considerație. Dar, dacă există zei, aceștia singuri ar trebui să se apere, iar nu să se lasă la aprecierea și a-

jutorul oamenilor. Ei nu fac ceea ce ar trebui să facă, pentru că nu există; iar spiritele cele răle, care îndeamnă pe păgâni de a le onora, ca pe zei, tremură de puterea creștinilor. Păgânii n'au decât să se reculeagă și să vadă că lucrul este așa. Și atunci vor veni și ei la cunoștința adevărului și în loc să se proștearnă înaintea zeilor, vor rădica ochii spre cer și se vor închina adevăratului Dumnezeu. Dumnezeu nu poate suferi răutatea păgânilor, mai ales când ea se năpustește asupra creștinilor nevinovați. El, care voește întoarcerea celui păcătos, a trimis și de data aceasta, ca și în alte ocaziuni, pedeapsă asupra necredincioșilor, spre a'i îndreptă. Păgânii trebuie să vadă că răul de care sufăr, este o urmare a persecuțiilor îndreptate de ei contra creștinilor. Și apoi creștinii trăesc la un loc cu păgânii, în aceleași părți ale împărăției, nu separați și ascunși de ei. Molima și foametea sunt comune. Dece păgânii, dacă au conștiința curată, nu primesc nenorocirile cu curaj și fără teamă, ca creștinii? Creștinii nu se înfurie, nu țipă, nu acuză; ei sunt liniștiți, cu pace și cu curaj. Nenorocirile acestei vieți creștinii le primesc cu bucurie, dacă ele vin asupra lor, căci pentru ei, mai pe sus de lumea aceasta este lumea viitoare, lumea veșnică la care aspiră și pentru care dau cu plăcere viața aceasta.

Tu, care judeci pe altul, zice Ciprian, fii odată și propriul tău judecător, privește în interiorul conștiinței tale, ba—fiindcă în fața crimei nu mai domnește sfială și rușine,—tu care ești văzut de toți descoperit și gol, privește singur la tine. Căci sau ești depărtat de mândrie, sau ești dat pradă din egoism, sau plin de mânie, sau plin de coțcării, sau îmbătat de vin, sau plin de mânie din rea voință, sau ești un incestuos din desfrânare, sau un neom din cruzime. Și tu te miri că răzbunarea lui Dumnezeu crește în pedepsirea neamului omenesc când zilnic crește aceea ce merită pedeapsă? Tu acuzi că se scoală un inamic, cași când ar putea domni pacea chiar între aceia cari poartă toga, dacă ar lipsi un inamic. Tu acuzi că se rădică un vrășmaș, cași când chiar dacă

pericolele și luptele din afară pricinuite de barbari ar fi înlăturate, în interior în urma urilor și barbariilor din partea cetățenilor puternici săgețile certe locale n'ar ajunge mai sălbatece și mai mari. Tu acuzi de nerodire și foamete, cași când seceta pricinuiă o mai mare foamete, ca hoția, ca și când n'ar înflăcăra mai tare focul lipsei în urma îngreuerii mijloacelor de viață și a scumpirii prețurilor. Mai acuzi că cerul este închis ploaiei, că mai puțin crește, ca și când ceea ce a crescut, ar fi destul față cu trebuințele, că pesta și molima sau au descoperit crimele unora sau le-a înmulțit. Atât de mare este spaima pustiirilor și totuș aceasta nu poate conduce la o viață regulată. Și pe când poporul cade murind în cete, nimeni nu gândește la aceea, că este și el muritor. Pretutindeni se aleargă de ici-colea, se fură, nu este nici o sfială sau temporizare. Ca și când ar fi învoit, ca și când ar trebui să fie, ca și când acel care nu fură, ar avea din această cauză vină proprie și pagubă, în cât trebuie să se silească fie-care de a fură. La hoți câte o dată se găsește teama de crimă, ei iubesc peșterele izolate și singurătățile părăsite, și faptele lor nelegiuite se fac de ei în așa fel, că fapta rea a criminalilor se acopăre cu vâlul întunerecului și al nopții; pe când cupiditatea se întărește la lumina zilei. De aceea falșificatorii, de aceea otrăvitorii, de aceea asasinatorii în chiar mijlocul orașului, cari sunt cu atât mai decși a păcătui, ca și când ar rămânea fără pedeapsă pentru păcate. De un scelerat se face crima, și nu se găsește un om onest care s'o răsbune. Nu este nici o frică de vr'un acuzator sau judecător. Vițioșii se bucură de lipsa vre-unei pedepse, iar acei cari iubesc liniștea tac, cei împreună vinovați se tem, și aceia cari trebuiau să judece se lasă a fi cumpărați. Și de aceea s'a vestit adevărata stare de lucruri de cătră proorocul Isaia în duhul și după îndemnul lui Dumnezeu și s'a arătat în mod clar și lămurit, că Dumnezeu poate feri starea cea rea, dar că nu oferă ajutorul său a provoca învinuirile păcătoșilor, 59, 1—2: *„Au nu poate mântui mâna Domnului? au îngreuiatu-s'a urechea lui ca să n'auză? Ci păcatele voastre fac osebite între voi, și între Dumnezeu, și pentru păcatele voastre a întors Domnul fața sa de cătră voi, ca să nu vă miluiască*“. De aceea trebuie fiecare să și amintească faptele sale răle, să cugete la ranele conștiinței sale, și atunci va încetă a aduce acuzații lui Dumnezeu sau nouă, dacă vede că el dobândește aceea ce suferă.

Și vezi ce mod este tocmai acela pre care noi l'întrebunțăm mai ales spre a vorbi cu voi, că voi ne atacați pe noi nevinovați și că zeul vostru luptă și apasă de plăcere pe servitorii lui Dum-

nezeu? Este prea puțin aceasta, că prin diversitatea vițiilor voastre, că prin nedreptatea criminalilor demni de moarte, că prin tot felul de furturi sângeroase se întină viața voastră, că adevărata onoare de Dumnezeu se schimbă prin superstiție, că cu deosebire Dumnezeu nu e nici căutat nici temut. Și pe lângă acestea torturați pe servitorii lui Dumnezeu și pe aceia cari s'au consacrat majestății și înălțimii sale cu prigoniri nedrepte. Nu este de ajuns că tu însuși nu onorezi pe Dumnezeu, tu urmărești pe aceia cari 'l onorează, cu inimicțiile criminală. Tu nici nu onorezi pe Dumnezeu, nici nu învoești ca el să fie onorat. Și pe când alții se închină nu numai la acei zei falși și la imagini făcute de mâni omenești, ci și la alte oare-care lucruri rușinoase și la alte dihanii ceea ce ți-ți sunt drepte, numai onoarea singură a lui Dumnezeu nu este dreaptă pentru tine. Pretutindeni miroasă în templele voastre arderile animalelor aduse spre sacrificiu și rugii animalelor oferite; Dumnezeu însă n'are altare sau are numai tainice. Crocodilii și monștrii cu cap de câine și pietrele și șerpii se onorează, sau nu se pedepsește, dacă ei se onorează. Tu furi însă patria nevinovaților, dreptilor, celor cari iubesc pe Dumnezeu, le răpești averea lor, 'i acoperi cu lanțuri, 'i bagi în închisoare, 'i pedepsești cu sabia, cu animalele sălbatece, cu foc. Și nu ești niciodată mulțămît, că se scurtează torturile noastre, că pedepsele noastre se execută într'un mod simplu și repede. Tu supui corpurile a fi îmbucățelite, înmulțești torturile îndelungat spre a sfâșia intestinele. Bestialitatea și neomenia ta nu poate fi mulțămîtă cu torturile obișnuite. Cruzimea inventatoare dă la lumină noui pedepse.

Ce fel de furie nesăturată de calău este aceasta, ce fel de plăcere neîndestulătoare de cruzime? Alege una din două: Sau este o crimă de a fi creștin, sau nu este. Dacă este o crimă, de ce nu execuți pe acel ce se arată ca atare? Dacă nu e crimă de ce urmărești pe un nevinovat? Căci eu primiam tortura, dacă negam. Dacă eu din teamă de pedeapsa ta ascundeam prin minciună și înșălăciune ceea ce am fost mai înainte, și spuneam că eu n'am onorat zeii tăi, atunci ași fi fost chinuit, atunci trebuia să fiu constrâns prin puterea durerii la mărturisirea crimei(?), cași cei acuzați la cercetările criminale, care aduc în discuție crimele de care sunt vinovați, pentruca afacerea ce nu se află prin vr'o mărturisire orală, să fie aflată prin durerea corpului. Dacă însă de bună voe mărturisesc și spun cu voce tare și dovedesc cu încredințări adesea repetate că sunt creștin, de ce îndrepti chinuri cătră unul care mărturisește și declară de nimic zeii tăi nu în locuri secrete

și ascunse, ci pe față înaintea tuturor oamenilor, ba chiar în for, unde aud autoritățile? Căci ceea ce mai înainte a fost prea mic, acum a crescut, și tu trebuie să urăști și să pedepsești mai mult, că eu m'am mărturisit a fi creștin într'un loc populat și înaintea poporului ce mă înconjură? De ce te îndrepti la slăbiciunea corpului, de ce lupți cu neputința cărnii pământești? Ia-o cu puterea spiritului, nimicește curajul sufletului, credința, învinge prin lupta cu temeuri, învinge prin rațiune. Iar dacă zeii tăi au ceva putere și stăpânire, atunci trebuie să se rădice singuri spre răzbunarea lor, trebuie să se apere singuri cu propria lor majestate. Inșă ce pot procura aceia închinătorilor lor, cari nu pot a'și răzbună cu nimic contra acelora, cari nu'i onorează? Și după cum este mai puternic acela ce se răzbună decât acela pentru care altul se răzbună, tot așa este și mai mare ca zeii tăi. Și dacă tu ești mai mare ca zeii pe care 'i onorezi, atunci tu trebuie să nu'i onorezi, ci să fii onorat de ei și să fii temut ca domn al lor. Și tot așa îi aperi dacă sunt ofenșați, și acolo unde sunt închiși, ca să nu se piardă. Deci să te rușinezi a onora pe aceia pe cari tu singur 'i aperi, rușinează-te a spera ajutor de la aceia, pe cari tu singur 'i ajuți.

După aceasta Ciprian arată cum tremură zeii păgâni de puterea creștinilor și chiamă pe păgân de a se convinge însuș de aceasta. Și dacă zici că tu onorezi mult pe zei, spune autorul, atunci crede cel puțin acelora pe cari 'i onorezi. Ori dacă voești a'ți crede ție atunci va vorbi de tine însuș în urechile tale acela, care ți-a luat în prezent în stăpânire inima ta, care acum ți-a întunecat spiritul tău prin noaptea neștiinței. Tu vei vedea, că noi vom fi rugați de aceia pe cari tu 'i rogi, vom fi temuți de aceia de cari tu te temi, pe cari tu 'i onorezi. Vei mai vedea că aceia stau legați în mâna noastră și tremură ca prizonieri, dar pe cari tu 'i onorezi ca suverani.

Boroianu

Câteva cuvinte asupra ideilor superstițioase întrate în popor.

(Traducere din grecește. Manuscript în biblioteca mea).

Tabloul venirii adoua a lui Iisus Hristos, după legendele religioase.

«A doua venire a lui Iisus Hristos, Domnul nostru va fi așa :
Se va prepara tronul și Hristos viind prin nori cu multă
putere și întru slava lui.

Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, de o parte și de
alta Heruvimii, cei cu șase aripi servindu-i strigând și gră-
ind: Sfânt, Sfânt, Sfânt Domnul Sabaoth, bine este cu-
vântat cel ce vine întru numele Domnului.

După aceea Puterile, Incepătoriile, Domniile, Scaunele,
de asemenea Anghelii și Arhanghelii. Iar în fața lui Hristos
cinstita Cruce, Adam și Eva la picioarele lui.

Cununa cea de spini, sulița și buretele, cuele și hlamida,
de o parte doi îngeri zicând: Dați-ne nouă Impărăția ce-
rurilor. Și din a stânga se zice: Aratați-ne nouă faptele
voastre cele bune și veți lua răsplătirea.

Și cei 12 Apostoli îmbrăcați în alb de o parte și de alta
șăzând pe 12 scaune. Din adreapta, Petru zice:

Vă rog pe voi fraților, abțineți-vă de plăcerile trupești.
Ioan zice: Nu iubiți lumea, nici cele din ea.

Iar Marcu zice: Vedeți să nu vă înșălați, căci nu știți
ziua, nici ceasul în care Domnul va veni.

Andrei: Luați aminte de voi și de turma voastră, vedeți fraților ca nimeni să nu se deznădăjduiască.

Iacob: Întăriți-vă inimile voastre, pentru că s'a apropiat venirea Domnului nostru.

Toma: Infricoșată fraților este venirea Domnului.

Iar din a stânga Pavel zice: Vedeți fraților ca să umblați cu siguranță, căci infricoșat este a cădea în mâinile Dumnezeului celui viu.

Mateiu: Nu va trece generația aceasta, până ce toate se vor împlini.

Luca: Cerul și pământul vor trece, iară cuvintele mele nu vor trece.

Vartolomeu: Iată a venit Domnul ca să facă judecată în toate, asigurați-vă pe voi fraților pentru ceasul acela.

Paradisul din a dreapta sa spre răsărit, iar în lăuntru lui Prea sfânta, Avraam, Isac, Iacov și tâlharul, cele cinci fecioare înțelepte în lăuntru și cele cinci nebunaticice în afară, strigând celor înțelepte cele nebunaticice: Dați-ne nouă din untul de lemn al vostru, și vor răspunde cele înțelepte: duceți-vă la cei ce vând și vă cumpărați vouă.

Ceata Apostolilor, ceata martirilor, ceata profeților, ceata ierarhilor, ceata asceților, ceata sfințelor femei, sfântul Ștefan înaintea paradisului, cele patru râuri Fesonul, Gheonul, Tigru și Eufratul, Arhanghelul Gavriil trâmbițând preste tot pământul și marea și strigând: Sculați-vă cei ce dormitați și vor redă pământul și marea pe morții lor.

Avraam în paradis ținând pe prunci în sânul său și Lazăr din a dreapta lui, iar din a stânga bogatul, în râul de foc văitându-se și păzit de îngeri de foc, strigând către Avraam și zicând: Părinte Avraame, miluește-ne și trimite pe Lazăr ca să-și ude vârful degetului lui cu apă și să ne răcorească limbele; dar răspunde Avraam către bogat zicând așa: Aduți aminte fiul meu că tu ai luat cele bune în viața ta, și Lazăr deasemenea cele răle, acum însă acesta se bucură, iar tu te vaeți.

După aceea păcătoșii din astânga rușinați, goi și întristați. Ierarhi, preoți, monahi și mirenii, cei nemilostivi, Evreii, trădătorul Iuda în fundul Iadului cu duhurile cele necurate, Impărații cei răi și tiranii, îngâmfații de mândrie, făptuitorii nedreptăților, cei ce disprețuesc pruncii și cele de desupt ale pământului, vermile cel neadormit, iadul cel întunecat, scrâșnirea dinților, Tartarul și celelalte răle». Aicea să termină tabloul, care deși nu cuprinde erezii, dar totuș nu știm dacă va fi așa la a doua venire a lui Hristos. Cam conform acestui tablou zugravii din timpuri au zugrăvit și la noi la Români în pridvoarele Bisericilor ast-fel această scenă. Cunosc o legendă ce s'a întâmplat la noi cu o babă, care mergând cu lumânări la Biserică, înainte de a intra în sf. Biserică, a aprins o lumină ș'a pus-o la un drac cu coarne, iar preotul văzând a observat bătrânei, că nu se cade a aprinde lumini la draci, atunci baba răspunsă: las părințele că-i bine să fim prieteni și cu dracii la nevoi. Ast-fel tablourile de pe păreții din Pridvoarele Bisericilor noastre sânt executate după o veche tradiție din Orient.

Aceste ce urmează sânt curat superstiții condamnate de Biserică și Canoane și trebuesc combătute de preoți cu orice ocazie, spre a dispărea din popor.

Mersul lunei și observări asupra zililor.

1). La întâia zi a Lunei sa creat Adam, este zi bună, fă lucru, grijește, pune viță (sădește), samănă, pleacă la drum, pe copii trimite-i la școală, ce ai pierdut vei afla.

2). Eva s'a născut în ziua a doua, este zi bună spre tot lucrul, ce voești fă, și ce ai pierdut vei găsi.

3). Cain s'a născut în această zi, ia seama bine la orice lucru, nu plecă la drum, copilul nou născut va fi sperjur, blasfemator, fără grație, rău și ce ai pierdut nu vei găsi.

4). Avel s'a născut în zi bună, cea ce voești fă, vinde, cumpără, copiii la școală trimite.

5). Cain a jertfit nu jertfă plăcută lui Dumnezeu, zi rea la tot omul, și cel bolnav este în primejdie, nou născuți sânt întricoșați, ce ai pierdut vei găsi.

6). Tunetul a născut zi potrivită, mergi pe drum, vânează, zidește casă, cel bolnav se va vindecă.

7). Avel a fost ucis în ziua aceasta, observă că este pentru tot cel născut fără noroc și bolnav, cel bolnav nu se va îndreptă, ce ai pierdut nu vei afla.

8). Matusalem s'a născut în zi bună, cea ce voești fă.

9). Lameh s'a născut în zi bună, cea ce voești fă.

10). Noe s'a născut în zi bună, fă or ce lucru, cele noi animale născute productive, cel bolnav să îndreaptă, ce-i pierdut se găsește.

11). Sim s'a născut în zi bună și fă ce voești.

12). Ham s'a născut în zi rea, nici cumpără nici fă alt ceva, dacă vei cumpără ceva, va fugi de la tine, cel nou născut sărac și rău, cel bolnav să vindecă, ce-i pierdut nu se găsește.

13). Sădește vie, zi bună, ce gândești fă, cei noi născuți se vor dedă la studii.

14). Noe a bine cuvântat pe fiul său Sim, zi bună, fă ce voești.

15). Incetarea zidirei turnului din babilon, amestecarea limbilor, zi rea ca să zidești casă, cei noi născuți vor fi destrăbălați, ce-i pierdut se găsește.

16). Nahor s'a născut în zi bună, ce voești fă, cei noi născuți vor fi bogați, cel bolnav se va îndreptă, ce-i pierdut se afla, visul tău nu'l spune.

17). A ars Sodoma și Gomora, zi rea, abține-te de or-ce lucru, nou născuții tari și mândăcioși, pe ulițe să nu te duci, ce-i pierdut să afla.

18). Sim aduce jartfă lui Dumnezeu, zi bună spre tot

lucrul, dute la negoț, noi născuți însemnați, ce a fugit va veni.

19). S'a născut Isav și Iacov, zi bună, fă nuntă, mergi la drum, cel bolnav să vindecă, cei noi născuți buni și îndelungați în zile, ce-i fugiți vor veni.

20). Iacov a bine cuvântat pe fiul său, zi bună, fă tot ce poștești, cel bolnav se vindecă.

21) Isac a jurat pe fiul său Isaf, astă-i zi de observat la or ce lucru, la drum să nu pleci, cei născuți blestemăți sânt și mor, partea femeescă trăind sânt răle.

22). S'a născut Iosif, zi bună spre tot lucrul, dute la cei mai mari și spre tot lucrul de folos, cei noi născuți frumoși, ce-i perdut să află.

23). S'a născut Veniamin, zi bună, fă ce dorești și or ce afacere Dumnezeu o sporește cu bine.

24). Faraon să naște zi de observare, toți cei născuți de sabie mor.

25. Pedeapsa a unsprezecea o a trimis Dumnezeu asupra Egiptenilor, în acea zi abținete de or ce lucrare de pământ, cei noi născuți vor fi muți și găngavi.

26). Moise a dispărțit marea roșie, zi bună, sapă fântână, să nu sari nimica, fugi de nuntă, cel bolnav devine dropicos.

27). Dumnezeu a dat mana la Evrei, zi bună spre tot lucrul, cei născuți supărăcioși.

28). Iisus Navi s'a născut, zi bună spre toate întreprinderile, cei născuți, frumoși.

29). Au venit Iudeii în pământul făgăduit, această zi nu-i bună, cei născuți fericiți și înțelepți.

30). S'a născut Samuel profetul, zi bună spre toată întreprinderea, zi dată de Dumnezeu Evreilor, cel bolnav să vindecă.

De la Domnul Constantin D. Papa stamuli Ioanit. 1837. Februar 22. (Toate zilele cu calificarea lor sânt falsități inventate de oameni bigoți și ignoranți trebuesc combătute).

Zilele răle în care omul nu este bine nici de un lucru a se apucă.

Această oprire de la muncă a oamenilor este bazată numai pe superstiții și spusele false ale bătrânilor, și prin care zile oamenii se dedau la beții și toate fără de legile. Trebuesc public combătute pentru că nu-i nici o rațiune care se justifice adevărătatea lor și nici o dată pozitivă prin care să se probeze pozitivitatea lor. Catalogul zililor este format pe Luni. Așa în

Septemvrie:	ziua 3, 4, 16 și 20.
Octomvr:	» 3, 5, 11 și 21.
Noemvr:	» 5, 11.
Decemvr:	» 5, 6, 10 și 24.
Ianuarie:	» 2, 11 și 14.
Fevruar:	» 1, 5, 11 și 23.
Martie:	» 1, 2, 4, 5 și 20.
April:	» 3, 5 și 20.
Maiu:	» 6, 20.
Iunie:	» 3, 12 și 20.
August:	» 4, 14, 16, 20 și 25.

Aceste le-am prescris de la părintele Ioanică duhovnicul părintelui Ursachi, 1837 Martie, la Bacău.

Deși altă dată am mai publicat în Revistă superstițiile bigote ale oamenilor noștri de la țară, provenite din lipsă de cultură și educație religioasă raționată, totuși spre a îndemna pe clericii noștri de a le combate cu punere și a le exterpia din popor, le mai public încă odată spre cunoștința și convingerea lor, că sânt pline de superstiții și chiar erezii. Babile sânt care răspândesc în popor asemenea idei superstițioase detragând fără conștiință pe țărani de la munca câmpului.

Din cuprinsul ideii prin care să impune sărbătorirea Vinerei să constate absurditatea lor imediat.

Cele 12 Vineri mari a tot anului, carele fiește carele creștin va fi fericit de le va păzi.

1). Intâia Vineri este la luna lui Martie, înaintea celor 40 de sfinți, când au călcat Adam porunca lui Dumnezeu în Raiu în al șaselea ceas din zi. (Cum se poate constata pozitiv că au fost Vineri și încă în ceasul al șasilea, când a călcat Adam porunca lui Dumnezeu? Este dar falș și absurd a crede prostii de felul acestora!)

2. A doua Vineri este înaintea Blagoveșteniilor (Buna-Vestire), că atunci au ucis Cain pe Avel fratele său, în al șasilea ceas din zi (Altă prostie mai evidentă, de unde putem noi ști pozitiv când s'au întâmplat uciderea? sf. Scriptură nu ne spune. Este dar o minciună inventată de babe or bigoți).

3. A treia Vineri înaintea paștelor, că în al șaselea ceas din zi sau răstignit Hristos pre Cruce.

4. A patra Vinere înaintea Înălțării Domnului nostru Iisus Hristos, că atunci s'au prăpădit (cufundat) Sodoma și Gomora în miezul nopții.

(Minciună și aceasta).

5. A cincea Vineri este înaintea pogorârei Sf. Duh, că atunci au robit țări multe Agarinenii. (Falșă este și această zicere, că nu într'o zi au supus atâtea țări).

6. A șasa Vinere este înaintea nașterii sf. Ioan Botezătorul, că atuncea sau luat Ierusalimul, (important faptul pentru jidani, iar nu pentru Creștini).

7. A șaptea Vinere este înaintea sf. Apostoli Petru și Pavel, că atunci au trimis de sau robit Egiptul, și sau prefăcut apele în sânge ș'au murit peștii. (Vezi singur ce absurdități se iau ca pretext pentru serbarea zilei).

8. A opta Vineri este înaintea Adormirei Precistei, că atunci au robit Iraclie multe țări!

9. A noua Vinere este înaintea tăerei sf. Ioan Botezătorul, carele s'au tăiat de Irod pentru iubirea muerei cei

jucătoare, adică a muerei fraține-seu. (Admită cine vrea asemenea minciuni, muerea erà fiica femeii lui Irod).

10. A zecea Vinere este înaintea Cinstitei Cruci, că atunci Moisi au despărțit marea cu toiagul Crucii și au trecut Istrailtenii ca pre uscat, iar pe vrășmașii lui ia acoperit apa mare. (Anacronizme și absurdități prostești).

11. A unsprezecea Vineri este înaintea sf. Andrei cel întâiu chemat, că atuncea prorocul Ieremia s'au luat de la dâșșii și alți mulți. (Numai pricep asemenea anacronizme și bigotii!)

12. A dousprezecea Vinere este înaintea nașterii Domnului nostru Iisus Hristos.

Aceste sânt Vinerile ce pe alocurea le păzesc cu sfințenie femeile țărănești, ca să obție unele dorinți de ale lor, parcă Dumnezeu ieste la discreția lor, spre ale îndeplinii cerințele lor absurde.

De felul acestor Vineri sânt Joile de după Paști, sărbătorile băbești, ca Ilie-palie, Rusaliile etc. etc Toate aceste superstiții trebuiesc combătute de preoți în predicile lor, căci sânt urme de păgânătate și de ignoranță, sânt contra creștinizmului și contra canoanelor sf. Biserici și opresc pe oameni de la munca câmpului, tocmai când este timpul mai prețios și se dedau la beție și trândăvie.

C. Erbiceanu.

HRISOSTOM CA INVĂȚĂTOR AL ADEVĂRURILOR BISERICII ¹⁾.

II.

Acum, după ce am arătat felul în care a căutat să se lupte Hrisostom cu sectele ereticilor și cum umblă să le atragă la sine din calea rătăcirii, credem a fi de folos pentru cititori să desfășurăm mai pe larg ideile lui Hrisostom asupra unei cestiuni dogmatice, asupra celei mai importante din cercul activității etico-practice a marelui învățător. Cestiunea păcatului și a mântuirii. Pentru unul care se luptă să îndrepteze lumea, îndrumând-o spre virtuți practice, nu poate să existe, natural, altă cestiune mai de căpetenie decât păcatul. Și într'adevăr creștinismul n'a avut nici până la Hrisostom, nici dela el încoace până astăzi, om care să descrie în culori mai superbe virtutea și în culori mai înspăimântătoare viciile și păcatul. În cestiunea aceasta el putea îmbrățișa mai toate celelalte cestiuni teologice, despre Dumnezeu, credință, mântuire prin rescumpărare, prin botez și cuminecătură, despre răsplată

¹⁾ (Vezi Biserica Ortodoxă Română anul al XXXI-lea No 9)

și pedeapsă despre cele mai de pe urmă și altele¹⁾. Și ne vom ocupa mai pe larg și pentru motivul că în ele Hrisostom a dezvoltat mai multă teologie, dar și pentru altul mai mare, anume că concepțiunea asupra păcatului strămoșesc și a mântuirii a dat naștere unei deosebiri fundamentale între biserica orientală și cea apusană, dezvoltând două învățături opuse, a liberei voințe și a grației divine, ai cărei reprezentanți mai de căpetenie au fost în Orient Hrisostom și în Apus Augustin.

Un învățător așa de înfocat al virtuților positive, cum a fost Hrisostom, nu putea să aibă temă mai priincioasă năzuinților sale decât însăși cestiunea căderii omului în păcat și a mântuirii lui. Și cu toate acestea el se ocupă numai în treacăt din punct de vedere înalt dogmatic, stăruind numai din punctul de vedere etic, așa că pare a fi voit să nesocotească dogma păcatului strămoșesc, sau cel puțin să o lase nediscutată, ca să-și poată fixa toată atențiunea asupra păcatului individual. Pentru un educator al poporului aceasta era calea cea mai practică; el nu vrea să dea oamenilor puțința de a-și scuza păcatele numai prin căderea lui Adam, nu, ci fiecare om să știe că e păcătos și prin propria sa cădere. Așa dar el restrânge terenul, și printr'aceasta combate în mod indirect și pe ereticii, cari susțineau că, dacă se admite păcatul strămoșesc, atunci a păcătui este o necesitate, și prin urmare orice păcat trebuie în mod fatal să fie făptuit. Lucru care în consecințele sale duce la absurd, căci neagă orice vină a individului, făcând din ea o vină a genului uman întreg.

Hrisostom învață că omul a fost creat nemuritor, însă fără să aibă conștiința nemuririi sale. Nemuritor în înțelesul fizic, corporal, iar dovada adusă este aceasta: «dacă

¹⁾ Despre aceasta însă noi nu vom vorbi în studiul nostru pentru că Hrisostom într'acest punct a fost strict ortodox, și ideile lui sunt cele actuale ale bisericii noastre cu neînsemnate deosebiri.

omul ar fi fost muritor, el n'ar fi trebuit să sufere mai târziu moartea ca o pedeapsă». E o consecință a acestei nemuriri, că omul trebuie să fi fost înzestrat cu calități superioare celor ce le are astăzi, și trupești și sufletești, și că el a avut însușiri, cari îl puneau în stare a birui natura. Însă prin păcat, sufletul omului a pierdut din calitatea sa, a fost oarecum degradat prin pata păcatului; iar trupul, prin pedeapsa morții, a pierdut acele însușiri, sau mai bine zis i-au rămas scăzute, și așa el fiind supus boalelor și grijilor traiului, trebuie să rămâe biruit de natură.

«Nemuritor», zice Hrisostom, »a fost omul, însă neștiind că este» sau «Adam nu eră încă sigur de nemurire». Adică nemurirea îi eră condiționată, putea să devie reală, ori putea să dispară. Și într'adevăr a dispărut. Această învățătură pe care o susțineă cu multe dovezi speculative Fericitul Augustin, a fost primită de Hrisostom ca lucru dovedit, constatând-o numai, fără să caute argumente pentru ea. Natural, pentru scopurile sale practice, această învățătură nu-i putea da mare sprijin, fiind prea abstractă.

Însă sprijin mare puteau să-i dea acele cestiuni pe cari, veșnic le scot la lumină mințile subtile, cari caută rătăcirea prin sofisme. Așa ca exemplu, consimțământul lui Dumnezeu în ce privește căderea în păcat. Dacă Dumnezeu n'ar fi consimțit, diavolul niciodată n'ar fi putut să seducă pe Adam. Dumnezeu însă a îngăduit șarpelui aceasta, deci însuși Dumnezeu este autorul moral al păcatului. «Cei ce vorbesc așa, zice Hrisostom, și se lasă seduși așa de lesne, aceia foarte repede ar fi păcătuit și fără vre o ispitire a diavolului; ba mai mult, cel ce se lasă amăgit așa de lesne, acela nici mai înainte n'a putut să fie destul de cuminte și să se păzească.

Altă întrebare ce frământă spiritele eră netemeinicia poruncii lui Dumnezeu: de ce a dat El, atot înțeleptul, o poruncă pe care știă că oamenii n'au s'o asculte? Că El

n'a știut dacă omul va țineă ori nu porunca, aceasta nu se poate spune, căci ar fi în contradicere cu atot știința Creatorului, însă dacă știă, de ce a dat o poruncă pro-tivnică atotînțelepciunii? Această poruncă, răspunde Hri-sostom, e tocmai o dovadă pentru Dumnezeu, nu împo-triva Lui, și arată o purtare de grijă cu mult mai mare, iar de altă parte ea eră de absolută nevoe pentru oameni, căci dacă omul a păcătuit având o poruncă, n'ar fi păcă-tuit cu atât mai iute dacă n'ar fi avut-o?» Intrebării dacă Adam și Eva au avut ori n'au avut cunoștință despre ce e bine și ce e rău, înainte de a gustă din pomul acelei cunoștințe, Hrisostom 'i răspunde afirmativ: au avut-o. «Dacă n'ar fi avut-o înainte de a gustă din fructul oprit, primii oameni ar fi fost lipsiți de inteligență, n'ar fi fost într'adevăr chip și asemănare a lui Dumnezeu, căci tocmai cunoștința binelui și a răului este cea dintâi și cea mai strălucită calitate a omului. Și dacă ei ar fi câștigat cunoș-tința aceasta numai după ce au gustat din fructul oprit, atunci în adevăr călcarea poruncii le-ar fi dat inteligența, care e o parte a minții divine, așa dar tocmai păcatul le ar fi fost izvorul înțelepciunii, iar șarpele nu le-ar fi fost vrășmașul ci binevoitorul lor. Dar atunci de ce a pus Dumnezeu pomul acesta în raiu? Nu ca să îspitească El însuși pe oameni, căci de aceasta nu aveă nevoe, ci ca însăși oamenii să aibă ocasiune a-și ispitì puterile și din propria experiență să vadă că ei sunt slabi, și că nu tre-bue să se creadă mai presus decât sunt. «Prin experiență primii oameni au ajuns la un grad mai înalt de cunoș-tință, mai limpezit de cum îl aveau, și tocmai pomul a-cela a fost lucrul, care le-a adus cunoștința. Noi știm cu toții, chiar și înainte de experiență, că boala e un rău și sănătatea un bine; dar deosebirea între acestea două nu-mai atunci o știm deslușit, când am trecut printr'o boală. Așa și cu Adam». Iar pomul s'a numit al cunoștinții binelui

și a răului, nu pentru că ar fi avut vre o putere firească în el de a dà această cunoștință, așa cum un fruct oarecare ar putea dà boală ori sănătate cuiva, ci numai fiindcă de el erà legată o poruncă de a cărei împlinire ori călcare atârnă răsplată ori pedeapsă (un bine ori un rău).

Cari sunt însă urmările păcatului din raiu? Răspuns la întrebarea aceasta n'a dat Hrisostom, iar când se încearcă să deà, cade în contraziceri și în sfârșit trece peste toate, părând că nu-l preocupă întru nimic această cestiune. Negreșit, acele trei feluri de rele pe cari Hrisostom le socotește ca urmări ale păcatului strămoșesc ¹⁾, fizice, metafizice și sociale, nu numai că nu pot fi dovedite, dar nu pot fi nici măcar aduse în discuție. Mai ales cele din urmă: 1) Că, din cauza păcatului strămoșesc, femeile sunt inferioare bărbaților și supuse lor «fiindcă înainte de păcat ele erau egale cu bărbații». Un argument care nu e potrivit cu strălucitoarea inteligență a lui Hrisostom, și e în nepotrivire cu creștinismul, care pune pe femei alături cu bărbatul, scoțând-o din starea ei de sclavă cum o ținea păgânismul. 2) Ca urmare a păcatului e sclavia, anume că Dumnezeu a născut pe unii a fi stăpâni, iar pe alții sclavi de-apururi. Alt argument din care iese clar că marele Hrisostom tot nu s'a putut liberà cu totul de prejudițiile lumii păgâne, care ținea sclavia a fi o instituție de drept divin. Legile lui Moise nu o au, iar Hristos și apostolii au predicat cea mai desăvârșită egalitate între oameni, ca fiind cu toții fii ai aceluiași tată, și al căror ideal a fost o lume de frați egali, o lume pe care n'o puteau concepe vremurile în care trăia Hrisostom. 3) Ca urmare a păcatului strămoșesc este domnia regilor, adică stăpânirea celor tari asupra popoarelor. Acest argument ar conduce la ne-

¹⁾ Pe care Hrisostom îl micșorează mult, făcând din el numai o dispoziție corporală.

supunerea la legi, sau cel puțin o supunere cu murmur, fără voe deplină; și apoi stă în contradicție cu vorbele lui Pavel, că orice stăpânire nu este decât numai dela Dumnezeu. Dintre aceste trei lucruri pe cari le ține Hrisostom că ar fi «pedepse» pentru păcat, deci «rele» în lumea aceasta, cel dintâiu nu e adevărat, al doilea e un rău temporal, căci instituția sclaviei nu este nici generală nici eternă în lume ca păcatul ori ca moartea, cum o concepea păgânismul eleno-roman, iar al treilea este tocmai din potrivă un bine, ca un factor al ordinei și al siguranței în progres și având model în univers și în însuși Dumnezeu atot-stăpânitorul.

Urmările fizice ale păcatului, boalele și moartea, se susțin mai bine ca argumente. Dar și ele mai cu seamă în teorie; în practică—și mai ales în cea creștină—contradicțiile sunt evidente. Poate creștinul adevărat să spue că moartea e e pedeapsă? În cazuri individuale, la moarte năpraznică, ea poate fi socotită ca o bătaie a lui Dumnezeu, ca o pedeapsă individuală pentru propriile păcate, dar moartea liniștită și fericite a celui drept, moartea care-i dă puțința de a se apropiă de Dumnezeu și a intra în viața cea adevărată, moartea aceasta ce este? «Moartea, zice Ioan, nu este nici bună, nici rea, nu e nici răsplată nici pedeapsă. Bine e numai a fi după moarte cu Hristos, și rău a fi pedepsit după moarte». E de admirat de altfel Hrisostom cât de consecuent se strecoară printre contradicții, urmărindu-și cu o convingere neșovăită punctul său de vedere înalt și cu adevărat etic: răspunderea morală a individului pentru faptele sale.

Precum am arătat și mai înainte, acest principiu i-a călăuzit toată activitatea sa de educator al mulțimii: fiecare ce seamănă, acea seceră, aceasta îi eră esența învățăturilor. Oamenii își scuzau păcatele cu păcatul strămoșesc: este în noi păcatul, ziceau și deci noi orice am face, tre-

bue să păcătuim. Ori vom trăi cumpătat, ori în desfrâu, boale tot vom aveà, căci ele sunt în noi ca urmare a păcatului strămoșesc. Moartea tot ne va ajunge, ca pedeapsă, ori vom fi buni, ori răi. Deci ei se scuzau, invocând o vină generală. Impotriva acestora, Hrisostom se ridica cu toată puterea: Nu, tu poți să nu faci păcate, aceasta atârnă de voința ta, și dacă le faci ai să răspunzi tu singur, nu aruncă vina pe păcatul strămoșesc. Boalele tu singur ți le aduci în tine, prin necumpătate și desfrâu și mânie și lăcomie de avere, și de ele tu singur ești răspunzător, deci nu te mângâea cu răspunderea unui rău general. Și tot așa cu moartea.

M. P.

CATAGRAFIA BISERICILOR BUCUREȘTENE

|L A 1810.

(Urmare. Vezi Biserica Ortodoxă Română, anul al XXXI-lea, No. 8).

LXXII. *Mahalaua Protopopului*—154 case, 463 bărbați, 426 femei, 889 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi și țigani. Biserică de zid, hramul sf. Ierarh Niculae, neîndestulată cu odoare. La biserica aceasta să află trei preoți, un dascăl și un țârcovnic:—1) Pr. Costandin sin Dimitrie, 36 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ioana soție, 30 ani, Dimitrie fiu, 10 ani, învață gramatică, Bălașa fică, 2 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Pogonianis chir Anthim, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1799 Sept. 6, pă biserica aceasta. 2) Pr. Stanciul sin popa Dragomir, 34 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Zoița soție, 22 ani, ficele lor Despa, 4 ani, Ileana, 1 an), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Titopoleos chir Theofilact, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, la 1803 Iunie 11, pe biserica aceasta. 3) Pr. Petco sin popa Stanciul, 52 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, văduv, de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia răposatului Mitropolit chir Grigorie, la leat 1784 Sept. 10, pă biserica din mahalaua

Sârbilor, și mutat la această biserică în leat 1792 April 21, cu pecetluit.—Ion, dascăl, 23 ani, cu cetire bună, fără patimă și neglobit, holteiu.—Teodor sin Dimitrie, țârcovnic, 20 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, holteiu.

LXXIII. *Mahalaua Oltenilor*—80 case, 129 bărbați, 172 fâmei, 301 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi. Biserică de zid, hramul Adormirea Precistii, cu toate orânduețele bune. La această biserică să află doi preoți și un dascăl:—1) Pr. Costandin sin popa Petre, 36 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria soție, 25 ani, Ioan fiu, 4 ani, Sultana fică, 5 ani, Ruxandra fică, 2 ani) de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Sevastis chir Dionisie, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1801 Avgust 11, pă biserica aceasta.—2) Pr. Gheorghe sin Ioan, 30 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria soție, 26 ani, Sterie fiu, 5 ani, Dobra fică, 2 ani) de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sevastis chir Dionisie, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1802 Avgust 25, pă biserica aceasta.—Mihail sin Radu, dascăl, 22 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, holteiu.

LXXIV. *Mahalaua Sârbilor*—117 case, 302 bărbați, 315 fâmei, 617 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi. Biserică de zid, hramul sf. Ierarh Niculae, cu toate orânduelile ei bune. La această biserică să află trei preoți: 1) Pr. Toma sin popa Iorga, 41 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (soția lui (l. a.), Stoica fiu, 15 ani, învață gramatica, Haralambie fiu, 3 ani, Gheorghe fiu, 1 an), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de părintele Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia răposatului Mitropolit Cozma, pă biserica satul Uluiți, în leat 1791 Fevruar 15, și mutat la această biserică în leat 1799 Avgust 8, cu pecetluit. 2) Pr. Ioan sin preotul Dragne, 31 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ana soție, 28 ani, Nicolae fiu, 2 ani,

Maria fică, 4 ani), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Sevastis chir Dionisie, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1801 Septemvrie 19, pă biserica Mântuleasa, și mutat la această biserică în leat 1802 Decemvrie 4, cu pecetluit. 3) Pr. Petre sin popa Păun, 36 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria soție, 30 ani), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica proin Pogonianis chir Anthim, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, pă biserica ot satu Gotinari sud Ilfov, în leat 1797 Dec. 11, și mutat la această biserică în leat 1798 Mai 30, cu pecetluit.

LXXV. *Mahalaua Staicului*—88 case, 234 bărbați, 207 fâmei, 441 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi. Biserică de zid tare, hramul Intrarea în Biserică, neindestulată cu veșminte și cărți. La această biserică să află trei preoți și un țârcovnic:—1) Pr. Păun sin Istrate, 44 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Floarea soție, 38 ani, Ioan fiu, 20 ani, au învățat carte rumânească, fără nici o patimă și neglobit, Țolteiu, Atanasie fiu, 10 ani, învață ciaslov rumânește), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Cerveno chir Chiril, cu blagoslovenia Mitropolitului Cozma, pă biserica ot satu Codreni, în leat 1791 Noemvrie 18, și mutat la această biserică în leat 1799 Octomvrie 9, cu pecetluit. 2) Pr. Ștefan sin Ioan, 30 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria soție, 24 ani, Ecaterina fică, 3 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de părintele Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1803 Dec. 2, pă biserica aceasta. 3) Pr. Dimitrie sin Dimitrie, 34 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ilinca soție, 25 ani, Ioan fiu, 6 ani, învață ciaslov, Pârvu fiu, 3 ani, Bălașa fică, 8 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica proin Pogonianis chir Anthim, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, la biserica ot satul Bărcănești sud Ialomița, în leat 1812 Iulie 31, și mutat la această biserică în leat 1804 Avgust 28,

cu pecetluit.— Stan sin popa Ioan, țârcovnic, 13 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, holteiu, de neam rumân, fecior de preot, cu carte de țârcovnic de la părintele Mitropolit Ignatie, leat 1810.

LXXVI. *Mahalaua Biserica-Noao*—67 case, 113 bărbați, 118 fâmei, 231 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi. Biserică de zid, hramul sfintei Troițe, neîndestulată cu veșminte și cărți. La aciastă biserică să află trei preoți:—1) Preotul Costea sin Petco, 48 ani, cu cetire și cântare bună, cu patimă de beție și neglobit, cu soție (Stanca soție, 36 ani, Maria fică, 14 ani, Alexandra fică, 11 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Tevaidos chir Meletie, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1794, pă biserica ot satu Căzânești sud Ialomîța, și mutat la această biserică în leat 1805 Decemvrie 2, cu pecetluit.—2). Pr. Mihai sin popa Neagu, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Rada soție, 40 ani, Radu fiu, 16 ani, nu știe carte, Mihai fiu, 12 ani, au învățat ciaslov rumânește, Fote, 10 ani, nu știe carte, Manole, 9 ani, nu știe carte, Neagu fiu, 7 ani, nu știe carte, Ioan fiu, 3 ani), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia răposatului Mitropolit Cozma, în leat 1791 Decemvrie 6, la satu ot Snagov sud Ilfov, și mutat la această biserică în leat 1803 Mai 3, cu pecetluit.—3) Pr. Costandin sin preotul Dobră, 37 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Neacșa soție, 31 ani, Dimitrie fiu, 14 ani, învață ciaslov rumânește, Costandin fiu, 11 ani, învață ciaslov rumânește, Maria fică, 7 ani), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1793 Fevruar 22, pă biserica ot satu Orezu sud Ialomîța, și mutat la această biserică în leat 1805 Avgust 24, cu pecetluit.

LXXVII. *Mahalaua Dobroteasa*—164 case, 372 bărbați, 382 fâmei, 754 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi și țigani.—Biserica de zid, hramul Bunavestire, neîndestulată cu toate orânduelile. La această bise-

rică să află patru preoți:—1) Pr. Stanciul sin diacon Teodor, 38 ani, cu cetire și cântare bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria soție, 30 ani, Avram fiu, 9 ani, Nastasia fică, 6 ani, Ana fică, 4 ani, Ilinca fică, 6 ani, de neam rumân, fecior de diacon, hirotonit de Vlădica Tevaidos chir Meletie, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1800 Octomvrie 21, pă biserica aceasta.—2) Pr. Ivan sin Constandin, 49 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria soție, 40 ani, Ioan fiu, 24 ani, cu cetire bună grecească, fără patimă, holteiu, Preda fiu, 13 ani, învață gramatică, Radu fiu, 10 ani, învață gramatică, Costandina fică, 16 ani, Ilinca fică, 6 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia răposatului Mitropolit Cozma, pă biserica sfântului Dimitrie sud Vlașca, în leat (l. a.), și mutat la această biserică în leat (l. a.), cu pecetluit.—3) Pr. Mihail sin popa Oprea, 50 ani, cu cetire slabă, cu patimă de beție, cu soție (Nedelea soție, 40 ani), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Stavropoleos chir Grigorie, cu blagoslovenia răposatului Mitropolit Cozma, în leat 1789 Mai 12, pă biserica ot mahalaua Staicului, și mutat la biserica aceasta în leat 1791 Mart 4, cu pecetluit.—4) Pr. Grăjdan sin Mathei, 35 ani, cu cetire bună, cu patimă de beție, cu soție (Sora soție, 24 ani), de neam rumân, hirotonit de Vlădica Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia proin Mitropolitului Dosithei, în leat 1805 Decemvrie 23, pă biserica aciasta.

LXVIII. *Mahalaua Apostolului*—121 case, 363 bărbați, 268 fămei, 634 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi. Biserica de zid, hramul sfinților Impărați Costandin și Elena, neîndestulată cu veșminte și cărți.—La această biserică se află patru preoți și un diacon: 1) Pr. Dimitrie sin Dragomir, 52 ani, cu cetire și cântare bună, cu patimă de beție, neglobit, cu soție (Rada soție, 41 ani, Ruxandra fică, 8 ani) de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sevastis chir Grigorie, cu blagoslovenia răposatului Mitropolit Grigorie, pă biserica

ot satu Perieții sud Ialomița, în leat 1786 Ghenar 28, și mutat la biserica aciasta în leat 1799 Septemvrie 22, cu pecetluit.—2) Pr. Chiriță sin Costandin, 35 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ileana soție, 32 ani, Maria, 13 ani, Stanca, 9 ani și Safta, 4 ani—fice), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Titopoleos chir Teofilact, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, pă biserica aciasta, în leat 1797 Octomvrie 7.—3) Pr. Negoită sin Pană, 25 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Paraschiva, 25 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Pogonianis chir Dionisie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în leat 1808 Noemvrie 8, pă biserica aciasta.—4) Pr. Nicolae sin Hristea, 22 ani, cu cetire și cântare bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria, 20 ani), de nem rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Pogonianis chir Dionisie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, pă mănăstirea Văcărești, în leat 1809 April 30, și mutat la această biserică în leat 1810 Iulie 19, cu pecetluit.—Diacon Toma sin popa Dumitru, 23 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria, 20 ani, fica lui Ileana, de două luni), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Pogonianis chir Dosithei, cu blagoslovenia Mitropolitului Ignatie, în leat 1810 Iulie 14, pă biserica aciasta.

LXXIX. *Mahalaua Foișorul*—246 case, 414 bărbați, 415 femei, 829 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi și țigani. Biserică de zid, hramul Nașterea Precistii, neîndestulată cu cele trebuincioase. La această biserică să află patru preoți:— 1) Pr. Stanciul sin Mihail, 50 ani, cu cetire slabă, cu patimă de beție, cu soție (Anastasia, 40 ani, Costandin, 4 ani și Chiriac, 1 an—fii) de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia Mitropolitului Cozma, în leat 1789 Ghenar 13, pă biserica aciasta.— 2) Pr. Petco sin Pârvul, 40 ani, cu cetire bună, cu patimă de beție, cu soție (Maria, 30 ani, Radu, 4 ani și Marin, 3 ani—fii), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Tevaidos chir Meletie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în

leat 1799 Mart 21, pă biserica aciasta.— 3) Pr. Pantelimon sin Niculae, 45 ani, cu cetire bună, cu patimă de beție, vădov (Zmaranda, 11 ani, Rada, 7 ani—fice), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica proin Pogoșanis chir Antim, în leat (l. a.), cu blagoslovenia Mitropolitului Cozma, pă biserica aciasta.— 4) Pr. Teodor sin Costea, 23 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Mina, 18 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în leat 1809 Octomvrie 13, pă biserica aciasta.

LXXX. *Mahalaua Neguțătorilor*—43 case, 165 bărbați, 182 fâmei, 347 suma toată. Amestecați: rumâni, greci și sârbi. Biserică de zid, hramul st. Ierarh Niculae, cu toate orânduile ei bune. La această biserică să află trei preoți:—1) Pr. Dimitrie sin popa Costandin, 45 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria soție, 35 ani, Alexandru fiu, 7 ani; învață ciaslov, Maria, 16 ani, Teodora, 13 ani, Zoî, 10 ani, Chița, 9 ani, Păuna, 5 ani, Ecaterina 1 an—fice), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica proin Pogoșanis chir Anthim, cu blagoslovenia Mitropolitului Cozma, în leat 1790 April 9, pă biserica din mah. Sibile, și mutat la aciastă biserică în leat 1804 August 9, cu pecetluitul Mitropolitului Dosithei.—2) Pr. Dimitrie sin popa Gheorghie, 35 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Safta soție, 22 ani, Ioan fiu, 2 ani, Dimitrie fiu, 1 an), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Sevastis chir Dionisie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în leat 1805 Avgust 8, pă biserica aciasta.—3) Preotul Pashul sin Gheorghie, 45 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Stana, 35 ani, Maria, 16 ani, Dumitra, 5 ani—fice), de neam sârb, fecior de mirean, hirotonit de Episcopul Argeșu, cu blagoslovenia Mitropolitului Filaret, în leat 1793 Iulie 5, pă biserica aciasta unde și acum să află.

LXXXI. *Mahalaua Mântulesii*—44 case, 122 bărbați, 138 fâmei, 260 suma toată. Amestecați: rumâni, greci

și sârbi. Biserică de zid, hramul sf. Voivozi, cu toate orânduelile ei bune. La aciaastă biserică se află doi preoți și un diacon:—1) Pr. Hera sin Negoiață, 31 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, au văduvit, de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sevastopoleos chir Calinic, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1802 Noemvrie 28, pă biserica aciasta.—2) Pr. Gheorghie sin Vintilă, 35 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ana soție, 28 ani, Dumitru fiu, 4 ani, Niculae fiu, 2 ani, Rada fică, 8 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica proin Mireon chir Ioan, cu blagoslovenia Mitropolitului Filaret, în a. 1793 Iulie 5, pă biserica ot satu Ileana sud Ilfov și mutat la biserica aceasta în a. 1804 Fevruarie 25, cu pecetluit.—Diacon Ioan sin Negoiață, 25 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Vasilica, 22 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Damalon chir Neofit, în a. 1810 Fevruarie 25, cu blagoslovenia Mitropolitului și Exarhului chir Gavriil.

LXXXII. *Mahalaua Olarilor*—105 case, 222 bărbați, 157 fâmei, 379 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi, țigani. Biserică de zid, hramul Adormirea Precistii, cu toate orânduelile bune. La aciaastă biserică să află cinci preoți:—1) Pr. Costandin sin popa Dumitru, 45 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ioana, 35 ani, Ioan fiu, 12 ani, învață ciaslov, (l. a.), 8 ani, învață ciaslov, Sultana, 6 ani—fică), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Titopoleos chir Teofilact, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1797 Decemvrie 14, pă biserica aciasta.—2) Pr. Iordache sin popa Radu, 36 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ecaterina, 30 ani, Petre fiu, 6 ani, învață ciaslov, Ecaterina, 5 ani, Maria, 3 ani—fice), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Părintele proin Pogonianis chir Antim, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1799 Decemvrie 5, pă biserica aciasta.—3) Pr. Mihai sin popa Iacov, 60 ani, cu cetire slabă, cu patimă de beție însă neglobit, cu soție (Maria, 50 ani, Toma fiu, 15 ani, au învățat carte rumânească, Gheorghie fiu,

9 ani, învață ciaslov), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Iliupoleos chir Serafim, cu blagoslovenia Mitropolitului Grigorie, în a. 1772 Noemvrie 29, pă biserica ot satu Codreni sud Ilfov, și mutat la aciastă biserică în a. 1784 Octomvrie 3, cu pecetluitul Mitropolitului Grigorie.— 4) Pr. Bunea sin (l. a.), cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria, 30 ani, Călin fiu, 12 ani, învață ciaslov, Ioan fiu, 3 ani, Ștefan fiu, de șase săptămâni, Sanda fică, 12 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica (l. a.) chir (l. a.), cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. (l. a.), pă biserica aciasta.—5) Pr. Ioan sin popa Bădislav, 55 ani, orb făr' de vedere, fără nici o patimă și neglobit, vădov (Mihai, 22 ani, au învățat carte rumânească, Zamfir, 22 ani, au învățat carte rumânească, Iordache, 15 ani, au învățat carte rumânească—fii, Ileana, 14 ani, Ecaterina, 6 ani—fice), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica (l. a.) chir (l. a.), cu blagoslovenia Mitropolitului Grigorie, în (l. a.), pă biserica aceasta.

LXXXIII. *Mahalaua sf. Pantelimon*—128 case, 137 bărbați, 150 fămei, 287 suma toată. Amestecați: rumâni, greci și sârbi. Biserică de zid, neîndestulată cu cărți și odăjdii. La aciastă biserică se află cinci preoți și un țârcovnic:—1) Pr. Stan sin Nica, 52 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Păuna, 45 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Zehnon chir Daniil, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1798 Ianuar 11, pă biserica din satu Bogdăni sud Ialomița, și mutat la aciastă biserică în a. 1799 Octomvrie 22, cu pecetluit.—2) Pr. Nedelco sin popa Costandin, 36 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria, 27 ani, Costândica, 3 ani—fică), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Tivaidon chir Meletie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1800 Octomvrie 23, pă biserica aciasta.—3) Pr. Ioan sin popa Costandin, 32 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Sanda, 24 ani, Grigorie, 8 ani, fiu, Maria, 1 an, fică), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia Mitropolitului Do-

sithei, în a. 1808 Mart 1, pă biserica aciasta.— 4) Pr. Toma sin popa Costandin, 32 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Stoiana, 24 ani, Maria, 9 ani, fică), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1809 Iunie 20, pă biserica aciasta. 5) Pr. Nicolae sin Dumitru, 70 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Hristina, 60 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Părintele proin Pogonianis chir Anthim, cu blagoslovenia Mitropolitului Grigorie, în a. 1780 Mart 21, pă biserica ot satu Hotărani sud Ialomița, și mutat la aciastă biserică în a. 1804 Decemvrie 5, cu pecetluitul Mitropolitului Dosithei.— Costandin sin Dima, țercovnic, 45 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ilina, 36 ani, Ioan fiu, 4 ani), de neam rumân, fecior de mirean, orânduit cu pecetluitul Mitropolitului Ignatie, în leat 1810.

LXXXIV. *Mahalaua Oboru-Vechiu*—37 case, 74 bărbați, 77 fâmei, 151 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi.—Biserică de zid, hramul sf. Ioachim și Ana, neîndestulată cu veșminte și cărți. La aciastă biserică să află trei preoți:—1) Pr. Pârvul sin popa Mihai, 37 ani, cu cetire bună, cu patimă de beție și neglobit, cu soție (Iana, 30 ani, Gheorghe, 4 ani, Costandin, 2 ani, Stanciul, 8 ani, învață ciaslov—fii, Gherghina, 7 ani, Ioana, 3 ani—fice), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Zehnon, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1793 Maiu 21, pă biserica aciasta.—2) Pr. Costandin sin Stan, 28 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria, 19 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1808 Octomvrie 24, pă biserica aciasta.—3) Pr. Anghel sin Hristea, 25 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Elenca, 20 ani, Luxandra fică, 3 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Pogonianis chir Dionisie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1808 Mart 25, pă biserica aciasta.

LXXXV. *Mahalaua Iancului*—80 case, 148 bărbați, 181 femei, 329 suma toată. Amestecați: sârbi, rumâni, greci. Biserică de zid, hramul Adormirea Precistii, neîndestulată cu veșminte și cărți. La aciastă biserică să află trei preoți:—1) Pr. Anastasie sin popa Ghenea, 35 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Teodora, 28 ani, Anghel fiu, 4 ani, (l. a.) fiu, 1 an), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia Mitropolitului Cozma, în a. 1788 Ghenar 18, pă biserica aciasta.—2) Pr. Alexandru sin Dumitru, 28 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Rada, 25 ani, Ioana fică, 6 ani, Ana fică 6 luni), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Pogonianis chir Anthim, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1801 Octomvrie 18, pă biserica aciasta.—3) Pr. Teodor sin popa Ioan, 30 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Teodora, 25 ani, Mihail fiu, 2 ani).

LXXXVI. *Mahalaua Popa Soare*—135 case, 214 bărbați, 237 femei, 451 suma toată. Amestecați: rumâni, greci și sârbi. Biserică de zid, hramul Adormirea Precistii, cu toate orânduile bune. La aciastă biserică să află trei preoți.—1) Pr. Stroe sin popa Stroe, 50 ani, cu cetire bună, fără patimă și neglobit, cu soție (Ilinca, 40 ani, Costandin fiu, 20 ani, au învățat carte rumânească, fără nici o patimă și neglobit, holteiu, Nicolae fiu, 13 ani, au învățat ciaslov, Safta fică, 16 ani, Zmaranda fică, 12 ani), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Mitropolitul Filaret, pă când să află Mireon, cu blagoslovenia Mitropolitului Grigorie, în a. 1778 Octomvrie 10, pă biserica aciasta.—2) Pr. Chiriță sin Dan, 26 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Stanca, 20 ani, Zoița fică, de șase luni), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Iliupoleos chir Neofit, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1809 Noemvrie 19, pă biserica aciasta.—3) Pr. Radu sin Voinea, 40 ani, cu cetire slabă, cu patimă de beție, însă neglobit, cu soție (Maria, 39 ani, Stan, 12 ani, au învățat carte rumânească, Dimitrie 9 ani, învață psaltire rumânește, Chiriac

6 ani, învață filadă, Alexandru, 7 ani, învață ciaslov, Nicolae, 4 ani—fii, Ioana fică, 14 ani), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia Mitropolitului Grigorie, în a. 1787 Mart 7, pă biserica aciasta.

LXXXVII. *Mahataua sf. Ștefan*—68 case, 124 bărbați, 139 fâmei, 263 suma toată. Amestecați: rumâni, greci și sârbi. Biserică de zid, hramul sf. întâiul mucenic Ștefan, cu toate orânduile ei bune. La aciastă biserică se află trei preoți:—1) Pr. Stoica sin popa Radu, 40 de ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, vădov (Gheorghe fiu, 11 ani, învață psaltire grecește), de neam rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Sardeon chir Filoteiu, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1796 Septemvrie 10, pă biserica ot satu Dobreni sud Ilfov, și mutat la aciastă biserică în a. 1799 Noemvrie 9, cu pecetluit.—2) Pr. Dragomir sin Radu, 40 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Ilinca, 31 ani, Ecaterina fică, 2 ani), de neam rumân, fecior de mirean hirotonit de Vlădica proin Drăsta chir Grigorie, în a. 1799 Februar 11, pă biserica ot satu Cunești sud Ialomița, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, și mutat la aciastă biserică în a. 1803 Avgust 29, cu pecetluit.—3) Pr. Stan sin Ioan, 25 ani, cu cetire slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Chiriachi, 20 ani, Ruxandra fică, cinci luni), de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dositei, în a. 1809 Noemvrie 30, pă biserica aciasta.

LXXXVIII. *Mahalaua Lucaci*—98 case, 235 bărbați, 247 fâmei, 482 suma toată. Amestecați: rumâni, greci, sârbi. Biserică de zid, hramul sf. Ierarh Nicolae, cu toate orânduile ei bune. La aciastă biserică să află patru preoți:—1) Pr. Nicolae sin Stan, 48 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, vădov, de neam rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Zehnon chir Daniil, cu blagoslovenia Mitropolitului Filaret, pe când să află Episcop Râmnicului, în a. 1786 Ianuar 9, pă biserica din satu Stupina sud Romanați, și după vremei viind aici s'au

așezat la aciaștă biserică, cu pecetluitul Mitropolitului Dosithei, în a. 1805 Noemvrie 12.—2) Pr. Dimitrie sin popa Dimitrie, 25 ani, cu cetire și cântare bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Sanda, 20 ani), rumân, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1809 Mai 15, pă biserica aciasta.—3) Pr. Gheorghie sin popa Dimitrie, 50 ani, cu cetire și cântare bună grecească, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Vlada, 45 ani, Petre fiu, 20 ani, au învățat carte grecească, holteiu, Manole fiu, 17 ani, au învățat carte grecească, holteiu, Dimitrie fiu, 13 ani, învață gramatică grecește, Stavri fiu, 10 ani, învață gramatică grecește, Frusina fică, 7 ani) sârb, fecior de preot, hirotonit de Vlădica Zehnon chir Daniil, cu blagoslovenia Mitropolitului Drista chir Partenie, în a. 1787 Noemvrie 27, pă mitropolia din Dristor, și viind aice s'au orânduit la aciaștă biserică cu pecetluitul Mitropolitului Dosithei, în a. 1802 Mai 22.—4) Pr. Dimitrie sin Stoica, 45 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție, (Ioana, 35 ani, Tudor fiu, 17 ani, au învățat carte rumânească și grecească, holteiu, Ștefana fică, 14 ani, Bălașa fică, 5 ani, Zamfira fică, 8 ani), rumân, fecior de mirean, hirotonit de Părintele proin Pogonianis chir Antim, cu blagoslovenia Mitropolitului Cozma, în a. 1791 Mart 21, pă biserica ot satu Ulești sud Ialomîța, și mutat la aciaștă biserică cu pecetluitul Mitropolitului Filaret, în a. 1793 Ghenar 3.

LXXXIX. *Mahalaua Ciauș-Radului*—113 case, 211 bărbați, 234 fâmei, 444 suma toată, Amestecați: rumâni, greci, sârbi. Biserică de zid, hramul Adormirii Precistii, îndestulată cu cărți și odăjdii. La aciaștă biserică să află patru preoți:—1) Pr. Gheorghie, sin Theodosie, 40 ani, cu cetire și cântare bună, cu patimă de beție, vădov (Ecatarina fică, 15 ani), rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sidis chir Grigorie, cu blagoslovenia Mitropolitului Cozma, în a. 1789 Mai 31, pă biserica aciasta.—2) Pr. Ioan sin Lupașcu, 30 ani, cu cetire cam slabă, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Maria, 20 ani, Gheorghie fiu, 2 ani), rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica

Vrața chir Sofronie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1804 Noemvrie 9, pă biserica aciasta.—3) Pr. Ispas sin Alad(?), 38 ani, cu cetire bună, fără nici o patimă și neglobit, cu soție (Hrisanta, 30 ani, Alexe fiu, 12 ani, au învățat carte rumânească), rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Sevastis chir Dionisie, cu blagoslovenia Mitropolitului Dosithei, în a. 1800 Mart 6, pă biserica sf. Ștefan, și mutat la aciastă biserică în a. 1801 Ghenar 3, cu pecetluit.—4) Pr. Radu sin popa Ivan, 34 ani, cu cetire bună, fără patimă și neglobit, cu soție (Ioana, 26 ani, Dumitra fică, 6 ani), rumân, fecior de mirean, hirotonit de Vlădica Cervenno chir Chiril, pă biserica din Giurgiu, în a. 1802 Avgust 25, și din răzvrătirea vremilor viind aice s'au așezat la aciastă biserică, cu pecetluit consistoric, din porunca Mitropolitului și Exarhului Gavriil, în a. 1810 Mart 22

(Va urma).

RUGĂCIUNE

În Sinopsa (colecțiune de rugăciuni) imprimată în Iași la 1813, citesc următoarele versuri metrice, privitoare la cele 24 de oare ale întregii zile. Cugetându-mă asupra conținutului lor și considerându-le ca foarte frumoase, eminemante morale, pline de simț religios, și în fine considerând că nu toate orologiile noastre cuprind aceste versuri metrice, m'am hotărât a le traduce și publică pentru cunoștința tuturor Clericilor noștri, cunoscându-le ca mult folositoare pentru hrana lor spirituală:

- 1). Doamne! nu mă priva de bunurile tale cerești și vecinice.
- 2). Doamne! mântuește-mă de vecinicile pedepse.
- 3). Doamne! dacă am păcătuit sau cu cuvântul sau cu lucrul, sau cu mintea, sau cu gândul, iartă-mă.
- 4). Doamne! izbăvește-mă de toată nevoia, neștiința, uitarea, trândăvia, și nesimțirea împetrită.
- 5). Doamne! mântuește-mă de toată ispita și nepăsarea.
- 6). Doamne! luminează inima mea, pe care o a întunecat vicleana dorință.
- 7). Doamne! Eu ca om am greșit, iar Tu ca Dumnezeu îndurâte asupra mea.
- 8). Doamne! Vezi slăbiciunea sufletului meu și trimite harul tău spre ajutorul meu, ca întru mine să se mărească Sfânt numele tău.
- 9). Doamne Iisuse Hristoase: Scrie numele servului tău în Cartea vieții, dându-mi mie și sfârșit bun.

10). Doamne Dumnezeu meu! n'am făcut nici un bine, dar dă-mi mie după bunătatea ta să pun început bun.

11). Doamne! răvarsă în inima mea roua bunătăței tale.

12). Doamne Dumnezeule al Ceriului și al pământului, amintește-ți de mine păcătosul, nerușinatul, necuratul și netrebnicul, după mare mila ta, când vei veni întru Împărăția ta.

13). Doamne! în pocăință ajută-mă și nu mă lepădă pre mine.

14). Doamne! nu mă lăsă pre mine să cad în ispite.

15). Doamne! Dă-mi mie pricepere dreaptă.

16). Doamne! Dă-mi mie lacrimi și aducere aminte de moarte și întristare.

17). Doamne! Dă-mi răscumpărare pentru cugetările mele.

18). Doamne! Dă-mi modestie, supunere și duhul iubirei.

19). Doamne! Dă-mi îndelungă răbdare și blândeță.

20). Doamne! plantează în mine rădăcina bunurilor și frica de tine.

21). Doamne! învrednicește-mă ca să te iubesc din tot sufletul meu, din toată priceperea mea, din toată inima mea și să păzesc în toate voia ta.

22). Doamne! apără-mă de toți oamenii primejdioși, de demonii vicleni și de toate patimile rușinoase și de tot ceea ce nu se cuvine să făptuesc.

23). Doamne! Dupre cum dispui, Doamne după cum cunoști, Doamne după cum voești, fie voia ta în mine.

24). Doamne! facă-se voia ta în mine și nu a mea, cu mijlocirile și ceririle Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu și ale tuturor sfinților tăi. Că bine ești cuvântat în veci. Amin.

C. E.

VIRTUȚILE CARDINALE.

†Urmare. Vezi «Biserica Ortodoxă Română», anul al XXXI-lea, No. 9)

16. *Cum ne ținem noi de legea dumnezească.*

Noi ne ținem de legea dumnezească, dacă ne lăsăm cu totul în voia lui Dumnezeu în toate clipele vieții, pentru că *cu totul* ai lui suntem și așa dară *cu totul* Lui se cade să ne jertfim. Mai ales trei sunt darurile cele mari, cu cari ne-a înzestrat Dumnezeu, anume sufletul nostru, trupul nostru și averea noastră, și dacă jărtfim acestea trei daruri în toată viața numai lui Dumnezeu, atunci ne ținem de legea dumnezească și împlinim virtutea dreptății creștine.

Sufletul ni'l jărtfim lui Dumnezeu, dacă îl silim să se ție de legea creștinească, adică dacă credem în Dumnezeu, nădăjduim în El și'L iubim, dacă ne rugăm Lui cu spiritul și cu adevărul, dacă ne împărtășim cu sfintele taine, mai pe scurt dacă împlinim voia cea sfântă a lui Dumnezeu. Dacă ești dară creștin cu dreptate, ținete de credința creștinească, primește cu inimă curată toate adevărurile descoperite de Iisus Hristos și primite de sfânta noastră Biserică, nu stă de fel la îndoială despre acelea adevăruri, ci cugetă bine că Dumnezeu n'ar mai fi Dumnezeu, dacă tu, cu mintea ta, ai pricepe și ai știe cu demăruntul toate tainele Lui și ale învățăturilor Sale, căci El locuiește în o lumină, care omul niciodată n'o poate pătrunde deplin. Nu-ți bate deci capul cu îndoieli, ci gândește numai temeinic la vorba lui Iisus că «*cine nu crede,*

*osândit este» (Ioan 3, 18) și «legându-i mâinile și picioarele, luați-l și-l aruncați în întunecul cel mai din afară, unde va fi plâns și scârșnirea dinților» (Mat. 22, 13). Având o scânteiuță cât de mică de simțire omenească curată și numai ceva simț de rușine, vorba asta alui Iisus trebuie să te vindece de orice îndoială despre adevărurile credinței creștine. Dacă ești creștin cu dreptate, roagă-te lui Dumnezeu, înalță-ți inima și sufletul mai presus de toate cele văzute, cugetă la atotputernicia Lui, la lucrurile Lui cele mărețe, la înțelepciunea, bunătatea, mila și la toate deplîntățile Lui, cugetă apoi la slăbiciunea și neputința ta, și numai decât te vei umili înaintea Atotputernicului și vei zice: *Doamne, eu sunt servul Tău, pe Tine Te voi preamări în toate zilele vieții mele și Ție Îți voi jârțfi tot ce am!*—Dacă ești creștin cu dreptate, roagă-te în toată ziua de multe ori lui Dumnezeu, precum zice psalmistul David (Psl, 118, 164) *«de șapte ori pe zi Te laud pe Tine (Doamne), roagă-te seara și dimineața, acasă și în câmp și ori și unde te-ai afla, dar un lucru să nu’l uiți niciodată, a-decă să cauți să fii totdeauna curat de păcate, pentru că citim în Sfânta Scriptură că numai «de vei fi curat și adevărat, va ascultă (Dumnezeu) rugăciunea ta» (Iov. 8, 6). Dacă ești creștin cu dreptate, nici un minut nu lăsa să treacă, când știi că ești întinat cu păcate, ci pe loc mărturisește-te și te curăță cu prea sfântul trup și sânge al Domnului Iisus; folosește-te de toate sfintele taine, nu lăsa să treacă nici o zi sfântă, fără să fii în sfânta biserică, și fă binele, cât poți, în toate părțile. Dacă ești creștin cu dreptate, vie asupra ta toate urgiile lumii, tu urmează Domnului și Dumnezeului tău Iisus Hristos, zicând ca și El înaintea morții Sale: «Părinte, dacă voiești, treacă paharul acesta dela mine, dar nu voia mea, ci a Ta să fie!» (Luca 22, 42). Iată, așa își jârțfește creștinul cu dreptate sufletul său lui Dumnezeu!**

Dară creștinul cu dreptate se cuvine să jârțfiască lui Dumnezeu și trupul său cu felurite semne văzute. Se înșală cei ce cred că dacă Îl onorează pe Dumnezeu cu sufletul lor, apoi nu mai e de lipsă să’L onoreze și cu trupul. Oameni de felul acesta zic: Eu Îi servesc Domnului cu sufletul și cu inima, la ce să mai merg încă și la biserică,

la ce să îngenunchiez, să-mi mai fac și cruce, să bat și metanii, să-mi mai ridic și mânilor ori să le împreună la rugăciune, la ce să-mi mai înalț și ochii la cer? Da oare de ce citim în Sfânta Scriptură cuvinte ca acestea: «*La jârtfa cea de seară m'am sculat din smerenia mea., și am plecat genunchile mele și am întins mânilor mele către Domnul Dumnezeuul meu*»!? (Ezdra 9, 5). Oare la ce avem noi mâni, ca să facem cu ele orice lucru, iară la Tatăl ceresc să nu le ridicăm, rugându-ne, mulțămindu-l și lăudându'l? La ce avem ochi, ca să-i îndreptăm la toate lucrurile din lume, numai *nu* la ziditorul lor? Nu știm din sfintele evanghelii că Iisus, când se ruga, își înalța ochii la cer? Nu știm că Iisus în grădina Ghetsimani «*îngenunchind se ruga*» (Luca 22, 41), și noi să nu ne plecăm genunchile la rugă? Ori avem noi gura numai de aceea, ca să grăim cu dânsa câte și mai câte și să nu urmăm și Domnului Iisus, care știm că se ruga: «*Îți mulțănesc, Părinte, Doamne al ceriului și al pământului*» (Mat. 11, 25) și «*Eu mă rog*»... (Ioan 17, 9), «*Părinte sfinte*» (Ioan 17, 11) și «*acum preamărește-Mă, Părinte, la Tine însu-Ți*» (Ioan 17, 5) și «*Părinte, în mânilor Tale Îmi dau Duhul Meu*»!? (Luca 23, 46). Să-I jârtfim dar lui Dumnezeu și trupurile noastre, însemnându-ne cu sfânta cruce, zicând cu glas tare rugăciunile, înalțându-ne ochii și ridicând mânilor la cer, îngenunchind, ba căzând chiar și cu fața până la pământ, căci și de Iisus Hristos citim că «*a căzut pe fața Sa, rugându-se*» (Mat. 26, 39) și «*a căzut pe pământ și se ruga*» (Marcu 14, 35). Să-I jârtfim Domnului Dumnezeuului nostru și trupurile noastre, căci și ele sunt ale Lui și noi nu'l onorăm cum se cuvine, dacă nu-l jârtfim tot ce am primit dela Dînsul. Așa trebuie să facem, dacă vrem să împlinim virtutea dreptății creștine. Se înșală rău cei ce cred că e destul, dacă împlă regulat la sfânta biserică, își fac cruce, se roagă, îngenunchie, își ridică ochii și mânilor la cer, iar pe de altă parte sunt plini de păcate și nu se curăță de ele. Și tot așa se înșală și aceia, cari cred că e destul a sluji lui Dumnezeu numai cu inima și cu sufletul, iară cu trupul *nu*.

Dreptatea creștină ne mai povățuiește să-I jârtfim lui Dumnezeu și averea noastră. În legea cea vechie Jidovii

erau îndatoriți să-I aducă lui Dumnezeu jertfe de animale și de paseri precum și cele dintâi fructe coapte din rodurile pământului. În legea nouă jărtfa de sânge a încetat, dar Iisus tot cere să jărtfim și în ziua de azi averea noastră pentru preamărirea lui Dumnezeu. Iisus zice cătră învățăceii Săi: *«In orice casă veți intra, petreceți mâncând și bănd cele ce sunt la dânșii, că vrednic este lucrătorul de plata sa. Și în orice cetate veți intra și vă vor primi pe voi, mâncați cele ce vor pune înaintea voastră»*. Luca 16, 6—9). Cu acestea cuvinte Iisus vrea să zică, că noi suntem datori să jărtfim o parte a averii noastre pentru servitorii bisericei, și aceasta jărtfă o socotește ca plăcută lui Dumnezeu, de oarece adaoge: *«Celce vă primește pe voi, pe Mine mă primește»* (Mat. 10, 40). Iisus făgăduiește jărtfitorilor de felul acesta și răsplată, zicând: *«Celce primește pe proroc în nume de proroc, plata prorocului va luă»* (Mat. 10, 41). Iisus a lăudat-o pe Maria, sora lui Lazar cel înviat, pentru că ea a uns picioarele Domnului cu o litră de mir de nard de mult preț, și așa va răsplăti Domnul și pe toți ceice vor jărtfi averile lor pentru biserica lui Dumnezeu, dând milostenii pentru zidirea de locașuri Dumnezeiești și împodobind acestea locașuri cu icoane, cruci, prapuri, cărți și alte lucruri de lipsă. Iisus zice că *«nu este viața cuiva din prisosința avuției sale»* (Luca 12, 25), ci *«căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate celelalte se vor adaoge vouă»* (Mat. 6, 33).

Să jărtfim dar și averile noastre Domnului Dumnezeu, cheltuindu-le cu înțelepciunea aceea ce o cere de la noi virtutea dreptății creștine, adecă folosind averile pentru tot ce poate să ne întăriască în legea noastră creștină, pentru creșterea copiilor noștri în frica Domnului și pentru zidirea, împodobirea și susținerea locașurilor dumnezeiești. Trupul tău, creștine să fie nevinovat, sănătos și curat, sufletul tău să fie bogat de știința legii Domnului, copiii tăi să fie școliți și temeinic deprinși la frica de Dumnezeu, pentru acestea lucruri să te silești a-ți folosi averea și pentru sfânta biserică. Tu și copiii tăi să aveți haine trainice, curate și potrivite după timp, nu însă haine de fudulie ori mândrie, căci mândria e însușie diavoliască și

duce la cădere și osândă. Măncarea și băutura voastră să fie numai de ajuns pentru a păstră trupul în putere și a'l face vrednic de muncă. Ajute-ne Atot puternicul să jărtfim Domnului sufletul și trupul nostru și averea noastră, după cum v'am arătat, și atunci cu bună samă vom împlini virtutea dreptății creștine, și ne vom adună comori în cer, unde nici moliile nici rugina nu le strică și nici furii nu le sapă nici nu le fură.

17. *Ce ni spune dreptatea creștină despre dreptul de avere.*

La întrebarea, ce avere are omul și care-i dreptul lui de avere, dreptatea creștină ni răspunde: Spune-mi mai întâi tu, omule, ce este al tău, și atunci îți voi spune și eu, ce avere și ce drept de avere ai tu. Iată, de ce întreabă și sfântul apostol Paul: «*Ce ai tu, ce nu ai luat? iar dacă ai luat, ce te fălești, ca și cum n'ai fi luat?*» (I Cor, 4, 7). Adecă tu, omule, nu ai — cum se zice — *nici cât e negru sub unghie*, ce n'ai fi luat, pentru că gol goluț ai ieșit din pânțele maicei tale, și dacă totuși ai ceva avere, apoi ori ai primit-o dela părinții tăi ori ți-ai câștigat-o tu singur cu munca ta dar și părinții tăi și tu v'ați putut-o câștiga numai cu puterea și sănătatea, ce ați primit-o dela Dumnezeu. Așa dar de fel nu poate fi vorba, că vre un om ar putea să aibă drept nemărginit asupra averii sale, fiindcă tot, ce este în lume, este numai averea lui Dumnezeu, toate sunt numai ale Sale, Dumnezeu e singurul Stăpân al întregii lumi și numai El are drept nemărginit de avere asupra tuturor fapturilor Sale. De aceea și zice prorocul David «*Al Domnului e pământul și plinirea lui, lumea și toți ce locuiesc în trânsa*» (Psl. 28).

1). Deci nime să nu se îngâmfe, bizuindu-se pe averea sa și crezând că are drept nemărginit asupra ei. Căci îngâmfatu-s'a și regele Nabuhodonosor din cetatea Babilonului, zicând: «*Au nu este acesta Babilonul cel mare, care l'am zidit eu casă împărăției mele întru tăria puterii mele, spre cinstea puterii mele?*» Și care a fost urmarea îngâmferii? A fost, după cum ni spune prorocul Daniil, că «*încă fiind cuvântul (cel de îngâmfare) în gura împăra-*

tului, glas din cer s'a făcut: *Ție se zice... împărate, împărăția ta a trecut dela tine. Și dintre oameni te vor scoate pe tine și cu fiarele câmpului va fi locuința ta și cu iarbă ca pe un bou te vor hrăni... până ce vei cunoaște că Cel Prea înalt stăpânește peste împărăția oamenilor și cui-va vre o vâ dă». Și ni spune prorocul Daniil mai departe că «într'aceleași ceas s'a plinit cuvântul asupra lui Nabuhodonosor și s'a scos dintre oameni și iarbă ca un bou a mâncat», până i s'a întors mintea și a zis: «Acuma eu Nabuhodonosor laud și preatnalt și măresc pe împăratul cerului, că toate lucrurile Lui sunt adevărate, și pe toți ceice îmblă cu trufe, poate să-i cuceriască» (Daniil, 4, 27—34).*

Cum vedem, omul n'are drept nemărginit asupra averii sale, și de fel n'are nici pricină să se îngâmfe sau să se mândriască cu averea sa. Omul se poate numai folosi de averea, ce o are, și numai spre folosire i-o dă adevăratul Stăpân-Dumnezeu. Acest drept de folosire ni'l arată Dumnezeu singur cu cuvintele rostite cătră strămoșii Adam și Eva: *Iată, am dat vouă toată iarba ce face sămânță de sămănat care este de-asupra a tot pământul, și tot lemnul, care are întru sine rod cu sămânță de sămănat, va fi vouă de mâncare»* (Fac. 1, 29).

Dar omul n'are drept nemărginit nici la folosirea averilor, ci el și aice trebuie să ție în samă voia lui Dumnezeu. Trebuie să păziască rânduiala așezată de Dumnezeu. Și care-i rânduiala aceea? Dumnezeu, ca Stăpânul întregii averi din lume, a menit, în înțelepciunea Sa, câte o părticică din acea avere pentru fiecare om, ca el să scoată, cu muncă cinstită, roduri din trânsa și așa să aibă cu ce-și ține viața. Dumnezeu nu li-a dat oamenilor să aibă toți de-a valma drept la averi, pentru că știm că ori ce avere nu ni vine de-a gata—cum se zice—*mură în gură*, ci la fiecare avere trebuie de muncit mult, până ce scoți din trânsa folosul și dulceața. De aceea și sunt mulțime de meșteșuguri și de meșteșugari, și dacă din câștigul tuturor ar fi să se înfrupte toți oamenii de-a valma, atunci foarte mulți ar vrea să se înfrupte fără să munciască, de oarece prea bine știm că sunt mulți *oameni-trântori*, cari bucuroși papă miera cea dulce adunată de alții, dar singuri nu-și pun umărul la muncă; Dumnezeu însă voiește,

ca fiecare să-și agonisiască pâinea în sudoarea feței sale, până se va întoarce în pământul, din care este luat. Este așa dară lege veșnică așezată de Dumnezeu, ca fiecare om să aibă părțicica sa de avere, și cum va chivernisi-o așa va avea, cum își va așterne, așa va dormi. Numai având fiecare părțicica sa deosebită de avere, e cu puțință a ține pacea între oameni, iar de ar fi să aibă drept toți de-a valma la averea tuturor, atunci, din pricina lăcomiei, războiul dintre oameni n'ar mai încetă nici odată. S'au nu vedem lupte crâncene și dușmăniile de moarte chiar între aceia, ce de altfel n'au nimic de împărțit, de cât numai doară aerul ori apa dintr'o fântână? Nu vedem, cu câtă ură se sfășie chiar frații și surorile, când e vorba să se împărțiască cu averea rămasă după părinți? Ce ar fi însă atunci, când n'ar avea fiecare partea sa de avere, ci toți de-a valma ar avea drept la averea tuturor? Atunci mai rău ar fi să trăiești între oameni decât în codri și în pustietăți, căci ei mai rău s'ar sfășia între o laltă decât fiarele cele sălbatece.

Dumnezeu de aceea a voit să aibă fiecare om partea sa deosebită de avere, ca pe de o parte oamenii să trăiască în pace, iar pe de altă parte să cunoască ei iubirea cea nemărginită a Stăpânului tuturor averilor, și așa, cu voia lor slobodă, și ei să urmeze Părintelui ceresc, făcându-și milă de frații lor neputincioși, precum Dumnezeu își face milă de noi toți. Dacă sfântul apostol Paul zice că *«așa să ne socotiască pe noi omul ca pe niște slugi a lui Hristos și ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu»* (I. Cor. 4, 1), apoi *ispravnici ai tainei iubirii* se cade să fie mai ales cei bogați și fiecare din noi, împărțind și sărmanilor darurile, cu cari ne-a înzestrat Dumnezeu. De aceea și zice același sfânt apostol către Timotei (I ep. 6, 16—20): *«Celor bogați în veacul de acum poruncește-le să nu se înalțe cu mintea nici să nădăjduiască în avuția cea nestătătoare, ci în Dumnezeul cel viu care ni dă nouă toate de prisosit spre desfătare. Să facă bine, să se îmbogățiască în fapte bune, să fie lesne dătători, împărtășitori, agonisindu-și lor temelie bună pentru viitor, ca să ia viața de veci»*.

18. *Cum avem să folosim averile noastre.*

Am spus acumă că noi, cu adevărat vorbind, nu avem nici un drept de avere, ci avem numai dreptul să ne folosim de averile noastre. «*Al Meu este aurul și argintul, zice Domnul atot-fiitorul*» prin rostul prorocului Ageu (2, 9), și fericitul Augustin adaoge la cuvintele acestea: «*Deci aurul și argintul nu-i al vostru, o bogaților ai pă-mântului; de ce dar trăgănați a dà săracilor din al Meu? Și de ce vă sumețiți, când dați săracilor din al Meu?*» Dacă noi am fi adus în lume cecece dăm, atunci toți zgâr-ciții, ce nu vreu să deie nimic nevoieșilor, s'ar mai putea dezvinui; fiind însă tot felul de avere numai a lui Dumnezeu, trebuie să împlinim voia Lui cea sfânta și cu averile noastre. Și care-i voia aceea? Iată-o: *Faceți-vă vouă prietini din mamonul nedreptății, ca dacă veți săraci, să vă primiască în corturile cele de veci!*» (Luca 16, 9). Deci nu mai poate fi nici o îndoială despre folosirea averilor noastre: Noi avem să facem din ele parte săracilor! Ne-creștinească și nefirească este învățătura, care îl face pe om Dumnezeu averii sale și vrea să-i deie dreptul a o folosi spre îndestularea tuturor poftelor, plăcerilor și zburdăciunilor sale. Păcătuiți dară în contra dreptății creștine voi bogaților cu toții, câți cheltuiți averile voastre pe lucruri de răsfățare, pe când atâția săraci pier de foame și atâția copii de săraci trăiesc în sălbătăcie; păcătuiți în contra dreptății creștine toți, câți înotați în bogății fără măsură, pe când aproapele vostru se zburciumă în lipsa cea mai mare; păcătuiți în contra dreptății creștine toți, câți vă răsfățați în mâncările, băuturile și plăcerile cele mai alese, pe când mii de săraci bolnavi își întind mâ-nile după ajutor și nime nu-i ajută; păcătuiți în contra dreptății creștine toți, câți căutați toate îndămânările și înlesnirile traiului, dați sume grozave de bani pe întocmirile cele mai alese casnice și pe petrecerile cele mai elegante, pe când mii de mii de oameni n'au nici măcar sălaşuri, în cari omenește să se poată adăposti de furtuni, ploaie, arșiță ori ger, și n'au nici măcar zdrențe, ca să-și acopere golătatea—oameni, ce cresc în cea mai mare ticăloșie trupească și sufletească și, începând din pruncie

pân la bătrânețe, sunt jertfele patimelor celor mai rușinoase și mai scârboase.— Am tot dreptul să zic că acestea sunt nedreptăți, fiindcă dreptatea creștinească cere să dăm sprijin sărmanilor, să dăm ajutor bolnavilor, să ocrotim pe copiii orfani și pe văduve, să facem bine tuturor nevoieșilor și nenorociților. Sfânta Scriptură numește *dreptate* toată milostenia, ce o facem, și zice că «*întru pomnire veșnică va fi dreptul... risipit-au, dat-au săracilor, dreptatea lui rămâne în veacul veacului*» (Psl. 111, 6 și 8). Iată, *râsipirea averii la săraci* se chiamă aice *dreptate!* Despre sutașul Corneliu din Cesarea citim în Sfânta Scriptură că făcea *multe milostenii norodului*, din care pricină sfântul apostol Petru, intrând în casa lui, a zis: *Cu adevărat cunosc că Dumnezeu nu este jăfarnic, ci în tot neamul (adecă și între păgâni) celce se teme de El și face dreptate, primit este înaintea Lui*» (Fapt. ap. 10, 2, 24 și 25). Iată, că și aice *milostenia* se numește *dreptate!* Și în adevăr, celce își folosește averea pentru binele altor oameni, își face dreptate sieși face dreptate aproapelui și lui Dumnezeu. El își face dreptate sieși, fiindcă sprijinindu'l pe altul, se sprijinește oarecum singur pe sine, de oarece acel altul e semenul său, e os din oasele sale și carne din carnea sa; el face dreptate aproapelui său, fiindcă noi toți suntem fiii Părintelui ceresc și «*trupurile noastre sunt mădularile lui Iisus Hristos*» (I Cor. 6, 15), deci cine să nu iubească mădularile Domnului Dumnezeu și Mântuitorului său? În sfârșit el face dreptate și lui Dumnezeu, fiindcă dacă lui Dumnezeu celece sunt ale lui Dumnezeu, și *in adevăr* lui Dumnezeu dă, dacă dă aproapelui său, de oarece Iisus Hristos zice: «*Adevăr zic vouă, în cât ați jăcut (milostenii) unuia din acești frați mai mici ai Mei (adecă unui nevoieș), Mie mi-ați jăcut*» (Mat. 25, 40). Astfel dreptatea creștină cere să nu socotim nici odată, că bunătățile, ce le avem din bogățiile noastre, ar fi numai ale noastre. Oamenii, cari își folosesc averile numai pentru îndestularea plăcerilor, se numesc *râsipitori, molatici și bicisnici*; cei ce își folosesc averile numai ca să-și potolească setea de averi, se numesc *sgârșiți ori hapsini*, ceice își folosesc averile numai ca să-și sature pofta de bani, se numesc *cămătari și bogatani împetriți la inimă*, și de toți a-

ceștia zice sfântul apostol Iacob: «*Veniți acum, bogaților, plângeți și vă tânguieți de necazurile ce vor să vie asupra voastră. Bogăția voastră a putrezit și hainele voastre te-au mâncat moliile. Aurul vostru și argintul au ruginit și rugina lor va fi mărturie asupra voastră și va mânca trupurile voastre ca focul... Veselitu-v'ați pe pământ și v'ați dezmiertat, hrănit-v'ați inimile voastre ca în ziua junglierii*» (5, 1—6). Și poate altfel grăiește Domnul nostru Iisus Hristos despre aceia, cari cred că averile ce le au sunt numai ale lor și nimic din ele nu dau săracilor? Ascultați, ce va zice Iisus la judecata cea înfricoșată de apoi cătră ceice vor fi de-a dreapta Lui: «*Veniți binecuvântații Părintelui meu de moșteniți împărăția care este gătită vouă dela întemeierea lumii, că am fost flămând și mi-ați dat de mâncat, însetoșat-am și mi-ați dat de am băut, străin am fost și m'ați primit, gol și m'ați îmbrăcat, bolnav am fost și m'ați cercetat pe mine, în temniță am fost și ați venit la mine. Atunci vor răspunde lui dreptii, zicând: Când te-am văzut flămând și te-am hrănit sau însetat și ți-am dat de băut? Sau când te-am văzut străin și te-am primit sau gol și te-am îmbrăcat? Sau când te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la tine? Și răspunzând împăratul (Hristos) va zice lor: Adevăr zic vouă, încât ați făcut (binele ce vi l'am spus) unuia din acești frați mai mici ai mei (adecă oamenilor nevoieși), mie mi l'ați făcut. Atunci va zice (Hristos) și celor de-a stânga Lui: Duceți-vă dela mine, blestemaților, în focul de veci, care este gătit diavolului și slugilor lui, că am flămânzit și nu mi-ați dat să mănânc, însetoșat-am și nu mi-ați dat să beau, străin am fost și nu m'ați primit, gol și nu m'ați îmbrăcat, bolnav și în temniță și nu m'ați cercetat. Atunci vor răspunde lui și ei, zicând: Doamne, când te-am văzut flămând sau însetat sau străin sau gol sau bolnav sau în temniță și nu am slujit ție? Atunci (Hristos) va răspunde lor, zicând: Adevăr zic vouă, încât nu ați făcut (binele ce vi l'am spus) unuia dintru acești mai mici (adecă nevoieșilor), nici mie nu mi l'ați făcut. Și vor merge aceștia (adecă păcătoșii bogați și nemilostivi) în munca de veci, iară dreptii în viața de veci*» (Mat. 25, 34—46). Acestea cuvinte ale lui Iisus Hristos cred că ne lămuresc despre folosirea averilor

noastre mai bine decât orice vorbă lungă, ele ni spun cum nu se poate mai răzvedit că noi milă trebuie să ni facem cu averile noastre de cei nenorociți, ca milă să aflăm la înfricoșatul județ a lui Hristos. Să fim dar chivernisitori înțelepți și credincioși ai averilor ce le-am primit dela Dumnezeu, căci zice prorocul Iezechil că *«omul cel drept face dreptate»*, dacă *«pânea sa o va da celui flămând și pe cel gol îl va îmbrăca cu haină»* (18, 5 și 7). Să gândim cu toții că păcătoși suntem și, precum zice Sfânta Scriptură, *«focul arzător îl va stânge apa, și milostenia va curăți păcatele»* (Is. Sir, 3, 29). Să ascultăm de îndemnul lui Iisus Hristos care zice: *«Vindeți avuția voastră și dați milostenie, faceți-vă vouă pungi cari nu se învechiesc, comoară care nu se împușinează în ceriuri, unde furul nu se apropie și molia nu o strică»* (Luca 12, 33).

19. *Noi păcătuim în contra dreptății creștine, dacă înstrăinăm averea cuiva.*

Furtușagurile, prădăciunile și jăfuirile de tot felul sunt cele mai grele păcate în contra dreptății creștine, ele sunt oprite de însuși Dumnezeu, care poruncește *«să nu furi»* (II. Moisi 20, 15) și *«să nu jăfuiesti»* (Leviții 19, 13), iar apostolul Paul zice că *«nici furii, nici lacomii, nici răpitorii, nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu»* (I Cor. 6, 10). Dar pe lângă fără de legile acestea mai sunt și alte căi, pe cari oamenii înstrăinează averile altora și păcătuiesc în contra dreptății creștine. Căile acelea par a nu fi rele și sunt folosite și de mulți creștini, cari de altfel trec în ochii lumii ca oameni buni și cu dreptate. Eu însă vreu să vă arăt că nu-s creștini buni și cu dreptate 1) ceice opresc din prețul de cumpărătură ori din sâmbrie, 2) ceice singuri se dezdăunează pe furis, 3) ceice fac datorii cu viclenie și 4) ceice nu plătesc datoriile făcute.

În contra dreptății creștine păcătuiesc toți, câți iau de la negustori; dughenari ori de la alți oameni oarecare marfă și prețul, cu care s'au tocmit, ori nu'l plătesc întreg, ori de mai nainte își pun de gând să nu plătiască marfa de fel, ceace este vădită tâlhărie. În contra dreptății creștine păcătuiesc toți, câți nu vreu să plătiască

întreg prețul tocmit la cumpărătură ori, plătindu'l după mai lungă vreme, scad o parte din el cu fel de fel de vorbe deșerte. In contra dreptății creștine păcătuiesc și ceice nu plătesc lucrătorilor sâmbria întregă, măcar că lucrul făcut de dânșii e fără nici o scădere. In contra dreptății creștine păcătuiesc și ceice împrumută un lucru și îl strică, fără să deie despăgubire, ori nu întorc lucrul împrumutat de fel înapoi. In contra dreptății creștine păcătuiesc toți, câți chivernisesc bani străini și, în loc să poarte grijă de ei ca de ai lor, caută să îndosiască o parte în folosul propriu, ori cearcă să-i întunece așiși cu totul. Tuturor creștinilor acestora, lacomi de sudoare străină, trebuie să li sune în urechi cuvintele Domnului: «*Să nu faci nedreptate aproapelui tău și să nu'l jăfuiiești, nime să nu înșele pe aproapele*» (Leviții 19, 13 și 11), că «*urât e înaintea Domnului păcatul nedreptății*» (Is. Sir. 10, 7) și «*pe bărbatul nedrept relele îl vor vâna spre stricăciune*» (Psl. 139, 12. Și ce să zicem de acei stăpâni împetriți la inimă, cari pentru orice nimica de pagubă, făcută fără voie, li trag servitorilor și servitoarelor din plata agonisită cu atâta trudă și chin? Stăpâni de aceștia pare că de fel n'ar fi auzit cuvintele Sfintei Scripturi: «*Să nu iai plata celui sărac și a celui lipsit și a nemernicului... ca să nu strige cătră Domnul asupra ta*» (A doua lege 24, 14—16), și «*plata lucrătorilor, care o oprîți voi, strigă și strigătele în urechile Domnului Savaot au intrat*» (Iacob 5, 4).

(Va urmă).

Pr. Constantin Morariu.

Obiceiuri vechi bisericești.

—

Sunt multe datinele sau obiceiurile bisericești. Aci ne ocupăm de trei numai. Anume:

De mersul preoților *cu zi întâiu*, cum se zice, adică în prima zi a fiecărei luni, pe la casele creștinilor; de mersul *cu icoanele*, în *ajunul Crăciunului*, spre a vesti și cânta Nașterea Domnului și, de mersul *în ajunul botezului*, spre a vesti și cânta botezul Domnului în râul Iordanului. Aceste trei sunt obiceiuri vechi bisericești, cari se practică până în ziua de astăzi în sfânta noastră biserică. Ele își urc origina până la timpuri foarte îndepărtate și se crede până în veacurile cele dintăiu ale creștinătății.

Ne tăgăduit că aceste obiceiuri, însoțite de acte cu caracter sacru, pentru care și sunt socotite ca obiceiuri bisericești, nu sunt comune și aceleași la toate bisericile creștine ortodoxe. Nu cunosc dacă ele se practic în acelaș fel ca și la noi, în biserica Rusă, Sârbă, Bulgară și la toți Românii și Sârbii ortodoxi din imperiul Austro-Ungar. În bisericile patriarhale din Orientul Ortodox și în biserica regatului grecesc, unele sunt, altele nu. În biserica noastră din regat le avem pe tustrele, deși nu se practică în acelaș fel în toate părțile țării.

* *
* *

În prima zi dar a fiecărei luni, în ori ce zi ar cădea, în întreaga Țară, atât la sate cât și la orașe, preoții, după ce au săvârșit sfânta liturghie, și au făcut sfințirea apei ¹⁾, merg la toți creștinii din parohie. Ei cântă frumosul tropar *Mântuește Doamne poporul tău....*, tropar care, precum se știe, datează din timpul împăratului Iraclie (secol. VII p. Chr.), când acesta a repurtat marea victorie asupra Perșilor și a recucerit sfânta cruce, pe care ei o luaseră; și cu apa sfințită din acea zi, pe care dascalul bisericeii, sau vre un băețel o poartă în o căldărușe, stropesc pe creștini, oferindu-le a sărută sfânta cruce. El stropește d'asemenea cu aghiasmă casele și tot cuprinsul credincioșilor.

Rostul sau origina acestui obicei străvechiu bisericesc nu trebuie numai decât căutat în neominiile judaice ²⁾, precum cred și năzuesc sau țin cu ori ce preț a'l vedeă mulți cărturari și teologi, cari se ocup cu ale archeologhiei. O astfel de legătură a umblatului preoților noștri cu zi întâiu pe la credincioși, este prea depărtată.— Ea chiar dacă ar fi, obiceiul din sfânta noastră biserică creștină ortodoxă, în ori ce caz, n'are sensul neominiilor judaice; căci biserica creștină a dat tot d'auna o noțiune și însemnare

¹⁾ Am zis că preotul pleacă *cu zi întâiu, după ce a oficiat sfânta liturghie și a făcut sfințirea apei în acea zi*, căci așa trebuie să facă. Dacă toți preoții fac așa sau nu, aceasta nu este aci locul a judecă. Datoria lor este să facă așa, iar a noastră a arată cum trebuie a se face; dacă se face de unii altfel, ceea ce nu cred, de și am auzit și mi s'a spus de mulți că ar fi cazuri în cari preoții fără a servi sfânta liturghie în acea zi și fără a face sfințirea apei, pleacă cu zi întâiu în popor, aceasta privește pe cei în drept, atât pe cei ce au a'și îndeplini o datorie sacră și nu o îndeplinesc conștiincios, mergând astfel între credincioși în mod nedemn și nepregătiți bisericește, pentru scopul vizitei și al cercetărei ce o fac, cât și pe cei ce au dreptul și datoria a supraveghea împlinirea datoriilor celor mai mici.

²⁾ Comp. Numeri X, 10, XXVIII, 11—16; XXIX, 1—7; Lev. XXIII 24 și 25.

curat creștină, în sensul învățături sfintei noastre credințe, tuturilor actelor sacre sau sărbătorilor ce ni s'au transmis, sau le-am împrumutat din iudaism.

Rostul lui dar trebuie căutat aiurea și cred a fi următorul, având un scop îndoit.

* *
* *

Preotul și clerul în genere după natura misiunii sale sacerdotale trebuie în toată vremea să poarte toată grija pentru credincioșii pe care îi păstoria. El trebuie să fie totdeauna în continuă, apropiată și strânsă legătură cu credincioșii, ca să îi sfătuiască la toate cele de folos, să îi învețe și să le facă cunoscut datoriile lor creștinești către Dumnezeu, către biserică și religione. De altminterlea eră și natural. În starea de simplitate în care se aflau credincioșii, numai dela preot se putea aștepta toată cunoștința, știința și tot sfatul. El eră omul cel cu patru ochi care știa toate. El fiind capul legii, cel mai apropiat de credincioși aveă și datoria. Deci legătura cea mai apropiată și contactul continuu al lui cu creștinii se impunea prin natura lucrurilor și eră pentru credincioși de mare folos.

Apoi veacuri multe, preotul și clerul erau singurii cărturari. Ei erau singurii cunoscători despre toate, deci și singurii cunoscători ai curgerii vremilor. La ei apelau credincioșii să le spună sărbătorile ce trebuiau a se ține. Ei trebuiau să vestească praznicele și zilele de postire. Ei trebuiau să le facă cunoscut toate, deci și ziua întâiu a fie cărei luni.

Simțindu-se dar obligați a le face cunoscut această zi, și ca cercetarea lor aceasta să poarte și un caracter religios, după misiunea lor sacră sacerdotală, preotul merge, aducând cu sine și apă sfințită, cu care stropește pe credincioși, și tot cuprinsul lor. El le dă a sărută sfânta

cruce, ca să se închine și s'o sărute, și se roagă pentru mântuirea și izbânda lor și a Regelui, ca Dumnezeu să îi păziască și să le ajute, așa precum odinioară a ajutat creștinilor sub Iraclie împăratul asupra Perșilor.

Iată scopul și rostul acestei cercetări cu care negreșit s'a unit și oare care avantagii materiale pentru servitorii sfântului Altar. Preotul merge să vestească creștinilor, că s'a început o nouă lună în curgerea vremii. El merge în acelaș timp ca să îi bine cuvinteze și să îi sfințească cu acea ocasiune, ca astfel, păstrându-se pururea și neîntreruptă legătura harului dumnezeesc între ei și biserică, prin preotul mijlocitor între credincioși și Dumnezeu, Cel atot puternic, să le ajute în toate întreprinderile lor în acea lună ¹⁾.

* * *

Acelaș scop și rost îl au și celelalte două obiceiuri bisericesti: Mersul preoților în ajunul Crăciunului și al Botezului Domnului pela casele credincioșilor. Ei merg spre a bine cuvântă și sfinți pre credincioși, și prin frumoasele cântări ale Nașterii Domnului și ale Botezului său în apa Iordanului, le vestesc cele două mari sărbători de bucurie și veselie pentru întreaga creștinătate. În ziua ajunului Nașterii Domnului, preoții mergând pela casele credincioșilor și cântând troparul și condacul Nașterii, poartă cu ei icoanele cari represint sfânta naștere ²⁾; iar în ajunul Bo-

¹⁾ Acest obicei, în biserica regatului grecesc a fost desființat prin hotărâre sinodală în timpul Mitropolitului Procopiu Gheorghiaș. (anul 1876).

²⁾ În ajunul Crăciunului, în multe părți, mai ales pe la orașe nu merg preoți spre a vesti și cântă nașterea în casele credincioșilor.

Ei își rezervă dreptul d'a merge să viziteze pe credincioși în chiar zilele serbărilor Nașterii, spre a hiritisi, sau felicita cum s'ar zice. Pe alocurea și această vizită poartă sau aduce cu sine oare cari avantagii materiale pentru preoți, cari pe lângă felicitare oferă credincioșilor și părțile sfințite, cornuri de prescuri etc.

tezului, poartă cu ei sfânta cruce și apă sfințită, cu care stropesc pe credincioși și tot cuprinsul lor, cântând d'a-semenea troparul și condacul Botezului ¹⁾.

* *

Aceste trei obiceiuri vechi bisericești, cu caracter sacru, până astăzi, dintr'oa cauză sau alta, se mențin în sfânta noastră biserică. Pela sate în deosebi se practică cu toată sfințenia. La orașe, pe alocurea și mai ales acolo unde populațiunea creștină este presărată cu streini, mer-sul cu zi întâiu este oare cum neglijat de unii preoți; alții din contra, pare că din într'un fel de zel religios, nu mai caută a distinge pe enoriași și fără deosebire de cre-dință, intră d'oa rândul în prăvăliile tuturor negustorilor fie ei creștini sau chiar judei! Or cum ar fi însă apre-ciate și judecate, în bine sau în rău, ele se mențin și pu-ține sunt locurile, bine înțeles la orașe, unde se negli-gează.

* *

Aceste obiceiuri, conservate cu sfințenie până astăzi în sfânta noastră biserică, sunt acum periclitare. Unii pare că doresc desființarea lor. Poporul însă și clerul sunt pen-tru păstrarea lor. Noi însă credem că dacă este a se luă vre-o măsură față de ele, trebuie să fie bine chibzuită; căci poporul și mulțimea credincioșilor, în credința lor moș-tenită prin tradițiune, leagă nu numai lucruri esențiale și capitale cu unele forme și obiceiuri, în sine de mică în-semnătate, dar leagă chiar ființa religiunii și a credinței. Un exemplu despre aceasta ne oferă un articol recent a-părut în ziarul *Cuvântul* din Galați ²⁾.

¹⁾ În biserica regatului greciei, preoții nu merg pe la casele credincioșilor de cât în ajunul botezului. Asemenea și în bisericile patriarhale există numai cel din urmă, acela din ajunul botezu-lui Domnului, care, în biserica Ierusalimului, este mai mult de cât or unde sărbătorit cu mai mare fast și în deosebi pe malurile Iordanului.

²⁾ Vezi *Cuvântul* din 7 Ianuarie coloana IV pag. I și antrefileul de la pag. IV.

Soarta acestor obiceiuri la celelalte biserici nu ne interesează atât. Obiceiul umblatului cu zi întâiu, în biserica regatului Greciei a fost desființat, pentru orașe, prin hotărâre sinodală. Cel din ajunul Crăciunului nu există. Aci vestirea nașterii Domnului, a anului nou, a sfântului Vasile, tăerea împrejur și chiar botezul Domnului, se face de copii prin cântări populare (un fel de folclorică) cu caracter și coprins religios, în care se cântă istoricul acestor fapte. Copii de diferite vârste, devin un fel de colindători, așa cum eră și la noi mai dede mult ¹⁾. Ei merg în seara ajunului acestor zile pe la casele creștinilor și cântă diferite imne în cari se descrie ziua și sărbătoarea ce urmează cu foarte multe amănunte, cari par a fi luate din scrierile sfinte ale bisericei, chiar din evanghelii și din scrierile sfinților părinți ²⁾.

Cam aceleași obiceiuri sunt și se păstrează, pe cât cunosc, și în alte părți ale Orientului Ortodox. Iar dacă la această creștinătate lipsesc unele din obiceiurile bisericesti ce ne preocupă, faptul se explică în mod istoric prin starea de servitudine în care s'au aflat și se află chiar și astăzi acești creștini, și prin intoleranța musulmanilor cari îi stăpâneau și stăpânesc încă.

* * *

În biserica noastră însă avem până în ziua de astăzi aceste obiceiuri cu caracter bisericesc. Servitorii sfântului Altar vestesc credincioșilor ziua întâi a fie cărei luni, ziua Nașterii Domnului și a Botezului său. Ei binecuvintează și sfințesc pre credincioși cu această ocaziune, iar po-

¹⁾ Colindele și colindătorii n'au lipsit cu desăvârșire; dar și-au pierdut vechiul lor caracter. La orașe mai ales, s'au au dispărut cu desăvârșire sau s'au modernizat, cântând cu desăvârșire altele de cât vechile noastre colinde.

²⁾ Vezi Biserica Ortodoxă Română anul XXI, No. 10 pag. 995—1000.

porul îi aşteaptă cu evlavie spre a se învrednici de binecuvântarea lor şi harul dumnezeesc, mai ales în preziua marilor zile, sfinte şi memorabile pentru creştini.

Că pe alocurea se face abuz cu aceste sacre obiceiuri, că în unele părţi au degenerat, posibil, aceasta însă credem că nu poate îndreptăţi pe nimeni a le dispreţui sau desfiinţa aşa or cum s'ar întâmpla.

Cei în drept au datoria şi chiar obligaţiunea să nu tolereze abuzul şi să ia măsuri contra lui; dar nu este drept ca din cauza abuzului şi a celor abuzivi, să se desfacă obiceiuri sacre strămoşeşti, cari contribuesc mult la întărirea pietăţii şi a religiozităţii în popor

Pentru aceasta am văzut cu mulţumire sufletească pe P. S. Episcop al Dunărei de jos D. D. Dr. Pimen, deplângând, prin ultima sa circulară, cum obiceiurile acestea au degenerat în dauna pietăţii şi a credinţei.

Iată cuvintele P. S. Sale:

«Dela vrednicia preotului ca păstor, atârnă în mare parte buna sau reaua stare a poporului încredinţat conducerii lui. Exemple despre aceasta putem aduce destule. Pentru moment însă, nu mă gândesc ca să caut pricinile din care a început a slăbi dragostea poporului pentru biserică. Aceasta fiind una dintre cestiunile cele mai grave cari trebuie să ne pue pe gânduri, ea, trebuie foarte de aproape examinată şi luate măsurile ce se cuvin, căci altfel stăm rău. De o camdată mă gândesc la ţăran şi la preotul de la ţară, unde să păstrează încă frumosul obicei de cătră popor, de a aştepta şi a primi cu evlavie pe preotul satului în casă, de ajunul Botezului şi Naşterii Domnului, precum şi la începutul fiecărei luni din an. În oraşe cel din urmă obicei, adică: primirea preotului cu botezul la începutul lunii, a degenerat mai în totul—cauzele le cunoaştem, însă, nu este locul de a le spune aci—rămâne a ne gândi şi a lua măsuri, căci nu este bine ca actele sfinţite, să fie tacitate cu o vădită vinovăţie de către acei care sunt chemaţi a le îndeplini.

Frumosul obicei ca la începutul fiecărei luni, preotul satului să umble cu botezul pe la casele sătenilor, trebuie păstrat ca o amintire frumoasă, rămasă din moși strămoși. Și pentru un preot priceput și cu dor de inimă pentru binele și înaintarea poporenilor lui, obiceiul acesta trebuie înțeles în așa fel, ca preotul ca părinte, voitor de tot binele fiilor lui, să aibă ocazia de a merge în persoană ca să-și vadă pe enoriașii lui, la căminurile lor, cu copiii și întreaga lor gospodărie, de douăsprezece ori într'un an, cel puțin. Acest vechiu obicei, obligă pe preot de a-și îndeplini o frumoasă datorie duhovnicească....¹⁾

Dar curentul este, precum se vede, pornit contra acestor obiceiuri bisericești, căci o corespondență de la Cernăuți, iată ce ne vestește că se petrece cu ele în biserica Bucovinei:

«Pe terenul cultului, zice corespondența,²⁾ poporul bucovinean se emancipează din ce în ce. Așa am arătat că competenții se ocupă cu desființarea posturilor, dăunătoare poporului. Acum însă e chestia de suprimarea unei alte datine.

Datina veche și din punct de vedere pastoral important, umblatul în Ajunul Nașterii și al Bobotezei cu icoana și Sf. Cruce pe la casele creștinilor începe a fi părăsită. În unele comune acest obicei încetează, iar în altele e deja de mult dat uitării. Afară de aceasta comitetele comunale au ținut ședință formală luând concluzul de a interveni pe lângă konzistoriu, de a interzice preotului umblatul cu icoana în ajunul nașterii Domnului și al Bobotezei, motivând cu situația critică actuală a poporului. Aceste concluze au fost sprijinite și din partea konzistoriului care a lansat către toate parohiile din țară următoarea circulară:

«Fiindcă de câți-va ani încoace hotărâse multe comu-

¹⁾ Față cu această encicl. pastorală nu ne putem explica svonul răspândit de ziarul *Cuvântul* din Galați, despre o dispozițiune a Chiriarhiei Dunărei de Jos d'a oprî pe Preoți să umble cu sf. icoane în ajunul Nașterii Domnului în popor și cu botezul în ajunul sf. botez.

²⁾ Această corespondență a fost publicată în ziarul *Universul* din 1 Ianuarie 1908.

ne,—măcar că asta nu aparține la cercul activității lor,— a rugă pe Conzistoriu cu privire la timpurile grele a dispune, ca păstorii de suflete să întrelese umblarea pe timpul sărbătorilor Nașterii cu icoana și pe timpul Arătării Domnului cu aghiazma pe la casele credincioșilor. Fiindcă chiar și anul acesta au înțeles petițiunile de felul numit drept aceea ce a hotărât Conzistoriul, a provoca pe păstorii de suflete, ca ei pentru viitor să viziteze numai casele acelor arendași, cari vor cere aceasta gural sau în scris. În cazul acesta să împlinescă păstorii însuși cererea și nu-i este iertat ca să trimeată pe cantorul bisericesc sau pe altul cineva din mireni ca substitutul său.

Această circulară după cum am zis mai sus a fost distribuită tuturor parohiilor, cari la rândul lor au făcut atenți pe credincioși.

Soarta acestor obiceiuri fiind astfel amenințată credem că trebuie a se stabili și hotărâți de autoritatea bisericească cum trebuie a se urmări în sfânta noastră biserică, ca astfel aceste sfinte obiceiuri bisericești care datează și să păstrează cu sfințenie de veacuri, dacă urmează a se menține, să fie pretutindeni practicate în același fel și să nu fie deosebire de la o eparhie la alta, de la un județ la altul și chiar de la oraș la oraș.

Drag. Demetrescu.

EVANGELIA

SÉŪ

VIAȚA ȘI INVĚȚĂTURA DOMNULUI NOSTRU

IISUS CHRISTOS Ū

DUPRE CEI PATRU EVANGELIȘCI; PUSĂ ÎN ȘIRŪ CHRONOLOGICŪ ȘI PARAPHRAZATĂ.

DE

MELCHISEDEC EPISCOPUL DE ROMANŪ.

(Urmare din Biserica Ortodoxă Română Anul XXXI-lea No 9)

§ 43. *La serbătoreea înnoirei Templului Iisus se duce la Ierusalim, și acolo vindecă pre orbŭ-născutulŭ; întăritarea Phariseilor la acéstă ocașiă. (Ioan. IX).*

Deși Iisus șcia pornirea Phariseilor asupra sea, iarăși s'a reîntorsŭ în Ierusalēmŭ la serbarea înnoirei templului, ce se făcea în ântĕia jumĕtate a lunei Decembriŭ. Acolo trecĕndŭ pe lângă unŭ omŭ orbŭ din nașcere, care ședea cerșitorindŭ la drumŭ, l'aŭ întreatŭ învĕțecĕii: «Orbirea din născare a acestui omŭ din ale cui pĕcate provine: din ale lui proprii, séŭ din ale părinților lui»? Respuns'a Iisus: «Orbirea lui nu este vre-o pedĕpsă din partea lui Dum-

nețeșu pentru păcatele lui său ale părinților lui, ci este numai o ocașiă, de a se manifesta, asupra lui puterea dumnezească prin mine». Apostoliș se vede că înțelegându scopul lui Iisus de a vindeca pre orbū, îlū îndemnaū a nu face acea vindecare Sămbēta, ca să nu mai întărāte asupra sea pre Pharisei. Dar elū le rāspunde: «Eū sūm, datoriū a împlini voia celui ce m'a trimisū în lume, fără a mē opri de vre-o piedicā ominescā, și a o împlini în timpulū destinatū pentru acēsta, care nu are a dura multū, și prin urmare, trecāndū elū, eū nu voiū mai putea lucra în acēstā calitate de trimisū alū lui Dumnezeu. Decī până când sūm în lume eū nu potū ascunde adevērulū, pentru că elū nu arū plăcea ómenilor, precum lumina nu opreșce rađele séle, pentru că ele arū fi supārate pentru ochiī cuīva. După aceea Iisus,—contra dogmei pharisaice, carea întindea nelucrarea în zi de Sămbētā până a opri de a pune pe gene scuipturā pentru ștergerea urdorilor dela ochi,—a scuipatū pe pāmēntū, și, făcēndū tinā, a unsū cu ea ochiī orbului, și 'ia đisū: «du-te de te spalā la laculū Siloamului». Acela ducēndu-se s'a spalātū și s'a întorsū acasā cu vedere. Veciniī, cariī îlū șciaū pre elū orbū, vedđēndū'lū acum sănātosū, se întrebaū între sine cu nedumerire: «aū dórā nu este acesta orbulū, care șede la drumū și cerșitoria»? Uniī điceaū, că este acela însuși, alțiī preferaū a crede că este o altā persoanā care sēmēnā cu orbulū cunoscutū lorū. Ca să curme nedumerirea l'au întrebat pre elū însulū, de este orbulū pre care'lū șciaū ei. Acela afirmāndu-le, ei l'au întrebatū: «Cine și cum l'a vindecatū de orbire?» Unū omū, li respuse elū, ce se numeșce Iisus, a făcutū tinā cu scuiptulū seū, mi'a unsū ochiī cu ea, mi'a đisū să mē ducū la Siloamū ca să mē spalū, și făcēndū așa mi s'au dischisū ochiī și acum vedū». «Dar unde este acelū omū»? replicarā veciniī. Vindecatulū le respuse, că nu șcia. Atātū de mare

era orbirea óminilor aceluĩ timpũ, ĩn cãt socotirã de crimã acẽstã miraculosã bine-facere sevẽrșitã Sãmbẽta, pentru care Ńi dusã pe orbulũ vindecatũ la Phariseii din Syne-drion, ca marturũ necontestabilũ a violãrei legei pentru pãđirea Sãmbetei. Phariseii decĩ ĩntrebã pre vindecatũ: Cum a cãpẽtatũ vindecarea dela Iisus? acela raspunde Ńi lor: «tinã a pusũ pe ochii mei, Ńi dupã ce m'am spãlatũ ĩndatã mi s'a dischisũ ochii». Acẽstã ĩmpregiurare a dat Phariseilor ocasiunea de a se disputa ĩntre dãnșii despre persóna lui Iisus. Unii ilũ ĩnculpaũ cã este cãlcãtorii de lege, Ńi deduceaũ, cã unũ asemenea omũ nu póte fi trimisũ dela Dumnezeũ; cãci de arũ fi elũ dela Dumnezeũ arũ pãzi legea datã de Dumnezeũ pentru Sãmbẽtã. Alții din contra sprijineaũ, cã Iisus trebuie sã fiã unũ omũ dreptũ ĩnainteã lui Dumneđeũ; cãci de arũ fi elũ unũ pãcãtosũ Dumnezeũ nu iarũ da puterea sea a sãvĩrși asemenea fapte supra-naturali. ĩn nedumerirea lor, ei ĩntrebarã pre vindecatũ: «Ce socotinãã are elũ despre celũ ce l'a vindecatũ?» Elũ raspunde, cã vindecãtoriiulũ lui este prophetũ. Phariseii ne mai putãndũ mãnã discuțiunea pe terenulũ acesta, cãrcã a pune ĩn ĩndoialã miraculosã vindecare, declarãndũ, cã nu se póte ca acela sã fi fost orbũ din nașcere Ńi sã fi cãpẽtatũ vindecare. ĩn urmare ei aũ chĩãmatũ pre pãrinții lui ca sã se ĩnformeze dela ei. Venindũ dar ei furã ĩntrebați de Pharisei, de este acela feciorulũ lor, de s'a nãscutũ ĩn adevãrũ orbũ, Ńi cum elũ a cãpãtatũ viderea? Pãrinții raspunde afirmativũ la cele dõue ĩntrebãri primãri: cã acela este fiul lor Ńi cã cu adevãratũ s'a nãscutũ orbũ. Dar la a treia ĩntrebare, despre modulũ vindecãrei, ei s'aũ temutũ a raspunde, Ńciindũ cã Phariseii hotãrise a excomunica dela Synagogã pre orũ cine arũ vorbi despre Iisus ceva ce arũ putea adeveri credinãã cã elũ este Messia. De aceea se facũ a nu Ńci despre modulũ vindecãrei fiului lor, Ńi đicũ Phariseilor,

ca să întrebe despre aceea pre fiulŭ lor, care este omŭ în vĕrstă, șciă să grăescă despre sine, și cuvintele lui se potŭ crede. Phariseiŭ, în urmare, aŭ chiămatŭ a dóua óră pre celŭ ce fusese orbŭ, și îi đicŭ cu blăndețā: «chiar de te-ai fi vindecatŭ de orbirea tea întru unŭ modŭ miraculosŭ, să fiŭ bine încredințiatŭ, că vindecarea aceea nu provine dela acela ce cređi tu, ci dela o deosebită milă a lui Dumneđeŭ asupra tea; pentru care dă mărire lui Dumneđeŭ însuși: numai elŭ a pututŭ să facă cu tine asemenea miraculŭ; érá nu acelŭ omŭ, pre carele noi îlŭ șcimŭ că este unŭ lepădatŭ de Dumneđeŭ, și fără-de-lege». Respons' a vindecatulŭ. «De este acela fără-de-lege, eŭ nu șciŭ; dar ceea ce șciŭ de sigur este, că eŭ am fostŭ orbŭ, dar acum vĕđŭ prin lucrarea lui». Spre a putea afla vre-o contradicere în spunerile vindecatului, Phariseiŭ, iarăși îlŭ întrĕbă despre modulŭ vindecărei:» Ce a făcutŭ elŭ cu tine? cu ce modŭ ți-a deschisŭ ochii?» «Se vede că nu ați auzitŭ când v'am spusŭ întĕiŭ, și vreți să vĕ mai spunŭ odată? Séŭ póte că doriți și voi a vĕ face învĕțecei ai lui Iisus, de vĕ interesați așa de mult a șci despre modulŭ cum m'a vindecatŭ?» Responsulŭ acesta a provocatŭ mânia Phariseilor asupra vindecatului, și 'iaŭ replicatŭ cu disprețŭ: «tu ești învĕțecelŭ alŭ aceluia; érá noi sîntemŭ învĕțecei ai lui Moysi; șcimŭ că prin Moysi a grăitŭ ênsuși Dumneđeŭ; érá pre acesta nu'lŭ cunoșcemŭ de trimisŭ alŭ lui Dumneđeŭ». Adaus'a omulŭ vindecatŭ: Tocma acésta este de mirare, că voi nu cunoșceți de trimisŭ alŭ lui Dumneđeŭ pre celŭ ce are putere a dăruí videre unui orbŭ-născutŭ. Și este fórte lesne de a cunoșce că elŭ este trimisŭ dela Dumneđeŭ: din miracululŭ sevĕrșitŭ de elŭ. Căci este șciutŭ, că Dumneđeŭ nu dă puterea sea cea miraculosă óminilor abātuși dela elŭ; ci numai omului îmbunătătitŭ și care împlinește voia lui. Aplicați acum acésta la Iisus; cugetați, că nu s'a auditŭ vre-o dată că

unū omū să dăruescă videre unū orbū născutū, și apoi dela sine vine închiarea, că omulū care face acēsta nu pôte fi decăt unū trimisū extraordinariū alū lui Dumne-
deu». Acēstă demonstrare puternică și mai tare a întē-
ritatū pre înrēutății Pharisei, și, neavēnd argumente, aū
începutū a ocări pre vindecatū: «plinule de păcate! care
âncă înainte de a te nașce 'ți ai trasūurgia lui Dum-
ne-deu asuprăți, tu cuteđi să ne înveți pre noi dascălii și
învēțații?» Și numai decăt l'aū datū afară.

Iisus a aflatū în templu pre celū vindecatū, și șciindū
statornicia ce a arētatū elū înainte Sinedriului întru mār-
turisirea despre puterea lui Iisus, și ca pentru aceea a
fostū datū afară, a đisū cătră elū: «cređi tu în Fiiulū lui
Dumne-deu?» Cine este acela, Dómne, ca să credū întru
elū? replică vindecatulū. Iisus îi respunse: «acela este a
cărui putere tu o ai vēđutū, și care acum grăeșce cu
tine». Atunci vindecatulū, cu umilință închinându-i-se, a
đisū: cređū, Dómne!» La acēstă ocașiă a đisū Iisus: «In-
vēțetura mea are să producă în lume unū efectū curiosū:
óminiī orbī, adică lipsiți de cunoșcința lucrurilor dumne-
deeșci, aū să se lumineze; érá cei ce se credū veđetori
carī se sumețescū în șciința lor, vorū rămânea orbī, pe-
trecēndū întru întunereculū rēțecirilor și a prejudecăților
sélé». Aceste cuvinte auđindu-le Phariseii ce se aflaū între
ascultători «aū đisū cătră elū:» Aū dóră și noi suntemū
orbī? Respuns'a Iisus» de ați fi orbī, dupre cum am đisū,
arū fi ferice de voi; dar nenorocirea vóstră stă tocma în
aceea că vē credeți luminați, fiind voi întru întunereculū
neșciinței și al rēțecirilor.

§. 44. *Continuare. Învățătura lui Iisus despre păstoriul cel bun.*— *Înterîtarea Phariseilor pentru că Iisus declară eterna sea putere și unitatea sea cu Părintele cerească.*— *Iisus se retrage la Iordană (Ioan X).*

1) Iisus, spre a arăta Phariseilor, că ei, neprimind în învățătura lui, nu pot fi adevărați învățători ai poporului, le propune următoarea învățătură: «Vă încredințez, că cel ce nu intră în staulul oilor prin ușă, ci sare pe aiurea, acela este fur și lotru, și intră acolo numai pentru ca să prede. Din contra păstoriul oilor intră prin ușă; vócea lui fiind cunoscută, portariul îi deschide ușa îndată, oile îl ascultă, când el le chiamă pe nume și când le mână el merge înaintea lor la pășune, și ele îl urmăresc, știind că le aduce la hrană. Din contra, după cel străin nu merg, ci fug delă el; căci vócea aceluia le este necunoscută»: Phariseii nu au înțeles parabola; pentru aceea Iisus le a vorbit mai respicativ: «Vă încredințez, că eu sîm ușa prin care se intră în turmă. Toți învățătorii voștri pre care 'iam aflat cu nume de conducători ai poporului, sînt asemenea furilor și lotrilor ce intră întru o turmă ca să prede, și pre care oile nu 'i cunosc nici 'i ascultă. Cel ce va primi învățătura mea acela cu adevărat va putea să învețe și să conducă și pre alții; va ști cu deplinătate tot ce este necesariu a ști și a face pentru mântuirea sea și a ascultătorilor sei. Învățătorii mincinoși nu caută de cât folósele séle proprii, fiă aceea chiar și cu perderea sufletescă a altora; precum și furul, cu scop de a se înavuși pre sine, fură, ucide, și estermină. Eu sîm învățătorul care am venit în lume să arăt óminilor calea vieții, și anume, a unei vieți superioare. Eu sîm păstoriul cel bun; pentru că im voi da și viața pentru mântuirea turmei mele. Năimitulânse, și care nu este păstori, nici sînt oile ale lui, nu are dragoste cătră ele. De aceea, când vede venind asupra

turmei vre un pericol, elu o lasă și fuge, érá oile, lipsite de povățuitoriú și aperătoriú, se perdú și se risipescú. Și acésta o face năimitulú pentru că elú nu se interesezá nici-cum de mântuirea turmei séle. Eú súm păstoriulú celú bunú; pentru că cunoscú lipsele turmei mele și știú a i le îndeplini; deasemine și turma mea este încredințată, că o conduc pe calea mântuiréi. Eú cunoscú pre Tatálú așa precum mé cunóșce și elú pre mine, și știú voința lui pentru mântuirea lumei, de aceea pentru oile mele (credincioșii mei) îmi voiú da chiar și viața. Turma mea nu se va compune numai din fiií lui Israilú, ci din tóte popórele și naționalitățile se vor întruni la ea toți acei ce vor primi învățătura mea, în cât toți la unú locú vor forma o singură societate mare sub conducerea mea. Pentru aceea mé iubeșce Tatál cerescú, că eú sacrificú și viața mea pentru realizarea voiei lui pe pământú, dar deși voiú sacrifica viața mea, voi relua, spre a convinge pre următorii mei, căci precum amú în sine putere de a sacrifica viața mea de bunăvoință, fără ca să fiú silitú de cineva la acésta contra voiei mele: așa amú putere și a o restabili. Erá acéstă putere o amú dela Tatálú meú».

2). Acéstă voróvă a lui Iisus a produsú disbinare în socotințele ascultătorilor despre elú: Phariseii điceau că este nebunú ca unú demoniacú, și îndemnaú a nu'lú mai asculta. Alții din contra opinaú, că vorbele lui Iisus nu se potú califica de cuvinte ale unui demoniacú; căci demoniaculú nu póte da vedere orbilor. (Fiind că atunci era timpulú rece și ploiosú, căci era erna, elú predica în templú, și anume în porticulú lui Solomonú ce se afla în laturea despre răsăritú a templului). După disputa arátată mai sus între auđitori, Phariseii s'au grupatú înpregiurulú lui Iisus, și cu hypocrisiá îi adresarú, aceste cuvinte amicali la părere: «pentru ce cu vorbile téle cele acoperite

ne ții în nedumerire despre Missia tea? Dechiară-te respicat, dacă tu ești Messia». Respons'a lor Iisus «Eū vâm declaratŭ de multe ori; dar voi nu credeți. Dacă acéstă dorința a vóstră ar fi sinceră, ați putea să vă încredințiați despre missia mea din lucrările miraculoase, care eū le facŭ înaintea vóstră cu puterea părintelui meu. Dar voi, precum v'amŭ mai ȓisŭ, nu credeți pentru pisma și rēutatea vóstră, care nu vă lasă a deveni învățecei ai mei. Acei ce voescŭ să fiă învățecei ai mei ascultă învățeturile méle și le urmédă; Eū îi cunoscŭ, și ei ușorŭ urméză după mine; eū le comunicŭ o fericire eternă însoțită de o viață neperitoare; și de aceea nime nu este în stare ai abate dela învățetura mea. Eū îi ținŭ lipiți de mine cu o putere pre care nime nu o póte învinge, ca să'i tragă dela mine; érá acéstă putere mi o a datŭ Tatálŭ carele este mai pre sus decât toți puternici. Și precum nu se poate nime opune puterei Tatálui meu, așa nu se póte opune nici puterei mele; căci eū și Tatálŭ una sîntemŭ.

(Va urmă).

CRONICA BISERICESCĂ.

Sfânta Mitropolie a Ungro-Vlahiei.

Priimim dela Inalta Chiriarhie a Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, următoarele circulări către Protoiereii acelei Sfinte Mitropolii:

No. 7562
1907 Decembre 8

Circulară către Protoiereii de Județe.

În vederea adresei D-lui Ministru al Cultelor (C B) sub No. 28957 prin care ni se comunică că unii preoți încep serviciul în Dumineci și sărbători prea de dimineață, iar alții prea târziu așa că învățătorii sătești sunt în imposibilitate de a veni cu copii la biserică, Vă invit să puneți în vedere tuturor preoților ca începutul Sfintei Liturghii să'l facă la ora 9 dimineața precis, la care vor invita pe domnii învățători cu copiii. În comunele unde învățătorii au făcut coruri, aceștia vor executa cântările sfintei liturghii, iar învățătorii și copiii — care vor putea —, vor citi și Apostolul și Cazania.

Preoților care vor face altfelu de cât cele hotărâte să le puneți în vedere că vor fi canonisiți.

Mitropolit Primat (ss) IOSIF

Director (ss) *I. Cornoiu.*

No. 7778
1907 Decembre 19

Circulară Protoiereilor Eparhiei

În urma petițiunei ce am primit din partea preotului Marin C. Streinescu domiciliat în strada Romană 220 din București, vă fac cunoscut că am primit demisiunea pe-

țișionarului din starea preoțescă, pe care a dat-o de a sa bună-voe; și deci dânsul nu va mai putea să officieze cele preoțești de cât numai atunci când va avea dragoste să se împărtășiască împreună cu alți preoți.

Mitropolit Primat (ss) IOSIF

Director (ss) *Dr. Cornoia*

No. 7782

1907 Decembre 20

Circulară Protoiereilor Eparhiei

În 1899 s'a tipărit în tipografia Cărților bisericești «Mărturisirea Ortodoxă» în zece mii de exemplare, iar în 1906 s'a tipărit «Noul Testament» tot în zece mii;— dar până acum puțini dintre preoți și-au procurat aceste folositoare cărți — după cum ni se comunică de către Onor Minister al Cultelor C B prin adresa No. 30488.

Vă invit deci, să puneți în vedere preoților ca și președinților epitropiilor bisericești, că asemenea cărți sunt de absolută necesitate spre a se procura, de la Tipografia Cărților Bisericești, atât de către fiecare preot, cât și de către fie-care parohie pentru biblioteca parohială.

p. Mitropolit Primat (ss) NIFON

p Director (ss) *Econ. G. I. Gibescu*

*
* *

Sfânta Mitropolie a Moldovei și Sucevei.

De la această Sfântă Mitropolie priimim spre publicare următoarea adresă, cu privire la un pretins Arhiepiscop al Betleemului, care înșelă clerul și pe credincioși cerând bani în numele bisericilor creștine ortodoxe din orient.

Adresa este trimisă D-lui Prefect de Dorohoi. Cuprinsul ei este următorul:

Mitropolia Moldovei și Sucevei.

No. 2654

Iași 8 Decembrie 1907

D-lui Prefect al Jud. Dorohoiu.

Zilele acestea Ne-a venit la cunoștință |o scrisoare imprimată și iscălită cu numele de «Tabarici Ștefan», care se

intitulează «Arhiepiscop Sfintei-Betleem», la care scrisoare sunt alăturate: o icoană de carton zugrăvită cu Nașterea Domnului Hristos și două plicuri imprimate, cu numele celui ce se intitulează Arhiepiscop, cum și o fotografie de arhieru în sfită.

Prin acea scrisoare se cere a se trimită bani de către creștini, pentru pomenirea lor, după prețurile ce sunt tipărite pe versa pagină a scrisorii.

Noi examinând cu amănunțime toate piesele mai sus arătate, am constatat că sunt false și cunoscând, că nu există în Palestina asemenea Arhiepiscop, Ne-am încredințat că toate aceste piese sunt făurite de niște escroci, cari cunosc numele tutulor creștinilor cu dare de mână din țară.

Aducând la cunoștința D. V. cazul acestor înșelători îndrăsneți, Vă rugăm să binevoiți a face să se publice prin ziarele locale modul acesta de excrocherie, întrebuițat pentru a exploată lumea în numele Biser. Ortod.

Primiți D-le Prefect, încredințarea deosebitei noastre considerațiuni și Arhierasca binecuvântare,

(ss) † **Parthenie Mitropolit Moldovei și Sucevei**

(Șef Cancelar) *Econom St. Ionescu*

*

Tot de la această Sfântă Mitropolie, priimim următorul istoric despre înființarea Bisericilor Române pentru creștinii din America.

«In anul 1902, luna Noembrie în 24, Inalta Chiriarchie a Moldovei și Sucevei, primește o scrisoare din «Regina» —Canada—America de Nord, semnată de Nicolae Surdea, Ilie Băucescul și Costea Gheorghe, în calitate de reprezentanți ai creștinilor români ortodoxi, în număr de 30 familii, așezați în acea localitate de peste ocean, prin care scrisoare, se roagă cu căldură și mare stăruință ca, Inalta Chiriarchie a Moldovei și Sucevei, să se milostivească a le trimite un preot român ortodox, care să'i îngrijască cu cele religioase ale credinței lor strămoșești.

Inalta Chiriarchie, primind cu bucurie dorința acestor creștini, și deferind la cererea lor cu grăbire, prin Inaltul A-

postil pus pe scrisoarea în cestiune, a însărcinat pe șeful cancelariei Metropolitane—să dea vorbă, de urgență, printre clerici și pe la sfintele monastiri din păzita de Dumnezeu Eparhie a Moldovei și Sucevei, pentru a se găsi un preot care ar primi să se ducă în «Regina» spre a îndeplini dorința legitimă a creștinilor români de acolo.

Spre rezultat acestei înștiințări, Protosinghelul Evghenie Ungureanu, din sfânta mănăstire Neamțu Secu, județul Neamțu, în ziua de 28 Decembrie 1902, prezintă suplica sa, prin care se roagă a fi trimis preot misionar în «Regina».

Inalta Chiriarchie, aprobând cererea acestui protosinghel, prin apostilul aplicat pe suplica sa, a însărcinat pe șeful Cancelariei Metropolitane să încunoștiințeze despre aceasta pe reprezentanții creștinilor din Regina cari vor suporta și cheltuețele de transport a numitului Protosinghel.

În ziua de 30 Dec. îndeplinându-se acest ordin și la 24 Februarie 1903 primindu-se răspuns de mare mulțumire către Inalta Chiriarchie, din partea Creștinilor Canadieni, pentru părinteasca îngrijire și grabnica satisfacere a cererii lor — în aceiași zi — de 24 Februarie s'a telegrafiat Prea Sfințitului stareț al sfintei mănăstiri Neamțu Secu, să trimită la sfânta Mitropolie, pe protosinghelul Evghenie Ungureanu, pregătit pentru plecare la Canada unde creștinii îl așteaptă de sfintele Paști.

Ast-fel fiind întocmite lucrurile pentru satisfacerea cererii creștinilor canadieni, la 27 Februarie 1903, s'a adus cazul la cunoștința D-lui Prim Ministru și Președinte consiliului de Miniștri de atunei D. A. Sturdza și D-lui Ministru de Culte și Instrucțiune Spiru Haret, cu rugăciune de a se da pentru serviciul Divin un rând de cărți de ritual cu litere latine; iar la 6 Martie acel an, hirotosind Arhimandrit și duhovnic pe protosinghelul Evghenie Ungureanu și întărindu-l prin cărți chiriarchiale de preot al Bisericii duhovnicești din Regina, ținutul Asiniboia din Canada-America de Nord, pentru plecarea lui, s'a adus și la cunoștința D-lui Ministru de Externe.

Cu această ocaziune, s'a încredințat arhimandritului Evghenie Ungureanu, din partea Inaltei chiriarchii, o carte Pastorală, bogată în povățuiri și învățături chiriarchicești către creștinii din Canada.

De asemenea s'a încredințat acestui Arhimandrit cu

anume inventar toate obiectele și vesmintele sacre trebuitoare Cultului Divin—obiecte luate de la desființata biserică «Dancu» din Iași.

Tot odată i s'a încredințat și suma de 1000 lei colectată de la D-nii Senatori, prin d. Dr. Petrini Paul Senator și depusă cu anume suplică, la cancelaria Metropolitană de cătră D. Dr. Dragomir Demetrescu Profesor Universitar și Senator.

Pentru care act lăudabil și creștinesc Inalta Chiriarchie a adus mulțumiri publice D-lor Senatori ai Regatului Român, prin Monitorul Oficial și prin Revista Sfântului Sinod.

După plecarea și așezarea acestui Arhimandrit la «Regina» Inalta Chiriarchie, la 27 Maiu 1903, a mijlocit la Onor. Minister al Cultelor și Instrucțiunii să prevadă în bugetul respectiv, o subvențiune pentru întreținerea acestei biserici și să o declare parohie română înființată în «Regina Assa» Canada—America de Nord—.

La această mijlocire, Onor Minister al Cultelor și Instrucțiunii, în ziua de 1 August 1903 a răspuns că a ordonanțat suma de 500 lei, ca subvențiune acordată preotului român din Canada și că a prevăzut în buget înființarea acestei parohii.

Stabilit, Arhimandritul Evghenie Ungureanu în «Regina» potrivit sfaturilor și îndemnărilor ce i s'a dat de Inalta Chiriarchie a Moldovei a și început clădirea unei biserici române în acea localitate și la 27 Mai 1903, face cunoscut Inaltei Chiriarii că a sfințit Biserica sub patronul Sfântului Ierarh Nicolae.

La 17/30 August același an, creștinii din Regina, prin scrisoare respectuoasă, aduc prinosul lor de laude și călduroase mulțumiri Inaltului Ierarh al Moldovei și Sucevei, D. D. Dr. Partheniu S. Clinceni, carele în marea înțelepciune, multa milostivire și dragostea nețărmurită ce are cătră biserică și cătră adevărații Ei închinători, au avut deosebita purtare de grijă de a le da preot și a înființa și acolo peste ocean o biserică Română, spre marea cinste și lauda neamului Românesc.

Ast-fel formându-se în Regina, parohie română cu biserica sf. Ierarh Nicolae, îngrijitorul bisericeii, prin raportul său din 19 Aprilie 1904 face cunoscut Inaltei Chiriarii, că pentru administrarea acestei parohii, conform

legilor și regulamentelor respective din Regatul Român, s'a ales Epitropi, D-nii: Ilie Bâncescu, Nicolae Zora, N. Th. Surdea și Alex. Ursache și s'au constituit Epitropia bisericii sub președinția P. Cuv. Sale Arhimandritului Evghenie Ungureanu.

Inalta Chiriarchie, confirmând la 19 Martie 1904 pe acești Epitropi, prin anume decrete tot atunci a făcut cunoscut și Onor Minister al Cultelor și Instrucțiunii alegerea și confirmarea acestor membri Epitropi ai parohiei din Regina.

La 20 Iulie același an, îngrijitorul zisei biserici înaintează inventarul întocmit de avutul bisericii spre vizare, care inventar vizându-se, s'a înaintat întocmai copie de pe El și Onor. Minister al Cultelor.

La 10 Februarie 1905, Ingrijitorul bisericii din Regina, face cunoscut că a întărit Documentele locului pe care s'a clădit biserica Română din «Regina» și casa parohială pe numele I. P. S. S. Mitropolit Moldovei D. D. Dr. Partheniu S. Clinceni și la 15/28 Februarie acel an înaintează aceste Documente Inaltei Chiriarii, cari s'au încredințat de I. P. S. Sa D-lui Ministru de Culte M. Vlădescu spre studiere.

Intre acestea, Arhimandritul Evghenie Ungureanu, îngrijitorul bisericii din «Regina Assa» la 27 11 Dech. 1905 face cunoscut Inaltei Chiriarii, că alți creștini Ortodoxi-Români, din America ținutul «Nord Dokota, localitatea «Velva» cari sunt la o depărtare de 307 mile Engleze de «Regina»—cale de 3 zile de drum cu trăsura, s'au rugat de sf. sa să-i caute cu cele religioase—ceia ce a și făcut ducându-se acolo.

Inalta Chiriarchie, la 17 Ianuarie 1905, a adus cazul la cunoștința Onor. Minister al Cultelor și Instrucțiunii; iar tabloul de creștini cărora s'au făcut oficii religioase, s'a publicat prin Revista sfântului Sinod.

Acești creștini, prin scrisoarea din 5 18 Iulie 1905, aducând călduroase mulțumiri Inaltei Chiriarii pentru părinteasca îngrijire ce a avut de a îngădui preotului din «Regina» să-i caute la trebuințele religioase, se roagă a li se da un preot cari să stea în localitate, aflându-se la mare depărtare de «Regina» și fiind în număr de 40 familii—150 suflete.

Inalt prea sfințitul Metropolit, comunicând cererea acestor creștini sfântului Sinod în ședința din 17 Oct. 1905, la 15 Noembrie acel an, încuviințează cererea Ierodiaconului Benedict Iliescu, din sfânta monastire Neamțu Secu, și îl hirotonisește preot-confesor, conferindu-i și rangul de Protosinghel, pe seama bisericii Duhovnicești din Nord Dokota, îl confirmă prin Carte Chiriarhică recomandatoare către creștinii respectivi.

Iar la 20 Noembrie acel an, aduce cazul la cunoștința D-lui Prim Ministru și Președinte consiliului de Miniștri G. Gr. Cantacuzino, precum și D-lui Ministru de Culte, cu rugăciune a înlesni cheltuelile de călătorie a acestui Protosinghel până la Nord Dokota-America.

La această mijlocire D. Ministru de Culte, răspunde cu data de 26 Noembrie 1905 că a ordonat suma de 1000 lei, pentru transportul Arh. Evghenie Ungureanu care venise și El în țară, și Protosinghelul Benedict Iliescu.

Iar D. Prim Ministru, răspunde Inaltei Chiriarhii, prin adresa următoare:

Inalt Prea Sfințite Părinte.

«Cu deosebită mulțumire sufletească am citit scrisoarea
«Inalt Prea Sfinției Voastre prin care îmi faceți cunoscută
«hotărârea ce ați luat de a trimite pe cuviosul protosin-
«ghel și Duhovnic Benedict Iliescu, pentru a lucra toate
«cele ale preoției între creștinii din N. Dokota N. America.

«Fără îndoială că voința lui Dumnezeu celui atot pu-
«ternic a fost ca cei din neamul românesc să ducă în
«acele depărtate ținuturi de peste ocean numele neamului
«nostru și sfânta credință cea drept măritoare de răsărit.

«Cu toate acestea, atât ca bun creștin, cât și ca ro-
«mân, nu găsesc cuvinte prin care să relev ezidestul a-
«cest fapt al Inalt Prea Sfinției Voastre, prea plăcut bi-
«sericeii noastre naționale și care va umple de mulțumire
«sufletească pe creștinii Dokoteni și va mări gloria nea-
«mului românesc.

«Rog pe Inalt Prea Sfinția Voastră să bine voiască a
«primi expresiunea sentimentelor mele de profund respect
«și de Inaltă considerațiune.

Președinte Consiliului (ss) *G. Gr. Cantacuzino.*

Ast-fel înființata biserică Română din Nord Dokota P. O. Velva-Canada-America, la 6 Februarie 1906, îngrijitorul ei, Protosinghelul Benedict Iliescu, face cunoscut Inaltei Chiriarhii alegerea de membri. Epitropi în persoana D-lor: Gherasim Tărăță, Anton Băileanu, Teodor Păline și Ștefan Bănilivici, cari s'au și confirmat prin decrete chiriarhale și la 2 Martie s'a adus la cunoștința Onor. Minister al Cultelor această alegere și confirmare de Epitropi ai bisericei din N. Dokota.

La 20 Febr. 1906 s'a mijlocit de I. Chiriarhie la Ministerul Cultelor să procure și pentru această biserică sfintele vase și toate obiectele și vesmintele sacre trebuitoare cultului.

La această mijlocire Onor Minister a răspuns la 28 Febr. că va prevedea creditul necesar pentru satisfacerea cererii.

Prin art. 57 din legea clerului mirean și seminariilor, promulgată la 25 Februarie 1906, Bisericile, capelele române din străinătate, trecând sub chiriarhia Ungro-Vlahiei, Biserica din Nord Dokota nu a fost recunoscută de parohie și nici subvenționată până când prin Inaltul Decret Regal No. 3064 de la 27 Iulie 1907, abrogându-se art. 57 din legea clerului mirean și trecând aceste biserici tot sub nemijlocita și canonică chiriarhie Bisericească a Moldovei și Sucevei—, Inalta Chiriarhie, mijlocind la Onor. Minister al Cultelor și Instrucțiunii ca să recunoască de parohie și biserica înființată în N. Dokota, și să-i acorde subvențiunea cuvenită.

Onor Minister al Cultelor, răspunde la 20 Noembrie 1907 că a prevăzut subvențiunea necesară pentru această parohie și a trimis-o îngrijitorului respectiv.

*

Tot cu privire la aceste biserici și la altele ce urmează a se mai înființa sunt și următoarele acte:

1) Scrisoarea locuitorilor din Districtul Mose-Jaw, provincia Saskacewau din 28 10 Octombrie 1907 adresată Sfintei Mitropolii a Moldovei, în cuprinderea următoare:

Inalt Prea Sfințite și mult milostive Stăpâne,

Subsemnații mai jos foști locuitori în comuna Saraiu, plasa Hârșova, Județul Constanța, provincia Dobrogea și acuma soarta norocului ne-au aruncat tocmai peste Oceanul Atlantic și suntem în Canada, așezați în Districtul Mose-Jaw, provincia Saskacevau, suntem în număr de două-zeci și cinci de familii, cu un număr de 130 suflete, cădem cu lacrimi la apostoleștile Inalt Prea Sfinției Voastre picioare și cu mare rugăminte îndrăznim pentru că ne-ați fost și în Dobrogea Capul religiunii creștine Ortodoxe, acuma dacă bunul Dumnezeu, au voit de am ajuns în aceste depărtate locuri, voim tot cu ajutorul bunului Dumnezeu, să ne ținem cât vom putea religiunea în care ne-am născut, făcând progres neamului creștinesc și aicea peste Ocean, venim cu genunchele plecate și cu lacrimi în ochi, a Vă rugă să Vă milostiviți spre noi și a ne trimită și nouă un preot ortodox pentru al aveă între noi și să ne conducă pe calea legeri, comform Bisericii noastre ortodoxe de Răsărit, după cum am apucat dela strămoșii noștri, noi suntem veniți în această țară din luna Martie a. c.; am venit până la Regina Sask auzind că este Biserică Românească, adevărat că am găsit Biserică frumoasă și preot foarte îndatoritor, ne-am bucurat tare mult că și în o depărtată țară ca aceasta, s'au găsit limba și dulcele graiu românesc, dar acuma ne-am luat pământuri și ne-au căzut tare departe, venim până la Regina 2 zile cu trăsura și o zi cu trenul și ne este tare peste mână, noi voim cu ajutorul bunului Dumnezeu să ne clădim o sfântă Biserică Ortodoxă de Răsărit și credem că la sfințirea locului și începutul sfintei Biserici să poftim pe părintele Arhimandrit din Regina. Umiliți Vă rugăm Inalt Prea Sfințite Stăpâne a nu ne dă uitărei și a luă în de bine această a noastră cerere, și a nu ne lăsă părăsiți pe noi acestea oi deplasate de a lor staul, noi Inalt Prea Sfințite și mult milostive Stăpâne, plătim călătoria preotului până aicea la noi, Vă rugăm, ca răspunsul favorabil, care ni-l veți trimite, să fie pe adresa preotului Evghenie Arhimandrit în Regina Sask Canada America p-o-Bot 299.

Rugăm cu căldură pe înduratul Dumnezeu să Vă dea

putere împreună cu ani mulți, pentru conducerea oilor celor cuvântătoare la calea mântuirii.

Supuși ascultători creștini ortodoxi.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne, noi ne oferim că plătim preotului anual 1500 de lei românești plus celelalte serviri ce ne va face vor fi plătite.

Noi locuitorii suntem familiați.

(ss) Petrea B. Tatoi. Constantin G. Mihai, Constantin Stoian, I. N. Moldoveanu, Iamardi Adamache, Ștefan Ion, I. Munteanu, N. Maga, T. Ștefan, Gh. Badea, Ioniță Badea, Șerban Radu, Ioan Ivan, Marin Mihalcea, Ghiță Maga, Andrei Chiru, Niță Ciocia, Anghel Cojocariu, Ghiță Sasu, Petrea Antohi, N. Olteanu, Constantin Neculescu, Neagu Adamache, Șerban Alecu. Cristache Ionescu, N. Căpăținoi etc.

2) Scrisoarea locuitorilor din localitatea Dysart-Sask, pendinte de capitala Regina Sask din 6 19 Noembrie 1907 în cuprinderea următoare:

Inalt Prea Sfințite și mult milostive Stăpâne,

Cu multă plecăciune cădem la apostoleștile Inalt Prea Sfinției Voastre picioare, supunându-Vă cunoștinței următoarele: Noi suntem un număr de 85 familii românești, așezate în localitatea Dysart Sask, pendinte de capitala Regina Sask, cu povața preotului nostru Arhimandritul Evghenie Ungureanu, ne am clădit o sfântă Biserică cu hramul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe și o am și sfințit după cum să vede prin raportul prea cuviosului nostru preot, înaintat Inalt Prea Sfinției Voastre; venim cu genuchele plecate și cu bună înțelegere a parintelui Arhimandrit Evghenie din Regina și Vă rugăm cu mult respect a ne trimite și nouă un preot ortodox, pentru al aveă totdeauna între noi, fiindcă în popor să întâmplă multe și preotul care îl avem este tare departe, deși ne face toate serviciile cerute, totul este tare greu, distanța dela Regina până la noi este de 62 mile engleze, preotul adevărat are trăsură cu cai dar sunt timpuri răle, care îl împedcă de multe ori de a ne vizită, trenul este prea scump și nu putem să'l plătim totdeauna că suntem și noi lipsiți, noi ne oferim să plătim preotului 1000 de franci românești pe an plus întreținerea—serviciurile care ni le

va face toate vor fi plătite, de aceea Vă rugăm cu lacrimi Inalt Prea Sfințite Stăpâne a nu ne lăsa părăsiți pe noi acestea oi deplăstate de a lor staul.

Răspunsul favorabil ce ați binevoi a ne trimite să fie adresat: Preotul Arhimandrit Evghenie Regina Sask-Canada America.

post officit Bot 299.

Rămânem plecați creștini ortodoxi.

Epitropi (ss) *Neculai Corchiș, Iosaf Păun, Vasile Stan, Constantin Dombor.*

3) Adresa Inaltei Chiriarchii a Moldovei și Sucevei, către Domnul Ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice:

Domnule Ministru,

Un număr de 85 familii de creștini Ortodoxi, așezați de mai mult timp în localitatea Dysart Sask pendinte de Regina Sask din Canada-America, și alt număr de 130 creștini din Districtul Mose Jaw, provincia Saskacevau prin suplicile înregistrate la No. 2025 și 2089 a. c., arătând cei întâi, că și-au clădit biserică nouă și a sfințit'o cu hramul sf. Mare Martir Gheorghe, se roagă a li se trimite preoți pentru ai căută cu cele religioase în religiunea Bisericeii noastre Ortodoxe de Răsărit.

Noi, luând în deaproape privire cererea stăruitoare a acestor creștini înstrăinați prin acele locuri depărtate și năzuința lor călduroasă de a'și păstră religiunea strămoșească și a rămâneă fii credincioși ai Bisericeii noastre Ortodoxă Română de Răsărit, Vom aviză spre a le trimite preoții ceruți de ei, dar vă rugăm respectuos și pe Domnia Voastră, să binevoiți a prevedea în begetul respectiv subvențiunea cuvenită pentru înființarea acestor două parohii Române Ortodoxe în localitățile mai sus arătate.

(ss) **Parthenie Metropolit Moldovei Sucevei.**

Șef Cancelar (ss) *Econ. St. Ionescu*

De asemenea publicăm copie dupe raportul Ingrijitorului Bisericeii Române Ortodoxe din Savaer America de Nord din 18 Decembrie 1907.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Cu cel mai profund respect vin a pune la cunoștința Inalt Prea Sfinției Voastre, că cu ajutorul lui Dumnezeu după multe efortări am reușit și am luat contractul pentru pământul bisericii în stăpânire, mai cu timpul îl voi înainta Sfintei Metropolii, am plătit asigurarea pentru 3500 dolari, care fac 17,500 lei, costul bisericii și casei parohiale.

Smerit servitor,

Protosincol (ss) *Benedict Iliescu.*

* *
* *

Publicăm asemenea circulara Prea Sfințitului Episcop al Dunărei de Jos către Prea Cucernicii Protoierei din Eparhia Prea Sfinției Sale.

Prea cucernice părinte,

Este timpul când, mai mult ca altă dată, ni se impune datoria ca să lucrăm din răspuțeri, pentru luminarea poporului nostru și îndrumarea lui pe o cale mai bună. Aceasta fiind preocuparea de căpetenie a tuturilor oamenilor noștri de Stat, de a face din poporul nostru, un popor mulțumit și fericit, ne dă măsura după care și noi slujitorii bisericești, să lucrăm în aceeași direcțiune și pentru acelaș scop. Și dacă ne dăm seama despre mijloacele ce avem la îndemână pentru a lucra în îndeplinirea scopului amintit, de sigur că ele sunt multe, căci: însăși viața regulată omenească cu ale ei cerințe, trebuie să se conducă după învățăturile și povețele Bisericii, împărtășite poporului prin preoții ei.

Plecând de la aceste îndatoriri, cari trebuie să ne preocupe pe toți și în vederea sfințelor sărbători: Nașterea și Botezul Domnului nostru Iisus Hristos, precum și începutul noului an, credem de a Noastră datorie ca să atragem deosebita luare aminte a tuturilor preoților din această de Dumnezeu păzită Eparhie, ca în chip cât mai priceput și cu toată stăruința, să învețe și să sfătuiască pe poporeni lor, pentru îndeplinirea cu bine a rostului vieții omenești, după învățatura creștină.

Prea cucernice părinte,

Vă este cunoscut că nimeni dintre slujbașii țării, n'au ocazia de a cunoaște mai de aproape viața poporului nostru, ca preotul. El știe apucăturile cele bune ca și pe cele rele ale poporului. El este obligat a cunoaște toate patimile cari slăbesc viața poporului nostru: căci, dacă preoții nu cunosc bunurile și relele poporului pe care 'l păstoresc, apoi atunci, sunt în nepricere și în neputință de a lecuî ranele sufletești ai căror tămăduitori firești sunt. Așa fiind, lesne să înțelege cât de mare însemnătate are preotul în popor și cât de mare bine poate să aducă societății și statului, când el singur, este pătruns de chemarea lui preotească și când și ceilalți factori sociali 'i recunosc și 'i dau ajutor, pentru îndeplinirea acestui mare rol.

De la vrednicia preotului ca păstor, atârnă în mare parte buna sau reaua stare a poporului încredințat conducerii lui. Exemple despre aceasta putem aduce destule. Pentru moment însă, nu mă gândesc ca să caut pricinile din care a început a slăbi dragostea poporului pentru Biserică. Aceasta fiind una dintre cestiunile cele mai grave care trebuie să ne pue pe gânduri, ea, trebuie foarte de aproape examinată și luate măsurile ce să cuvin, căci altfel stăm rău. De o cam dată mă gândesc la țaran și la preotul de la țară, unde să păstrează încă frumosul obicei de cătră popor, de a aștepta și de a primi cu evlavie pe preotul satului în casă, de ajunul Botezului și Nașterii Domnului, precum și la începutul fiecărei luni din an. În orașe acest din urmă obicei, adică: primirea preotului cu botezu la începutul lunii, a degenerat mai în totul — cauzele le cunoaștem, însă, nu este locul de a le spune aci — rămâne a ne gândi și a lua măsuri, căci nu este bine ca actele sfințite, să fie tratate cu o vădită vinovăție, de către acei cari sunt chemați a le îndeplini.

Frumosul obicei ca la începutul fiecărei luni, preotul satului să umble cu botezul pe la casele sătenilor, trebuie păstrat ca o amintire frumoasă, rămasă din moși-strămoși. Și pentru un preot priceput și cu dor de inimă pentru binele și înaintarea poporenilor lui, obiceiul acesta trebuie înțeles în așa fel, ca preotul ca părinte, voitor de tot bi-

nele fiilor lui, să aibă ocazia de a merge în persoană ca să-și vadă pe enoriașii lui, la căminurile lor, cu copiii și întreaga lor gospodărie, de dousprezece ori într'un an, cel puțin. Acest vechiu obicei, obligă pe preot de a-și îndeplini o frumoasă datorie duhovnicească; pe femeia țărăncă o îndeamnă de a-și scutura casa, a-și spăla și primeni copiii, iară pe gospodarul țaran, îl silește a-și curăți vitele, grajdul, curtea și în sfârșit a face orândueală și curățenie în întreaga gospodărie; aceasta să face până și de către cel din urmă țaran.

Dacă numai atât ar fi folosul pentru gospodăria țărănească, din motivul vizitei pastorale a preotului pe la casa țaranului și tot ar însemnă ceva. Când însă preotul își va da bine seama despre rostul vizitelor sale pastorale, atunci, de sigur că importanța acestor vizite va fi și mai mare.

Rămâne la înțelepciunea, la chibzuința și la priceperea preotului, ca prin aceste vizite să urmărească un îndoit scop pentru folosul țaranului.

Preotul, trebuie să explice, că prin stropirea casei cu apa sfințită la începutul fiecărei luni, însemnează că casa creștinului, este o locuință sfințită, care trebuie ferită de toate relele; pentru ca și viața acelor ce locuiesc în acea casă, trebuie să fie o viață curată, ferită de gânduri rele, de vorbe deșarte și de fapte urâte, care toate pângăresc curățenia vieții creștine și atrag după ele boale și nenorociri.

În așa fel să explice preotul poporului dela țară, scopul pentru care la începutul fiecărei luni, el este obligat de chemarea sa preoțească, pentru a merge ca să stropască cu apă sfințită casa și întreaga gospodărie țărănească.

În ce privește al doilea scop pe care trebuie să-l aibă în vedere preotul atunci când merge cu botezul pe la casele țaranilor, trebuie să fie acela adică: de a învăța și lumina familia țărănească, pentru formarea unei gospodării mai bune, cu o muncă mai rodnică din care cu mai multă înleznire și cu mai mult folos, să-și câștige hrana zilnică și să-și asigure o viață mai tihnită și mai fericită, ca cea de azi.

Cine nu știe că reaua stare în care se găsește țaranul

nostru, se datorește în mare parte, nepriecerei și nepregătirei lui, pentru a face față, nevoilor de astăzi? Și, dacă viața țăranului nostru, este sbuciumată și sănătatea lui este șubredă, aceasta provine din pricina boalelor care-i istovesc puterea de muncă și lipsa de o convingere religioasă, din care să răsară o viață mai îngrijită și mai temeinică.

Preotul cu dor și cu iubire pentru poporul lui trebuie ca atunci, când merge în casa și în gospodăria țăranului, să facă o adevărată vizită păstorală — sanitară și igienică. Să observe cu luare aminte starea de curățenie a casei și condițiunile igienice. Să observe foarte de aproape starea de curățenie și de sănătate a copiilor și având în vedere vârsta lor, să se intereseze dacă merg sau nu la școală; iar pe cei ce au terminat școala satului să-i îndemne să meargă la o școală de meserii, ca astfel să se deprindă la un meșteșug. Preotul, să nu treacă cu vederea de a se interesă foarte de aproape despre starea economică a țăranului; căci, dela aceasta, atârnă în mare parte și starea morală.

De aceea se va interesă despre starea vitelor de muncă și de hrană, precum și despre condițiunile de curățenie și de nutrirea lor.

Se va interesă și va învăța pe țăran modul de o muncă sistematică a holdelor, explicându-le că folosul pământului, nu atârnă dela lungimea holdelor, cât dela priceperea de o muncă bună și sistematică și dela îngrășatul lor. Nu e destul ca țăranul să muncească, ci trebuie învățat, cum să trăească, cum să muncească și cum să-și chivernisească folosul muncii sale; de aceea preotul va stăruii și va îndemna pe fiecare țăran, pentru a-și forma un mic capital la Banca satului.

În sfârșit, preotul, prin cuvântări în biserică și sfaturi pe la casele țăranilor, sau în cercul cultural și în școale de adulți, să îndemne pe țărani, să fie cinstiți și harnici ca prin muncă cinstită, să-și câștige cele trebuincioase pentru trai. Să se ferească de patimi ca: beția și lenea cari îi slăbesc mintea și trupul și să nu râvnească la averea altuia.

Să se silească a întrebuiți cu folos timpul, lucrând neconținut pentru câștigarea mijloacelor de trai, spre a

putea avea toate cu îndestulare, pentru sine și pentru a îndulci și pe săraci.

Aceste învățăminte, să le facă preotul cu cea mai mare bună-voință și fără preget, în totdeauna și în tot locul, ca astfel încet și treptat, dar mereu înainte, să vedem pe țăranul român, care este temelie țării, mergând neconținut pe calea binelui.

Grija pentru îmbunătățirea stării morale și materiale a țăranului nostru, să ne pătrundă în așa fel, ca cu toții să muncim pentru ridicarea lui, căci aceasta este cea mai mare și unica garanție, pentru trăinicia morală și socială a neamului nostru românesc.

Impărtășind ale Noastre bine-cuvântări și urări de sfințele sărbători și anul Nou p. c. voastre și tuturor preoților din acel județ, avem siguranța că veți îndeplini cu stăruință îndatoririle ce vi se impun de poziția și chemarea preoțească.

Episcop, Pimen al Dunărei de Jos.

*
* *

Primum dela Casa Bisericii spre publicare Mișcarea ce a avut loc în personalul Clerical din țară în decursul luni Octombrie și Decembrie 1907.

Mișcarea făcută în Personalul Clerical pe luna Octombrie 1907

N U M I R I

1. Pr. Stoicescu Alexandru se numește pe ziua 1 Octombrie a. c. paroh al parohiei Dragosloveni, jud. Râmnicu-Sărat.

2. Pr. Mănescu Mihail se numește pe ziua 1 Octombrie a. c. paroh al parohiei Valea Lupului, jud. Buzău.

3. Pr. Iordache Dumitrescu, supranumerar la biserica parohială Manu Cavafu din București, se numește pe ziua de 1 Octombrie a. c. paroh la aceeași parohie.

4. Pr. Marin Dumitrescu se numește preot ajutător la biserica parohială Sf. Nicolae din urbea Călărași.

5. Pr. nou hirotonit Gh. N. Stroian se numește pe ziua de 1 Octombrie a. c. paroh al parohiei Prislopu jud. Muscel.

6. Pr. nou hirotonit D. I. Popescu se numește pe ziua de 1 Octombrie a. c. paroh al parohiei Belitori, jud. Teleorman

7. Pr. nou hirotonit Nicolae V. Furnică se numește pe ziua de 1 Octombrie a. c. paroh al parohiei Urziceni, jud. Ialomița.

8. Nou hirotonitul diacon Davidescu Ion se numește pe ziua de 1 Octombrie a. c. diacon la Monastirea Rătești, jud. Buzău.

9. Pr. Marin Mănescu supranumerar la parohia Slatioara, jud. Romanați, este numit pe ziua de 1 Octombrie a. c. paroh al parohiei Găneasa, acelaș județ.

10. Pr. Radu Sorescu supranumerar la parohia Râsuceni, Vlașca, se numește paroh la parohia Rușii lui Asan din jud. Vlașca, pe ziua de 1 Octombrie a. c.

11. Nou hirotonitul în preot Gh. I. Popescu se numește paroh al bisericii parohiale Calopăru din jud. Doljii, pe ziua de 1 Octombrie a. c.

12. Pr. Gh. Ionescu supranumerar în parohia Cuca se numește pe ziua de 1 Octombrie a. c. paroh la parohia Lăunele-de-sus, acelaș județ.

13. Nou hirotonitul în preot Teodor I. Simedrea se numește paroh al bisericii parohiale Prunaru din jud. Vlașca pe ziua de 15 Octombrie a. c.

14. Nou hirotonit în preot C. Diacon Emanoil C. Mărculescu se numește paroh al vacantei parohii cu hramul Sf. Treime din urbea Corabia, pe ziua de 15 Octombrie a. c.

15. Pr. Mirodotu S. Tache parohul bisericii parohiale Sf. Impărați din Alexandria se numește preot supranumerar tot în această parohie, pe ziua de 15 Octombrie a. c., în locul preotului supranumerar din această parohie Mirodot Albulescu Marin avansat paroh în locul Cucerniciei-sale.

16. Pr. V. Stroescu fost paroh al parohiei Horgești, jud. Bacău, se numește în mod provizoriu paroh al parohiei Sărdarul din jud. Covurlui, pe ziua de 15 Octombrie a. c.

17. Nou hirotonitul în preot, diaconul Mihail Călugăreanu de la Sf. Monastire Agafton, se numește pe ziua de 15 Octombrie a. c. paroh al parohiei Prăjani din județul Botoșani în locul vacant.

18. Pr. Nicolae Dăescu supranumerar în parohia Sireneasa din județul Vâlcea se numește paroh al acelei parohii pe ziua de 1 Octombrie a. c.

19. Pr. Dumitrescu Mihail supranumerar la biserica parohială Sf. Visarion din Capitală, se numește paroh al acelei parohii pe ziua de 1 Noiembrie a. c. în locul vacant prin decesul preotului paroh.

TRANSFERĂRI

1. Pr. Borcea Gheorghe supranumerar la parohia Cea-căru, jud. Brăila, se transferă pe ziua de 1 Octombrie a. c. în aceeaș calitate la parohia Viziru-de-jos.

2. Pr. D. Herăscu supranumerar la parohia Dăești, jud. Argeș se transferă pe ziua de 1 Iulie a. c. ca preot la biserica schitului Berislăvești, acelaș județ.

3. Pr. N. S. Grigorescu paroh la biserica parohială Rușii lui Asan din județul Vlașca, se transferă la vacanta parohie Selaru, acelaș județ, pe ziua de 1 Octombrie a. c., ca paroh.

4. Pr. Gh. Ionescu parohul parohiei Oțelești din județul Bacău se transferă la vacanta parohie Caracalău, acelaș județ, pe ziua de 15 Octombrie a. c.

5. Pr. Gh. Ionescu supranumerar la parohia Hotaru din județul Ilfov, se transferă la parohia Stupinele, acelaș județ, tot ca supranumerar, pe ziua de 15 Octombrie a. c.

6. Pr. Ioan Paunin parohul parohiei Predești, jud. Dolju, se transferă pe ziua de 1 Octombrie a. c. la vacanta parohie Filiași, acelaș județ, tot în calitatea de paroh.

7. Pr. Gh. Nițu parohul parohiei Țepoia din județul Tecuci se transferă pe ziua de 1 Octombrie a. c. la vacanta parohie Borșani din județul Putna.

8. Pr. Emanoil Bogatu parohul parohiei Sărdaru din județul Covurlui se transferă pe ziua de 15 Octombrie a. c. la parohia Satu Berești, acelaș județ, devenită vacantă prin demisiunea titularului.

9. Pr. Teodor Prisăceanu actualul paroh al parohiei Uda-Paciurea din județul Teleorman, se transferă pe ziua de 15 Octombrie a. c. la vacanta parohie Slobozia-Mândra din acelaș județ.

10. Pr. Panaitescu Ioan supranumerar la biserica parohială cu hramul «Toți Sfinții» din urbea Râmnicu-Vâl-

cea se transferă în aceeaș calitate la biserica filială cu hramul Cuvioasa Paraschiva din aceeaș parohie pe ziua de 1 Aprilie 1908.

PUȘI IN DISPONIBILITATE

1. Pr. C. Marinescu parohul parohiei Preajba Malu Mare, comuna Preajba din județul Doljiu, se pune în disponibilitate pe ziua de 15 Octombrie a. c. pentru că nu s'a mutat în parohie.

2. Pr. N. Amărăscu parohul parohiei Velești, comuna Velești din județul Doljiu, se pune în disponibilitate pe ziua de 1 Octombrie a. c. pentru că nu s'a mutat în parohie.

3. Pr. Ioan Negoescu parohul parohiei Comanea din județul Romanați, se pune în disponibilitate pe ziua de 1 Octombrie a. c. pentru că nu s'a mutat în parohie.

PUȘI IN RETRAGERE DIN OFICIU

1. Pr. Marin Penov parohul parohiei Ciamurli-de-sus din județul Tulcea, se pune în retragere din oficiu pe ziua de 1 Octombrie a. c.

2. Pr. N. Dragomirescu parohul parohiei Osica-de-sus, jud. Romanați, se pune în retragere din oficiu pe ziua de 1 Noembrie a. c.

DEMISIONAȚI

1. Pr. Economu St. Bogatu, parohul parohiei Satu Berești din județul Covurlui, a demisionat de la această parohie pe ziua de 15 Octombrie a. c.

DECESE

1. Pr. Ioan Capeleanu parohul parohiei Târgu-Horez, jud. Vâlcea, a decedat în ziua de 10 Septembrie a. c.

2. Pr. C. Popescu supranumerar la parohia Rotărești a decedat în ziua de 23 Septembrie a. c.

3. Pr. St. Popescu parohul parohiei Plopșoru, jud. Gorjiu, a decedat în ziua de 1 Septembrie a. c.

4. Pr. Georgescu Teodor parohul parohiei Pazarlia din județul Constanța, a decedat în ziua de 23 Septembrie a. c.

5. Pr. St. Gavrilesco parohul parohiei Caraculău din județul Bacău, a decedat în ziua de 30 Septembrie a. c.

6. Pr. Gh. Glogoveanu supranumerar la parohia Glogova din județul Mehedinți, a decedat în ziua de 14 Septembrie a. c.

7. Pr. Pantelimon Dimitrie parohul parohiei Adamești din județul Teleorman, a decedat în ziua de 22 Septembrie a. c.

8. Pr. Petre Ionescu parohul parohiei Sirineasa din județul Vâlcea, a decedat în ziua de 30 Septembrie a. c.

9. Pr. Vasile Ștefănescu supranumerar în parohia Bălțițești din județul Neamțu, a decedat în ziua de 4 Octombrie a. c.

10. Pr. Ioan B. Protopopescu parohul parohiei Visarion din Capitală, a decedat în ziua de 16 Octombrie a. c.

*

Mișcarea făcută în personalul bisericesc din țară pe luna Decembrie a. c.

NUMIRI

1. Preotul Ioan Popescu fost paroh la parohia Popânzălești, jud. Romanați, se numește paroh la parohia Câmpeni din acelaș județ, pe ziua de 15 Decembrie 1907;

2. Nou hirotonit în diacon Băncilă Leon se numește diacon pe seama bisericei catedrale Adormirea Maicei Domnului din urbea Fălticeni, pe ziua de 15 Decembrie 1907;

3. Nou hirotonit în preot Gheorghiu Gheorghe se numește paroh al parohiei Farcașu din județul Suceava, pe ziua de 15 Decembrie 1907;

4. Nou hirotonit în preot Mironescu Nicolae se numește paroh al parohiei Micșunești din județul Neamțu, pe ziua de 15 Decembrie 1907;

5. Nou hirotonit în preot Bălănescu Calistrat se numește paroh al parohiei Osica-de-jos din județul Romanați, pe ziua de 15 Decembrie 1907;

6. Pr. Ionescu Gh. fost paroh la desființata parohie Hamangiu, jud. Tulcea, se numește paroh la noua parohie Enichioi, acelaș județ, pe ziua de 1 Decembrie 1907;

7. Nou hirotonit în preot Popescu C. Al. se numește paroh al parohiei Năsturelul din județul Teleorman, pe ziua de 15 Decembrie 1907;

8. Nou hirotonit în preot Popescu N. Ion se numește

paroh al bisericii parohiale «Schitul Slobozia» din urbea Câmpina, pe ziua de 15 Decembre 1907;

9) Diaconul Busuioc C. de la biserica Sf. Ecaterina din Capitală, se cherotonește preot ajutător la biserica Sf. Visarion din Capitală, pe ziua de 15 Decembre 1907;

10. Nou hirotonitul în preot Mușetescu Gh. se numește paroh al parohiei Voroveni din județul Muscel, pe ziua de 1 Ianuarie 1908;

11. Pr. Voicu Ionescu supranumerar în parohia Ciocănești-Sârbi, jud. Ialomița, se numește paroh la parohia Rasa, acelaș județ, pe ziua de 1 Ianuarie 1908;

12. Nou hirotonitul în preot Vintilescu Traian se numește paroh pe seama bisericii parohiale Sf. Vineri-Nouă din Capitală, pe ziua de 15 Decembre 1907;

TRANSFERĂRI

1. Preotul Gavrilescu Gh. Ilie, parohul parohiei Murta, jud. Doljiu, se transferă în aceeaș calitate la parohia Preajba Malu Mare, acelaș județ, pe ziua de 1 Decembre 1907;

2. Pr. Sandovici Al. parohul parohiei Trestiana și preotul Sandovici Nicolae de la parohia Broscăuți, jud. Drohoi, se transferă unul în locul altuia, pe ziua de 1 Decembre 1907;

3. Pr. Paunin Gh., parohul parohiei Toiaga, com. Slăvuța, jud. Doljiu, se transferă pe ziua de 15 Decembre 1907, la parohia Predești, acelaș județ;

4. Pr. Th. Rugină, parohul parohiei Popricani, jud. Iași, se transferă la parohia Iacobeni, acelaș județ, pe ziua de 1 Ianuarie 1908;

5. Pr. Ceaușeanu Florea, parohul parohiei Lalosiu din județul Vâlcea, se transferă la parohia Făurești, acelaș județ, pe ziua de 1 Ianuarie 1908;

6. Pr. Slăvuțeanu Petre parohul parohiei Piscurile Sărdănești, jud. Gorjiu, se transferă la parohia Plopșoru, acelaș județ, pe ziua de 1 Ianuarie 1908;

7) Pr. Ștefan Pârvulescu parohul parohiei Seaca din județul Teleormam, se transferă la parohia Nenciulești, acelaș județ, pe ziua de 1 Ianuarie 1908;

8. Pr. Andrieș Apolon parohul bisericii parohiale Cu-

vioasa Paraschiva (Domnească) din urbea Tg. Frumos, se transferă pe ziua de 1 Ianuarie 1908 la biserica parohială Ziua Crucii din urbea Iași.

DEMISIONAȚI

1. Preotul Gavril Ionescu parohul parohiei Epureni din județul Iași, a demisionat pe ziua de 15 Decembre 1907, din cauză de boală, infirmitate și viață înaintată.

PUȘI ÎN DISPONIBILITATE

1. Preotul Pavel Georgescu parohul parohiei Zănoaga din județul Romanți, se pune în retragere din oficiu pe ziua de 1 Decembre 1907;

DECESE

1. Preotul Nicolae Georgescu parohul parohiei Rasa din județul Ialomița, a încetat din viață în ziua de 22 Noembre 1907;

2. Pr. Manta Nicolae, supranumerar în parohia Nedelea din județul Prahova, a încetat din viață în ziua de 1 Noembre 1907;

3. Pr. C. Stănescu, parohul parohiei Făurești din județul Vâlcea, a încetat din viață în ziua de 8 Decembre 1907;

4. Pr. supranumerar Gh. Ioniță din parohia Smirna, jud. Ialomița, a încetat din viață în ziua de 27 Noembre 1907;

5. Pr. supranumerar Ionescu C. Dumitru de la parohia Gogoșu, jud. Mehedinți, a încetat din viață în ziua de 25 Noembre 1907;

6. Pr. Marcu Vasilescu, parohul parohiei Petroiu din județul Ialomița, a încetat din viață în ziua de 12 Decembre 1907;

7. Pr. Nicolae Georgescu supranumerar în parohia Nă-măești, jud. Muscel, a încetat din viață în ziua de 9 Decembre 1907;

8. Pr. Al. Ionescu supranumerar în parohia Odaia din județul Teleorman, a încetat din viață în ziua de 14 Decembre 1907;

9. Pr. Nicolae Popescu supranumerar în parohia Urși din județul Vâlcea, a încetat din viață în ziua de 15 Decembrie 1907.

*
* *

Incendiu. În noaptea de 5—6 Ianuarie. a. c. s'a declarat un incendiu puternic în Sfânta Monastire Sinaia, pendinte de Eforia Spitalelor Civile, care a distrus camerele locuite de părinți monastirei. Pagubele se ridică la câteva mii de lei.

*

Proect de lege. Zilele acestea Dl. Ministru Cultelor și Instrucțiunii Publice a depus la Cameră proiectul de lege, pentru fabricarea lumânărilor de ceară, dupe care nu se pot vinde lumânări, fără marca fabricii.

Callistrat.

No. 1173
17 Ianuarie 1908

MINISTERUL CULTELOR ȘI INSTRUCȚIUNII

Administrația Casei Bisericii

—
PUBLICAȚIUNE

Preotul Ioan N. Popescu, parohul bisericii Schitul-Slobozia din urbea Câmpina, perzând cartea sa de preoție No. 7705 și Decretul de paroh No. 7705 din 17 Decembrie 1907, se publică spre cunoștință că aceste acte se declară anulate și fără valoare, în mâna oricui se vor afla.

BIBLIOGRAFIE.

1. *Povășuitoar în activitatea pastorală a Preotului* co-prinzând: instrucțiuni pastorale, principii disciplinare, sf. Ioan gură de aur despre preoție, organizațiunea bisericii noastre, explicațiunea organismului serviciului divin cu îndrumare la practica serviciului, indicațiuni de catihizare, formulare de corespondență și de acte pentru cei primiți la ortodoxie, regulamentele sf. Sinod privitoare la disciplină și datorii etc., de *Economul Șt. Călinescu* Tipografia «Gutenberg» Ioseph Göbl, București 1908.

Iată o lucrare, care va folosi foarte mult preoților noștri. Se găsesc aici îndrumări deslușitoare pentru înalta chemare preoțească. Părintele Călinescu a alăturat și cunoscutul tratat despre *Preoție* al sf. Ioan Gură de Aur. E cel mai frumos dar, ce se putea oferii preoților mai cu seamă în zilele de acum, când s'au împlinit 1500 ani de la moartea acestui sfânt și mare bărbat al bisericii creștine.

Recomand cu totdinadinsul această lucrare a părintelui Călinescu.

* * *

2. *Despre recăsătorirea preoților* de dr. *Emilian Voitschi*, arhipresbiter stavrofor și profesor de teologie morală la facultatea teologică din Cernăuț. Societatea tipografiei Bucovineană, Cernăuț, 1907.

Studiul acesta publicat mai jos întâiu în revista teologică *Candela* a apărut în broșură aparte. Părintele Voiutschi combate în acest studiu ideile emise de Episcopul sârb dr. *Nicodim Miloș* în broșura intitulată: «*Hirotonia ca piedică pentru căsătorie*», tradusă și publicată în «Revista teologică» din Sibiu.

La sfârșit părintele Voiutschi face și o scurtă recenziune a tuturilor lucrărilor mai însemnate referitoare la această chestiune și publicate de scriitorii ortodocși, afară de Greci.

* * *

3. *Inscripții din Bisericile României*, adunate, adnotate și publicate de *N. Iorga*. Fascicula II-a, n-rele 766—944. Institutul de arte grafice și editură «Minerva», București, 1907.

Fascicula aceasta coprinde inscripțiuni de la biserici din București, de la cele din Buzău și Ploești. Cu această fasciculă s'a complectat primul volum de asemenea inscripțiuni. E cea mai dintâi lucrare sistematică de acest fel și cel mai frumos dar făcut literaturii noastre bisericești.

G...

4. De curând a apărut a 47-a broșură din «*Kirchenrechtliche Abhandlungen*» edate de dr. *Ulrich Stutz* și intitulată «*Stifterrecht und Kirchenpatronat im Fürstentum Moldau und in der Bukowina*». Autorul acestei broșuri este dr. theol. și phil. *Nico Cotlarciuc*, Ierodiacon al bisericii catedrale arhiepiscopale din Mitropolia ortodoxă a Bucovinei. Broșura a apărut la Stuttgart, coprinde 203 pagine și este compusă din două părți. *Prima parte* se subdivide în două secțiuni. În cea dintâi se tratează despre dreptul ctitori-

cesc în principatul Moldova, iar în cea de a doua prefacerea dreptului ctitoricesc din Moldova în patronat prin legiuirea austriacă din Bucovina. *Partea a doua* se ocupă cu dreptul de patronat în biserica Bucovinei așa cum este azi și se subdivide în trei secțiuni. Prima, 23 pagine, tratează despre numele, noțiunea și ființa ca și felurile patronatului, apoi subiectul și obiectul patronatului. A doua, 58 pagine, vorbește despre dreptul de presentațiune, despre drepturile onorifice și despre dreptul de supraveghere. Apoi despre subiectul și obiectul datoriilor patronatului, în general despre datoriile patronilor, iar în a treia parte 46 pagine, se tratează despre întemeierea și decăderea dreptului de patronat.

Autorul, în tratarea lucrării sale, se folosește de numeroase izvoare tipărite și de unele netipărite. Se vede cunoscător al cestiunii și face un serviciu, că ne dă lămuriri esacte asupra stării de azi a dreptului de patronat în Bucovina.

B.

DONAȚIUNI.

Se aduc mulțămiri publice persoanelor mai jos notate, din jud. Ilfov. pentru ofrandele ce au binevoit a da bisericilor respective și anume:

D-na Paulina de Cozebue, proprietara moșiei Moara Domnească, a dăruit bis. de acolo un rând de vestminte preoțești de mătase albă, în val. de 400 l., d. P. Mărculescu, Secretarul primăriei M. Domnească, a dăruit două sfeșnice de lemn și o candelă de sticlă în val. de 30 l., d. M. I. Marghiloman a dăruit pentru bis. parohială din Hagiești filiala Boteni, două steaguri, în val. 150 l. și d. Gh. Hagișteanu, a dăruit bis. parohiale Hagiești patru sfeșnice, două împărățești și două mici, în val. de 100 l.

Se aduc mulțămiri publice D-lui Tudorică Ionescu, comerciant și epitrop bis. Sf. Treime din Ploești, care, prin stăruința și râvna sa creștinească, a binevoit a contribui la restaurarea bis. amintite, pentru care s'au cheltuit mai multe zeci de mii de lei, dăruind și obiectele: o pereche cununii de argint, un potir, un disc, stea, linguriță, copie și un chivot, toate în val. de peste una mie lei.

Se aduc mulțămiri publice enoriașilor: Vasile Ianculescu și Ioan Chiriacescu din com. Gârbovi, jud. Ialomița, cari au făcut ofrande bis. din acea com. și anume: Primul o sveră do catifea cu crucea de fir de aur fin, la ușile împărățești, și al doilea încă de mulți ani oferă gratuit, vinul necesar pentru săvârșirea sf. liturghii.

Se aduc mulțămiri publice D-nei Ana Marinache Popescu, proprietară, în orașul Călărași, care cu o deosebită dragoste, a dat bis. catedrale „Sf. Nicolae“ din acel oraș, lemne și a binevoit a argintă și auri Sf. Potir, sf. cruce, lingurița etc. cheltuind 100 l.

Chiriarhia Sfinței Mitropolii a Moldovei și Sucevei aduce mulțămiri publice enoriașilor mai jos notați, cari au făcut donațiuni bisericeii Sfântul Ioan Botezătorul din parohia Hulubu comuna Dângeni Jude-

țul Botoșani: Doamna Ana I. Mihalache, una cuvertură de lână în valoare de 30 lei, Elena I. Popescu una cuvertură de lână 15 lei, Aglaia D. Popa una poală la Iconostas 8 lei, Costache Rotariu 10 lei, Costache Gheorghiu 17 lei, Maria Zapa 10 lei, Sasia Bacișu una cuvertură 10 lei Catina Gh. Mocanu, una cuvertură de lei 10.

Se aduc mulțămiri publice D-lui Ioan Kalinderu, Adm. Domeniilor Coroanei, care din îndemnul Majestății Sale Regelui, a donat 1000 lei ca ajutor pentru terminarea Construcțiunii bisericii din com. Dăbuleni, jud. Romanați.

Se aduc mulțămiri publice persoanelor pioase mai jos notate, cari au binevoit a dărui bisericii din com. Dobrița, jud. Gorjiu construită din nou, diferite obiecte de valoare și anume: D. Prefect Dr. D. Culcer, întreaga îmbrăcăminte a bisericii în valoare de 800 l., Nicolae Săvulescu, clopotul și chivotul în valoare de 950 l., Const. Măruță, un rând vesminte în valoare de 380 l., Radu Gârbea, Policandru și Evanghelia în valoare de 430 l., Pantelimon Voiculescu, sf. vase, svera, și învelitoarea pristolului în valoare de 400 l., Ion Gh. Apostu, 5 candelă și cadelnița în valoare de 120 l., Sanda I. Bubulete, o candelă în valoare de 90 l., Pr. Grigore Popescu 2 sfeșnice în valoare de 60 l., Niță N. Sârbu, două cruci în valoare de 50 l., Ion Popescu, două candelă în valoare de 48 l., Ion D. Fâcea și I. D. Săvulescu, o candelă în valoare de 30 l., Issac Gross, comerciant București, o candelă în valoare de 25 l.

Se aduc mulțămiri publice d. Elisabeta Gh. Teodorescu, din urba T. Severin, care a binevoit a dărui bisericii din schitul Cioclovina, jud. Gorjiu, următoarele obiecte: un rând vestminte preoțești naționale complete, o perdea la ușile împărătești lucrată în broderie națională, alte două perdele lucrate tot în broderii naționale, pentru ușile diaconești și una mai mică pentru iconostas.

Se aduc mulțămiri publice d. Ioan Ionescu și soției d-sale Ioana din parohia Rudari, jud. Doljiu, cari au binevoit a dărui bisericii din aceeași parohie, un steag în valoare de 120 lei.

Se aduc mulțămiri publice locuitorului Ioan Pârvănescu, episcop bisericii din parohia Mărăcișele, jud. Doljiu, care a binevoit a donă bisericii filiale din satul Tornava, com. Vărvoru, din numitul județ următoarele obiecte: 12 minee cu litere noi, un triod, un pentecostar, un apostol, două candelă de argint, una candelă de nichel, opt sfeșnice: patru de alamă galbenă și patru de nichel și un rând de sf. vase: Potir, disc, stea și linguriță de argint, toate în valoare de 250 l.

Se aduc mulțămiri publice locuitorilor mai jos notați cari au binevoit a contribui la repararea Bisericii Filiale cu hramul Înălțarea Domnului din satul Gârlești Parohia com Ghercești jud. Doljiu, cu diferite sume

și anume: Nicolae P. Cîmuligă 10 l., Nicolae M. Pârvu 20 l., Ion M. Pârvu 20 l., Miștra V. Neagu 15 l., Ion Neagu 20 l., Vasile D. Bucă 20 l., Florea D. Neagu 10 l., Mihai M. Zamfirache 5 l., Ion D. Neagu 20 l., Stanca R. Bârnea 10 l., Năstasie R. Bârnea 15 l., Pârvu Marin 20 l., Ion M. Zamfirache 10 l., Ion Ion M. Zamfirache 10 l., Mitrache M. Pârvu 20 l., Niță M. M. Zamfirache 10 l., Marin I. Zamfirache 20 l., Ion Sandu 10 l., Ghiță M. Călărașu 10 l., Ion I. R. Soreanu 20 l., Florea M. Zamfirache 5 l., Marin M. Zamfirache 5 l., Ion R. Bârnea 20 l., Marin Goguleasa 5 l., Costică Mandă 5 l., Marin Militaru 10 l., Costică I. Ștefan 10 l., Nicolae D. Barbu 10 l., Mihai P. Matei 10 l. D-tru I Tecu 3 l., Stoica Enache 3 l., 50 b., Preda Călărașu 15 l., Petrică N. Călărașu 5 l., Ion R. Soreanu 10 l., Lina Ilie Mateiu 10 l., Florea M. Croitoru 15 l., Voicu I. Vodă 10 l., Savu Ciucă 5 l., Nicolae Ciucă 15 l., Barbu D. Trică 6 l., Nicolae D. Trică 5 l., Ion M. Enache 10 l., Ghiță Mandă 10 l., Stău St. Stoica 25 l., Constantin C. Goleșcu 5 l., Pavel Ungureanu 5 l., Nică St. Stoica 20 l., Stana Nică Stoica 10 l., Ghiță Păbosi 10 l., Ion M. Stăncu 10 l., Ion Fîru Păbosi 15 l., Stroie Stan 10 l., Petre Sandu 7 l., Dumitru V. Gligoroiu 10 l., Mîrea Călărașu 10 l., Ghiță Vodă 8 l., Ion M. Iliuță 10 l., Alexandru M. Iliuță 20 l., Ștefan Anghel 10 l., Gheorghe P. Radu 9 l., Ilie Iliuță 20 l., Ilie Stan Stoica. 20 l., Ion Ciucă 13 l., Mihai P. Mitru 15 l., Nicolae Mitrache 5 l., Radu Păun Stan 10 l., Florea Mandă 10 l., Ion Mandă 10 l., Dinu Mandă 5 l., Ilie Stroie 10 l., Elefterie M. Cârștea 25 l., Niță P. Moacă 25 l., Constantin D. Marinescu 10 l., Dumitru M. Cârștea 20 l., Ion M. Cârștea 25 l., Panait M. Cârștea 25 l., Marin C. Moacă 10 l., Mitru D. Trică 20 l., Preotul Ion Constantineanu 30 l., Anghel Vodă 20 l.

—

Stănta Episcopie a Dunării de Jos aduce mulțumiri publice următoarelor persoane, care au binevoit a contribui la curățirea și argintarea policandrelor, sfeșnicilor și candelilor dela biserica Sf. Nicolae din Galați:

D-lui Dall'Orso, 100 lei, I. C. Atanasiu, 20 l., I. Gheorghiu 20 l., Costică Dumitrescu, 20 l., C. Fulger 20 l., Drăgănescu Bunea 10 l., Anton Ciuntu 10 l., Pavel Voinescu, 10 l., G. Gamulea, 10 l., A. Caraman, 10 l., N. Corvisiano, 10 l., I. Corvisianu, 10 l., și frații Vasile și Dimitrie, Galați 10 l.

Asemenea mai aduce mulțumiri publice și altor 108 persoane caritabile din Galați, cari au contribuit cu diferite sume tot în scopul sus arătat.

—

Chiriarhia Dunării de Jos aduce mulțumiri publice domnului Panait Drugescu, comerciant, care a binevoit a donă bisericii „Sf. Gheorghe“ din Brăila o sobă de fier în valoare de 250 lei.

—

Chiriarhia Dunării de Jos aduce mulțumiri publice D-lui Moise N. Paen, profesor și avocat în Galați, care a binevoit a donă pentru bibliotecile parohiale urbane și rurale din Județul Covurluiu câte un e-

xemplar din lucrările sale : Morala Creștină, Invățătura lui Iisus Hristos și Instrucția civică, a căror valoare se urcă la suma de 392 lei.

Chiriaria Dunărei-de Jos aduce mulțumiri publice D-nei Maria N. Pauoff, care a binevoit a donă bisericei parohiale, „Intrarea în biserică“ din Galați, două iconițe îmbrăcate în argint în valoare de 377 lei, 80 bani.

Chiriaria Dunărei-de Jos aduce mulțumiri publice d-lui N. G. Petrovici, care a binevoit a dărui bisericei Trei-Ierarhi din Galați : un Apostol, o psaltire mare și un orologiu mic, toate cu litere latine și legate în pele, în valoare de 25 lei, precum și pentru suma de 30 lei, cu care a contribuit la pictarea bisericei.

Se aduc mulțamiri publice enoriașilor bisericei din satul Teteoiu, parohia Șerbăn-Teteoiu, jud. Vâlcea, cari au binevoit a contribui cu suma de 180 l., la procurarea unui rând vestminte sacre. Deasemenea și d-lor : Nicolae Iliescu, comerciant, și Ioan Gurănescu, cântăreț, cari la aceiași biserică au dărui cel întâiu un chivot în valoare de 45 l., și cel al doilea o candelă în val. de 27 l. și 65 b.

Se aduc mulțamiri publice d-nei Rada Popescu, din Craiova, care a binevoit a dărui bisericei din parohia Lăpușata, jud. Vâlcea, o sobă de tuociu și o candelă de argint, ambele în valoare de 130 l.

Se aduc mulțamiri publice pioșilor creștini din parohia Valea Șoșei, comuna Podurile, jud. Bacău, cari au binevoit a ajuta cu diferite sume de bani, la repararea bisericii filiale „Cuvioasa Parascheva“ din numita parohie și anume: Trei pioși creștini cu câte 6 lei, treizeci și cinci cu câte 5 lei, opt cu câte 4 lei, nouă cu câte 3 lei, douăzeci și șase cu câte 2 lei, cincizeci cu câte 1 leu, din cari doi cu 1 leu și 50 bani, un creștin cu 85 bani, douăzeci câte 50 bani și opt cu sume mai mici.

Se aduc mulțamiri publice persoanelor pioase din parohia Racoasa, județul Putna, cari au binevoit a dărui diferite obiecte de valoare bisericii din numita parohie și anume: Ivan Vlaicu a dărui un clopot în valoare de 274 lei, un chivot în valoare de 70 lei, un rând de vestminte în valoare de 40 lei și un disc în valoare de 36 lei. Ilie Ioan Gogoiu a dărui bisericii Sfinții Voevozi din Racoasa, un clopot în valoare de 200 lei, un antimis în valoare de 8 lei și un rând de vestminte în valoare de 100 lei. Ioan N. Corbu din Racoasa a dărui bisericii filiale „Sf. Nicolae“ din cotuna Mărăști, un antimis în valoare de 8 lei și Voica Gh. Vasuiu a dărui bisericii Sf. Nicolae din comuna Racoasa un antimis în valoare de 8 lei.

Se aduc mulțamiri publice persoanelor pioase, cari au binevoit a dona odoare bisericesti de valoare pentru înfrumusețarea și podoaba noiei biserici „Sf. Gheorghe“ din parohia Târ gu Ivești, jud. Tecuciu.

Se aduc mulțămiri publice piosului donator Constantin Filote, cântăreț al II-lea dela parohia Scurta, jud. Putna, carele a donat 200 lei ca ajutor la învelitul bisericii respective.

Se aduc mulțămiri publice enoriașilor din parohia Furceni, comuna Cosmești, jud. Tecuciu, cari au contribuit de au făcut pentru biserica respectivă, un rând vestminte preoțești în valoare de 250 lei și în special d. Mitache Ștefaniu a oferit 10 lei, C. Ștefaniu, Oto Enghel, M. Roșițoiu și Pr. Panaitescu diferite sume, iar d-nul Aristide Enache Vlachu întreține biserica cu prescuri.

Se aduc mulțămiri publice d-lor Nae Popescu, comerciant și Gh. Georgescu, ambii din Pitești, cari au binevoit să dăruiască bisericii Sf. Gheorghe, din acel oraș, fiecare câte un rând vestminte preoțești complete, — fiecare rând în valoare de 400 lei.

Se aduc mulțămiri publice D-lui Dimitrie Protopopescu, mare proprietar în județul Olt, care a binevoit să dăruiască 100 lei ca ajutor la construirea bisericii filiale „Sf. Treime“ din parohia Colonești, jud. Olt.

Se aduc mulțămiri publice enoriașilor bisericii din parohia Răjlețu-Govora, cari au binevoit a contribui cu bani pentru cumpărarea unui rând vestminte preoțești în valoare de 100 lei, o evanghelie în valoare de 17 lei, o Cazaie în valoare de 10 lei, un Evhologiu în valoare de 13 lei, un Penticostar în valoare de 11 lei, o Psaltire în valoare de 8 lei, o panichidă în valoare de 2 lei, un epitaf în valoare de 35 lei și un potir lei 60.
